

**ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ
ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ**

ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ



ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**Ο ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΣ ΧΕΙΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ Η ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΤΩΝ
ΔΑΠΑΝΩΝ ΣΤΗΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ**

ΓΡΗΓΟΡΑΚΗ ΣΩΚΡ. ΑΡΧΟΝΤΙΑ - ΙΩΑΝΝΑ

**ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ
ΠΕΤΡΑΚΗΣ ΛΟΥΚΑΣ**



ΜΕΣΟΛΟΓΓΙ 2007

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ

ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ



ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**Ο ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΣ ΧΕΙΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ Η ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΤΩΝ
ΔΑΠΑΝΩΝ ΣΤΗΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ**

ΓΡΗΓΟΡΑΚΗ ΣΩΚΡ. ΑΡΧΟΝΤΙΑ – ΙΩΑΝΝΑ (Α.Μ. 11318)

**ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ
ΠΕΤΡΑΚΗΣ ΛΟΥΚΑΣ**

ΜΕΣΟΛΟΓΓΙ 2007

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ.....	7
ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	8
(ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1)	
ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ	
1.1 Προσδιορισμός Οικονομικού Αποτελέσματος.....	10
1.2 Η Έννοια της Δαπάνης.....	10
1.3 Η Έννοια των Εξόδων.....	11
1.3.1 Η Συμπεριφορά των Λογαριασμών των Εξόδων.....	13
1.3.2 Τακτοποίηση Λογαριασμών Εξόδων στο Τέλος της Χρήσεως.....	14
1.4 Η Έννοια των Εσόδων.....	15
1.4.1 Η Συμπεριφορά των Λογαριασμών των Εσόδων.....	18
1.4.2 Τακτοποίηση των Λογαριασμών των Εσόδων στο Τέλος της Χρήσεως.....	19
1.5 Αποτελέσματα Χρήσεως.....	20
1.5.1 Η Κατάσταση του Λογαριασμού Αποτελεσμάτων Χρήσεως.....	21
(ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2)	
ΟΙ ΔΑΠΑΝΕΣ ΣΤΗΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ	
2.1 Οι Διακρίσεις των Δαπανών στην Επιχείρηση.....	23
2.2 Η Σημασία των Δαπανών για το Ουδέτερο ή Νεκρό Σημείο.....	26
2.3 Οι Δαπάνες στις Ανώνυμες Εταιρίες.....	27
(ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3)	
Ο ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΣ ΧΕΙΡΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ ΣΤΗΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ	
3.1 Η Ανάλυση των Λογαριασμών της Ομάδας έξι (6).....	29
3.1.1 Λογαριασμός 60 <i>Αμοιβές και Έξοδα Προσωπικού</i>	29

3.1.2 Λογαριασμός 61 <i>Αμοιβές και Έξοδα Τρίτων</i>	31
3.1.3 Λογαριασμός 62 <i>Παροχές Τρίτων</i>	33
3.1.4 Λογαριασμός 63 <i>Φόροι- Τέλη</i>	35
3.1.5 Λογαριασμός 64 <i>Διάφορα Έξοδα</i>	37
3.1.6 Λογαριασμός 65 <i>Τόκοι και Συναφή Έξοδα</i>	39
3.1.7 Λογαριασμός 66 <i>Αποσβέσεις Παγίων Στοιχείων Ενσωματωμένες στο Λειτουργικό Κόστος</i>	40
3.1.8 Λογαριασμός 67 -----	42
3.1.9 Λογαριασμός 68 <i>Προβλέψεις Εκμεταλλεύσεως</i>	42
3.1.10 Λογαριασμός 69 <i>Οργανικά Έξοδα κατ'είδος Υποκαταστημάτων ή άλλων Κέντρων (Ομίλος λογαριασμών προαιρετικής χρήσης)</i>	43
3.2 Ο Λογιστικός Προσδιορισμός του Καθαρού Εισοδήματος.....	45
3.3 Λογιστικός Προσδιορισμός Αποτελεσμάτων.....	68
3.4 Δαπάνες που Αναγνωρίζονται προς Έκπτωση από τα Ακαθάριστα Έσοδα.....	68
3.5 Προϋποθέσεις Αναγνώρισης Επιχειρηματικής Δαπάνης.....	69
3.6 Αυτοτέλεια των Χρήσεων. Μη Αναγνώριση Δαπάνης που Αναφέρεται σε άλλη Χρήση.....	70

(ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4)

ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΔΑΠΑΝΩΝ ΣΤΗΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ

4.1 Εκπιπόμενες Δαπάνες από τα Ακαθάριστα Έσοδα των Επιχειρήσεων.....	71
4.1.1 Γενικά Έξοδα (Αμοιβές –Αποζημιώσεις, Ασφάλιστρα, Μισθώματα, Διάφορες Περιπτώσεις Δαπανών).....	71
4.1.2 Αποσβέσεις Παγίων (Μηχανημάτων, Οχημάτων, Λοιπές Περιπτώσεις).....	77

4.1.3 Ασφάλιστρα.....	78
4.1.4 Δαπάνες Συντήρησης και Επισκευής των Επαγγελματικών Γενικά Εγκαταστάσεων, κ.λ.π.....	78
4.1.5 Δαπάνες Προσθηκών –Βελτιώσεων-Επισκευών-Συντήρησης (Δαπάνες Βελτιώσεων και Προσθηκών).....	79
4.1.6 Δαπάνες Αγοράς Αγαθών, Λήψης Υπηρεσιών, κ.λ.π. από Εξωχώρια Εταιρία...	79
4.1.7 Διαφήμιση (Δαπάνες Διαφήμισης Γενικά).....	79
4.1.8 Έξοδα Α' Εγκατάστασης (Διάφορα Έξοδα).....	80
4.1.9 Μισθοί (Μισθοί Γενικά).....	81
4.1.10 Δαπάνες Επιστημονικής και Τεχνολογικής Έρευνας.....	82
4.1.11 Δαπάνες Χωρίς Δικαιολογητικά (Επιχειρήσεις έκδοσης εφημερίδων και περιοδικών).....	82
4.1.12 Εκπτώσεις (Οφειλές του Ελληνικού Δημοσίου προς φαρμακευτικές επιχειρήσεις).....	83
4.1.13 Φόροι- Τέλη- Δικαιώματα (Τέλη, Κρατήσεις υπέρ τρίτων, Δικαιώματα).....	83
4.1.14 Μισθώματα σε Εταιρίες Leasing (Μισθώματα αυτοκινήτων).....	84
4.1.15 Συναλλαγματικές Διαφορές.....	84
4.2 Μη Εκπιπόμενες Δαπάνες από τα Ακαθάριστα Έσοδα των Επιχειρήσεων.....	85
4.2.1 Γενικά Έξοδα.....	85
4.2.2 Ζημίες	86

4.2.3 Φόροι- Τέλη- Δικαιώματα (Αγγελιόσημο)	86
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.....	87
ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΝΤΜΗΣΕΩΝ.....	90
ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΌΡΩΝ ΚΑΙ ΟΝΟΜΑΤΩΝ.....	91
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	95

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η συγκεκριμένη εργασία έχει ως στόχο να πληροφορήσει τον αναγνώστη, σχετικά με το *Λογιστικό Χειρισμό και τη Φορολογική Αναγνώριση των Δαπανών στην Επιχείρηση*, όπως δηλώνει και ο τίτλος της . Διαπραγματεύεται δηλαδή το πώς τα διάφορα είδη δαπανών, αντιμετωπίζονται τόσο λογιστικά όσο και φορολογικά από τους Οικονομικούς Οργανισμούς.

Επομένως ,τίθενται δύο ερωτήματα τα οποία χρειάζεται να απαντηθούν. Αυτό επιτυγχάνεται μέσω των πιο πρόσφατων νόμων αλλά και αποφάσεων του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών.

Γρηγοράκη Αρχοντία Ιωάννα,

Μεσολόγγι 2007

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το πρόβλημα που θα μας απασχολήσει σε αυτήν την εργασία είναι να εντοπίσουμε το Λογιστικό Χειρισμό αλλά και τη Φορολογική Αναγνώριση των Δαπανών στις Επιχειρήσεις .

Για να απαντηθεί λοιπόν το ερώτημα που έχει τεθεί χρειάζεται πρώτα να γίνει αναφορά στον προσδιορισμό του Οικονομικού Αποτελέσματος ,μιας και αποτελεί το βασικότερο λόγο ύπαρξης μιας οικονομικής μονάδας . Στη συνέχεια , περιγράφεται η έννοια των εσόδων των εξόδων αλλά και της δαπάνης καθώς πολλές φορές οι δύο τελευταίοι όροι συγχέονται. Μεγαλύτερη όμως έκταση κατέχουν οι δαπάνες αφού για αυτές γίνεται λόγος. Πέρα από τον ορισμό τους, δίνονται επεξηγήσεις για τα είδη τους και για τη σημασία τους στους Οικονομικούς Οργανισμούς.

Τα στοιχεία που συγκεντρώθηκαν για την καταγραφή της συγκεκριμένης εργασίας , προήλθαν κυρίως από βιβλία που έχουν άμεση σχέση με το θέμα αλλά και από το χώρο του διαδικτύου. Μέσα από τις ιστοσελίδες αντλήθηκαν τα στοιχεία του τρίτου και του τέταρτου κεφαλαίου. Σε αυτά τα κεφάλαια δίνονται οι απαντήσεις στα ερωτήματα που προκύπτουν από τον τίτλο της εργασίας.

Αναλυτικότερα, η εργασία διακρίνεται από τέσσερα κεφάλαια. Στο πρώτο κεφάλαιο, προσδιορίζεται το οικονομικό αποτέλεσμα της επιχείρησης. Παράλληλα, περιγράφεται η έννοια της δαπάνης, των εξόδων αλλά και των εσόδων. Ωστόσο, αναφέρεται η συμπεριφορά τόσο των εσόδων όσο και των εξόδων αλλά και η τακτοποίηση των πρώτων στο τέλος της χρήσης. Τέλος, γίνεται αναφορά για το αποτέλεσμα χρήσης και για την κατάσταση του λογαριασμού του.

Στο δεύτερο κεφάλαιο, διακρίνονται τα διάφορα είδη δαπανών στις οικονομικές μονάδες. Επίσης, δίνεται η σημασία των δαπανών για το Ουδέτερο ή Νεκρό Σημείο, ενώ εξετάζεται ποια είδη τους προκύπτουν στις Ανώνυμες Εταιρίες.

Στο τρίτο κεφάλαιο, απαντάται το πρώτο ερώτημα που έχει τεθεί σύμφωνα με τον τίτλο της εργασίας. Αυτό είναι ο Λογιστικός Χειρισμός των Δαπανών στις Επιχειρήσεις.

Στα υποκεφάλαια που ακολουθούν, αναφέρεται ο λογιστικός προσδιορισμός των αποτελεσμάτων, σύμφωνα με το άρθρο 31 του Ν.2238/94 με πρόσφατες τροποποιήσεις του 2002 και του 2004, οι δαπάνες που αναγνωρίζονται προς έκπτωση από τα ακαθάριστα έσοδα, οι προϋποθέσεις αναγνώρισης επιχειρηματικής δαπάνης. Τέλος ,γίνεται λόγος για την αυτοτέλεια των χρήσεων.

Στο τέταρτο και τελευταίο κεφάλαιο, δίνεται απάντηση στο δεύτερο σκέλος του τίτλου της εργασίας δηλαδή στη Φορολογική Αναγνώριση των Δαπανών στις Επιχειρήσεις. Τα στοιχεία αυτά προέρχονται από απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών σχετικά με τις εκπιπτόμενες και με τις μη εκπιπτόμενες δαπάνες από τα ακαθάριστα έσοδα των επιχειρήσεων με βάση τις διοικητικές λύσεις και τη δικαστηριακή νομολογία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

1.1 Προσδιορισμός Οικονομικού Αποτελέσματος

Ο βασικός λόγος ύπαρξης μιας οικονομικής μονάδας είναι η επίτευξη κάποιου αποτελέσματος¹. Στον προσδιορισμό του οικονομικού αποτελέσματος συμβάλλουν δύο οικονομικά μεγέθη: Τα έσοδα και τα έξοδα. Τα δύο παραπάνω μεγέθη αντιπαρατίθενται για τον προσδιορισμό, κατ' αρχήν, του οργανικού αποτελέσματος της χρήσεως με τη μορφή : ΈΣΟΔΑ ΟΡΓΑΝΙΚΑ- ΈΞΟΔΑ ΟΡΓΑΝΙΚΑ= ΟΡΓΑΝΙΚΟ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ.

Επομένως, κάθε επιχείρηση χρειάζεται ένα εργαλείο ή μια μέθοδο για να μπορεί σε τακτά χρονικά διαστήματα να μετράει το αποτέλεσμά της. Δηλαδή :

1. Να αναλύει πώς προέκυψε αυτό το αποτέλεσμα για να προσπαθήσει να το βελτιώσει.
2. Να εξετάζει πλευρές των εσόδων της ή των εξόδων της με σκοπό να βελτιώσει τα έσοδα ή να περιορίσει τα έξοδα.

Προκειμένου να γίνει γνωστό το αποτέλεσμα της οικονομικής δραστηριότητας, συντάσσεται ανά περίοδο κατάσταση αποτελεσμάτων, με τέτοιο τρόπο ώστε να βγαίνει όχι μόνο το συνολικό αποτέλεσμα αλλά και κατά δραστηριότητα και για ποιο λόγο. Κατά συνέπεια υπάρχει η ανάγκη:

- α. Καταγραφής και συγκέντρωσης τόσο των εσόδων όσο και των εξόδων με τέτοιο τρόπο και σε τέτοιες κατηγορίες ή ομάδες που να βοηθούν στην άντληση των απαραίτητων πληροφοριών εύκολα και γρήγορα.
- β. Καταγραφής όλων των εσόδων και εξόδων που πραγματοποιήθηκαν, άμεσα ή έμμεσα μέσα στην περίοδο και μόνο αυτά.

1.2 Η Έννοια της Δαπάνης

¹ Κέρδος για τις επιχειρήσεις –μεγιστοποίηση του κοινωνικού έργου για τους οργανισμούς.

Δαπάνη είναι η διαδικασία ή η ενέργεια πραγματοποίησης του κόστους ή του εξόδου καθώς και η χρηματική του έκφραση. Στον όρο της δαπάνη περιλαμβάνονται:

A) Η συγκεκριμένη διαδικασία ή ενέργεια πραγματοποίησεως του κόστους ή του εξόδου.

B) Η χρηματική έκφραση της δαπάνης.

Η έννοια της δαπάνης είναι ευρεία, περιλαμβάνει δηλαδή και το κόστος² και το έξοδο με αποτέλεσμα κατά τη χρήση αυτών των όρων να εκφράζονται οι ίδιες έννοιες.

Κόστος αποτελεί η αγορά επίπλων, μηχανήματος, δικαιώματος χρήσεως διπλώματος ευρεσιτεχνίας, πρώτων υλών, διαφόρων υπηρεσιών κ.λ.π. Το κόστος μέχρι την εκποίησή του, δηλαδή την πώληση του αγαθού ή της υπηρεσίας, είναι στοιχείο του ενεργητικού. Με την πώλησή του μετατρέπεται σε έξοδο.

Σε οικονομικές μονάδες που αποβλέπουν αποκλειστικά ή κατά κύριο λόγο στην κάλυψη κοινωνικών αναγκών, σκοπός της δημιουργίας του κόστους είναι η κάλυψη κοινωνικών αναγκών και όχι η πραγματοποίηση εσόδων από πωλήσεις.

Η έννοια των εξόδων θα αναφερθεί αναλυτικότερα παρακάτω. Σ' αυτό το σημείο πρέπει να διευκρινιστεί ότι κρίνεται αναγκαίο να γνωρίζει η διοίκηση του οργανισμού εάν υπάρχει πλεόνασμα ή έλλειμμα έτσι ώστε να συγκρίνει τα έσοδα με τα έξοδα.

1.3 Η Έννοια των Εξόδων

Έξοδο αποτελούν, το κόστος των αγαθών που πωλούνται, οι αμοιβές του διοικητικού προσωπικού, οι δαπάνες πωλήσεων κ.λ.π.

Τα έξοδα διακρίνονται και ταξινομούνται στις ακόλουθες κατηγορίες :

1. Ανάλογα με σκοπό στον οποίο αποβλέπει η πραγματοποίησή τους σε :

A) **Οργανικά και Ανόργανα:** Ως οργανικά αναφέρονται εκείνα τα έξοδα που πραγματοποιούνται με σκοπό την παραγωγή εσόδων ή κοινωνικού έργου. Ως ανόργανα αναφέρονται τα έξοδα, τα οποία

² Είναι η διάθεση αγοραστικής δύναμης, για την απόκτηση αγαθών (υλικών ή άυλων) ή υπηρεσιών, με σκοπό τη χρησιμοποίησή τους για να πραγματοποιηθούν έσοδα από πωλήσεις.

έχουν έκτακτο χαρακτήρα. Στην προκειμένη περίπτωση κριτήριο κατάταξης του εξόδου αποτελεί ο σκοπός για τον οποίο πραγματοποιείται.

2. Ανάλογα με την ενσωμάτωσή τους ή μη στο λειτουργικό κόστος σε:

A) Ομαλά και Ανώμαλα: Ένας δεύτερος βασικός διαχωρισμός είναι σε ομαλά ομαλά έξοδα τα οποία είναι εκείνα που πραγματοποιούνται κατά την ομαλή ροή των εργασιών της οικονομικής μονάδας και σε ανώμαλα έξοδα, τα οποία είναι εκείνα που πραγματοποιούνται κάτω από έκτακτες συνθήκες λειτουργίας της οικονομικής μονάδας. Εδώ κριτήριο αποτελεί η ενσωμάτωση του εξόδου στο λειτουργικό κόστος ή όχι και η τακτικότητα- περιοδικότητα με την οποία εμφανίζεται.

Στην ομάδα 6 απεικονίζονται και παρακολουθούνται κατ'είδος τα έξοδα που αναφέρονται στην ομαλή εκμετάλλευση της χρήσεως *οργανικά*, καθώς επίσης και οι ετήσιες επιβαρύνσεις για τη διενέργεια αποσβέσεων και προβλέψεων που ενσωματώνονται στο λειτουργικό κόστος.

Η ανάλυση των πρωτοβάθμιων λογαριασμών των οργανικών εξόδων κατ'είδος γίνεται σε:

1. Αμοιβές και Έξοδα Προσωπικού	Λογαριασμός 60
2. Αμοιβές και Έξοδα Τρίτων	Λογαριασμός 61
3. Παροχές Τρίτων	Λογαριασμός 62
4. Φόροι-Τέλη	Λογαριασμός 63
5. Διάφορα έξοδα	Λογαριασμός 64
6. Τόκοι και Συναφή Έξοδα	Λογαριασμός 65
7. Αποσβέσεις Παγίων Στοιχείων Ενσωματωμένες στο Λειτουργικό Κόστος	Λογαριασμός 66
8. Επιχορηγήσεις –Επιδότησεις	Λογαριασμός 67
9. Προβλέψεις Εκμετάλλευσης	Λογαριασμός 68

Στους λογαριασμούς της ομάδας 6 δεν καταχωρούνται

A. Ποσά που αφορούν επενδύσεις ή τοποθετήσεις.

Β. Ποσά που αφορούν ζημιές και έξοδα εξαιρετικού χαρακτήρα, τα οποία καταχωρούνται στους οικείους υπολογαριασμούς του 81 *έκτακτα και ανόργανα αποτελέσματα*.

Γ. Ποσά προβλέψεων που δεν αφορούν άμεσα την εκμετάλλευση, τα οποία καταχωρούνται στους οικείους υπολογαρισμούς του 82 *έξοδα και έσοδα προηγούμενων χρήσεων*.

Δ. Ποσά προβλέψεων που δεν αφορούν άμεσα την εκμετάλλευση, τα οποία καταχωρούνται στους οικείους υπολογαρισμούς του 83 *προβλέψεις για έκτακτους κινδύνους*.

Ε. Ποσά που αφορούν φόρο εισοδήματος επί των αδιανέμητων κερδών της χρήσεως, τα οποία, σαν αφαιρετικά στοιχεία των αποτελεσμάτων χρήσεως, καταχωρούνται στη χρέωση του λογαριασμού 88.08 *φόρος εισοδήματος και εισφορά Ο.Τ.Α.*

1.3.1 Η Συμπεριφορά των Λογαριασμών των Εξόδων

1. Η χρεοπίστωση των λογαριασμών :

Οι λογαριασμοί χρεώνονται με τα ποσά των δαπανών που γίνονται και πιστώνονται οι λογαριασμοί των προμηθευτών ή του ταμείου ή άλλων λογαριασμών των χρηματικών διαθεσίμων.

2. Προσωρινή παρακολούθηση ποσών στην ομάδα 6.

Πολλές φορές , δεν είναι εύκολο να είναι εκ των προτέρων γνωστό, εάν μία δαπάνη πρέπει να πάει στην έκτη ομάδα ή στην όγδοη εάν κάποιο έξοδο είναι οργανικό ή ανόργανο.

Στις περιπτώσεις αυτές υπάρχει η δυνατότητα να καταχωρηθούν προσωρινά τα ποσά στην έκτη ομάδα και να μεταφερθούν περιοδικά ή στο τέλος της χρήσεως στους αντίστοιχους υπολογαριασμούς της έκτης ή της όγδοης ομάδας .

3. Δαπάνες που πραγματοποιούνται για την κατασκευή παγίων περιουσιακών στοιχείων.

4. Όταν υπάρχει περιοδική κατανομή εξόδων μέσα στη χρήση.

Όταν ο οργανισμός θέλει να υπολογίζει βραχύχρονα αποτελέσματα π.χ. μηνιαία ή τριμηνιαία ή καταρτίζει συγκρίσιμες περιοδικές καταστάσεις η περιοδική κατανομή των

εξόδων αντιμετωπίζεται, με παρεμβολή ενδιάμεσων λογαριασμών εξόδων όπως : 60.99, 61.99, 62.99, 63.99, 64.99, 65.99, 66.99 και 68.99.

Στην περίπτωση αυτή χρησιμοποιεί τους αντίθετους λογαριασμούς 6X.99 και τους αντίστοιχους λογαριασμούς του 58 *ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ ΠΕΡΙΟΔΙΚΗΣ ΚΑΤΑΝΟΜΗΣ*.

5. Ευχέρεια χρησιμοποίησης και ανάπτυξης των λογαριασμών της έκτης ομάδας.

Οι λογαριασμοί της έκτης ομάδας είναι πληθέστεροι των άλλων ομάδων. Ακόμα και αυτό όμως δε φτάνει να καλύψει το πλήθος των περιπτώσεων που παρουσιάζει η πραγματικότητα.

Υπάρχει, λοιπόν, η ευχέρεια να δημιουργούνται νέοι λογαριασμοί στην ομάδα των εξόδων όταν χρειαστεί παίρνοντας υπ' όψη ορισμένους περιορισμούς .

Πρώτον, δημιουργούνται νέοι κωδικοί στον τρίτο βαθμό και παραπέρα.

Δεύτερον, δεν επιτρέπεται να δημιουργούνται νέοι κωδικοί όταν υπάρχουν αντίστοιχοι κωδικοί που μπορούν να καλύψουν τις περιπτώσεις για τις οποίες αναζητείται νέος κωδικός.

Τρίτον, μπορεί να χρησιμοποιηθεί ένας τεταρτοβάθμιος λογαριασμός της προηγούμενης βαθμίδας, εφόσον ο τεταρτοβάθμιος δεν είναι υπογραμμισμένος δηλαδή υποχρεωτικός.

1.3.2 Τακτοποίηση Λογαριασμών Εξόδων στο Τέλος της Χρήσεως

Όλοι οι λογαριασμοί της έκτης ομάδας στο τέλος της χρήσεως μεταφέρονται στο λογαριασμό 80.00 *Λογαριασμός γενικής εκμετάλλευσης* προκειμένου να αντιπαρατεθούν με τα έσοδα εκμεταλλεύσεως της χρήσης .Εξ' άλλου τα κατ'είδος έξοδα των λογαριασμών της έκτης ομάδας ομαδοποιούνται κατά προορισμό , για το σχηματισμό του λειτουργικού κόστους και του κόστους παραγωγής των ενδιάμεσων και τελικών φορέων του κόστους στους οικείους λογαριασμούς της αναλυτικής λογιστικής ή εξωλογιστικά με την κατάρτιση σχετικών πινάκων.

Σε περίπτωση που οι λογαριασμοί εξόδων περιλαμβάνουν και προπληρωμένα ποσά εξόδων που αφορούν επόμενες χρήσεις ή σε περίπτωση που οι λογαριασμοί αυτοί δεν περιλαμβάνουν ποσά δεδουλευμένων εξόδων, επειδή θα πληρωθούν κατά τις επόμενες χρήσεις, πριν από τη μεταφορά

των υπολοίπων τους στο λογαριασμό 80.00 γίνονται εγγραφές τακτοποιήσεως, έτσι ώστε τα υπόλοιπα αυτά να απεικονίζουν το ακριβές ύψος όλων των δεδουλευμένων εξόδων εκμεταλλεύσεως της χρήσεως που κλείνει.

Επίσης, οι εγγραφές τακτοποιήσεως της προηγούμενης περίπτωσης γίνονται με τη βοήθεια μεταβατικών λογαριασμών ενεργητικού *λογαριασμός 36* και παθητικού *λογαριασμός 56*.

1.4 Η Έννοια των Εσόδων

Έσοδο είναι η χρηματική έκφραση της αγοραστικής δύναμης που αποκτάται, άμεσα ή έμμεσα, από τις δραστηριότητες της επιχείρησης και ειδικότερα από την πώληση ή εκμετάλλευση αγαθών, υπηρεσιών και δικαιωμάτων.

Στην έννοια του εσόδου περιλαμβάνονται και οι επιχορηγήσεις, καθώς και άλλα παρόμοιας φύσεως κονδύλια, που καταβάλλονται στην επιχείρηση για να βοηθήσουν να επιτύχει τους σκοπούς της.

Στη γενική λογιστική, έξοδο θεωρείται και η αξία κόστους των παγίων στοιχείων που ιδιοπαράγονται

Από την ανάλυση της έννοιας του εσόδου διαπιστώνουμε ότι:

- A. Αποκτάται ως αξία ή απαίτηση ή μείωση υποχρεώσεως από τις δραστηριότητες της επιχείρησης.
- B. Προκαλεί αύξηση της Καθαρής Περιουσίας.
- Γ. Προέρχεται από έξοδο και θετικό ή αρνητικό αποτέλεσμα. *Το έξοδο είναι το κόστος του εσόδου.*

Ειδικότερες περιπτώσεις εσόδων αποτελούν ο κύκλος εργασιών και η πρόσοδος .

Κύκλος εργασιών ή Τζίρος της επιχείρησης είναι τα έσοδα που πραγματοποίησε η επιχείρηση από τις δραστηριότητές της.

Διακρίνεται ωστόσο, σε μικτό και σε καθαρό κύκλο εργασιών.

Μικτός κύκλος εργασιών είναι τα έσοδα που πραγματοποίησε η επιχείρηση από τις δραστηριότητές της προτού αφαιρεθούν τα σχετικά αφαιρετικά έσοδα. Παράδειγμα αποτελεί ο λογαριασμός των πωλήσεων μειωμένος με τις επιστροφές πωλήσεων και τις εκπτώσεις πωλήσεων.

Πρόσοδος είναι το έσοδο που προέρχεται από εκμετάλλευση σχετικά σταθερής πηγής και επαναλαμβάνεται σε ορισμένα διαστήματα, όπως π.χ. Πρόσοδοι τόκων από τον τοκισμό χρηματικού κεφαλαίου, ενοίκια ακινήτου, καρποί από αγρό κ.λ.π.

Με την έννοια του έκτακτου κέρδους, η οποία διαφέρει απ'αυτήν του εσόδου εννοείται η αύξηση της καθαρής περιουσίας της επιχείρησης. Η αύξηση αυτή προέρχεται από πηγή άσχετη από τη δραστηριότητά της, δηλαδή δεν προέρχεται από έξοδο, π.χ. πλεόνασμα ταμείου, έκτακτα κέρδη από λαχείο.

Οι βασικές μορφές εσόδων της επιχείρησης είναι:

1. Έσοδα από πώληση αγαθών ή υπηρεσιών, που συνιστούν το κύριο αντικείμενο της εκμεταλλεύσεώς της, δηλαδή τον κύκλο εργασιών.
2. Έσοδα από επιχορηγήσεις και από διάφορες άλλες αιτίες που έχουν σχέση με δραστηριότητα των πωλήσεων.
3. Έσοδα από παρεπόμενες ασχολίες.
4. Έσοδα κεφαλαίων.
5. Η αξία κόστους των παγίων στοιχείων που ιδιοπαράγονται και που χρησιμοποιούνται από την επιχείρηση, καθώς και η αξία βελτιώσεώς τους.
6. Οι χρησιμοποιούμενες προβλέψεις, για την κάλυψη εξόδων εκμεταλλεύσεως και
7. Τα έκτακτα και ανόργανα έσοδα.

Τα έσοδα διακρίνονται σε διάφορες κατηγορίες. Οι πιο βασικές είναι:

α) Ανάλογα με την προέλευσή τους σε:

Οργανικά και Ανόργανα. Οργανικά είναι εκείνα που απορρέουν από την ομαλή εκμετάλλευση της χρήσεως και συσχετίζονται με τα οργανικά έξοδα, για τον προσδιορισμό του οικονομικού αποτελέσματος της επιχείρησης. Ανόργανα είναι τα έσοδα που προέρχονται από τυχαίες και συμπτωματικές πράξεις, συναλλαγές ή άλλες δραστηριότητες της επιχείρησης και πραγματοποιούνται από έκτακτα γεγονότα και περιστατικά.

β) Ανάλογα με την ομαλότητά τους σε:

Ομαλά και Ανώμαλα. Ομαλά είναι εκείνα που πηγάζουν από την κανονική, ομαλή και κατά κανόνα προγραμματισμένη πορεία της δραστηριότητας της επιχείρησης. Ανώμαλα είναι τα έσοδα που οφείλονται σε απότομες μεταβολές της οικονομικής συγκυρίας ή σε έκτακτα γεγονότα και περιστατικά. Η χρονική διάρκειά τους είναι συνήθως περιορισμένη.

γ) Ανάλογα με τον τρόπο εκδηλώσεώς τους σε :

Εμφανή και Αφανή. Εμφανή ονομάζονται τα έσοδα, που οφείλονται σε λογιστικά γεγονότα και έχουν καταχωρηθεί στα λογιστικά βιβλία της επιχείρησης. Αφανή ή τεκμαρτά είναι εκείνα που υπολογίζονται χωρίς να οφείλονται σε λογιστικά γεγονότα, αλλά λαμβάνονται υπ' όψη για την ορθολογική διοίκηση της επιχείρησης.

δ) Ανάλογα με το αν αφορούν τη διαχειριστική χρήση σε:

Δουλευμένα και Μη Δουλευμένα. Δουλευμένα είναι τα έσοδα που έχουν πραγματοποιηθεί για χάρη της χρήσεως, άσχετα πότε χρονικά πραγματοποιήθηκαν και αν εισπράχθηκαν ή όχι . Μη δουλευμένα, είναι τα έσοδα που αφορούν επόμενη χρήση. Τα μη δουλευμένα έσοδα εμφανίζονται σε μεταβατικούς λογαριασμούς .

Όλοι οι λογαριασμοί της έβδομης ομάδας μεταφέρονται στο τέλος της χρήσεως στο λογαριασμό 80.00 *Λογαριασμός γενικής εκμετάλλευσης* προκειμένου να αντιπαρατεθούν προς τα έξοδα εκμετάλλευσης και να εξευρεθεί το αποτέλεσμα *κέρδος ή ζημιά* εκμετάλλευσης της χρήσεως.

Η ανάλυση των πρωτοβαθμίων λογαριασμών των οργανικών εσόδων κατ' είδος γίνεται σε:

1. Έσοδα από πωλήσεις εμπορευμάτων και λοιπών αποθεμάτων *λογαριασμός 70.*
2. Έσοδα από πωλήσεις προϊόντων *λογαριασμός 71.*
3. Έσοδα από φόρους – κοινωνικούς πόρους *λογαριασμός 72.*
4. Έσοδα από πωλήσεις υπηρεσιών τέλη- δικαιώματα *λογαριασμός 73.*
5. Έσοδα από επιχορηγήσεις *λογαριασμός 74.*
6. Έσοδα παρεπόμενων ασχολιών και έσοδα από δωρεές *λογαριασμός 75.*

7. Έσοδα κεφαλαίων λογαριασμός 76 και

8. Έσοδα από ιδιοπαραγωγή παγίων – Τεκμαρτά έσοδα από αυτοπαραδόσεις ή καταστροφές αποθεμάτων λογαριασμός 78.

Οι λογαριασμοί της έβδομης ομάδας δεν πρέπει να χρησιμοποιούνται:

Α. Όταν εισπράττονται ή επιστρέφονται χρήματα, γιατί η πράξη αυτή είναι μόνο ταμειακή.

Β. Όταν εισπράττεται χορήγηση³, γιατί αυτή δεν αποτελεί έσοδο.

Γ. Τα έκτακτα και ανόργανα έσοδα ή τα έσοδα που αφορούν προηγούμενες χρήσεις.

1.4.1 Η Συμπεριφορά των Λογαριασμών των Εσόδων

1. Προσωρινή παρακολούθηση ποσών στην έβδομη ομάδα :

Επειδή πολλές φορές δεν είναι εύκολο να γνωρίζει κανείς εάν κάποιο έσοδο π.χ. μια επιχορήγηση πρέπει να πάει στην έβδομη ομάδα ή στο λογαριασμό 43 *ΠΟΣΑ ΠΡΟΟΡΙΣΜΕΝΑ ΓΙΑ ΑΥΞΗΣΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ*. Στις περιπτώσεις αυτές υπάρχει η δυνατότητα να καταχωρούνται τα ποσά στην έβδομη ομάδα και να μεταφέρονται περιοδικά στο τέλος χρήσης στους αντίστοιχους υπολογαριασμούς του 43.

2. Όταν υπάρχει περιοδική κατανομή εσόδων μέσα στη χρήση :

Όταν ο οργανισμός θέλει να υπολογίζει βραχύχρονα π.χ. μηνιαία ή τριμηνιαία αποτελέσματα ή να καταρτίζει περιοδικές συγκρίσιμες καταστάσεις, η περιοδική κατανομή των εσόδων αντιμετωπίζεται με παρεμβολή ενδιάμεσων λογαριασμών εσόδων π.χ. 70.99, 71.99, 72.99, 73.99, 74.99, 75.99, 76.99 και 78.99.

Στην περίπτωση αυτή χρησιμοποιεί τους αντίθετους λογαριασμούς 7X.99 και τους αντίστοιχους λογαριασμούς του 58 *Λογαριασμοί περιοδικής κατανομής*.

3. Ευχέρεια χρησιμοποίησης και ανάπτυξης των λογαριασμών της έβδομης ομάδας :

³ Δάνειο από πιστωτικό ίδρυμα.

Οι λογαριασμοί της έβδομης ομάδας έχουν την ευχέρεια να αναπτύσσονται σύμφωνα με τις ανάγκες του Ν.Π.

Υπάρχει η ευχέρεια να δημιουργούνται νέοι λογαριασμοί στην έβδομη ομάδα όταν χρειαστεί λαμβάνοντας υπ' όψη ορισμένους περιορισμούς :

- α) Δημιουργούνται νέοι κωδικοί στο δεύτερο βαθμό και πέρα.
- β) Δεν επιτρέπεται να δημιουργούνται νέοι κωδικοί όταν υπάρχουν αντίστοιχοι κωδικοί που μπορούν να καλύψουν περιπτώσεις για τις οποίες αναζητείται νέος κωδικός.

1.4.2 Τακτοποίηση των Λογαριασμών των Εσόδων στο Τέλος της Χρήσης

Όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενο υποκεφάλαιο οι λογαριασμοί της έβδομης ομάδας στο τέλος της χρήσης κλείνουν και μεταφέρονται στην πίστωση του λογαριασμού *80 ΓΕΝΙΚΗ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ*. Το κλείσιμο προτείνεται να γίνεται με τη χρησιμοποίηση ενδιάμεσων αντίθετων λογαριασμών. Πριν το κλείσιμο των λογαριασμών θα πρέπει προσεκτικά να τακτοποιηθούν οι λογαριασμοί της ομάδας αυτής ως εξής :

1. Τυχόν έσοδα που έχουν συγκεντρωθεί στους λογαριασμούς της έβδομης ομάδας και αφορούν προηγούμενες χρήσεις θα πρέπει να διαχωριστούν και να μεταφερθούν στους υπολογαριασμούς του *82 έξοδα και έσοδα προηγούμενων χρήσεων*.
2. Έσοδα που έχουν βεβαιωθεί από προηγούμενες χρήσεις και επαναβεβαιώθηκαν μέσα στη χρήση, θεωρούνται ότι έχουν εμφανιστεί ως έσοδα στη χρήση που πρωτοβεβαιώθηκαν και εμφανίζεται μόνο η απαίτηση από τους οφειλέτες.
3. Σε περίπτωση που υπάρχουν δεδουλευμένα έσοδα που δεν έχουν βεβαιωθεί αλλά αφορούν την κλειόμενη χρήση, πρέπει να εμφανιστούν στην έβδομη ομάδα με τη χρήση μεταβατικών λογαριασμών, όπως του *36.01 έσοδα χρήσεως εισπρακτέα*.

1.5 Αποτελέσματα Χρήσεως

Αποτέλεσμα χρήσης είναι το συνολικό αποτέλεσμα της ετήσιας δραστηριότητας της οικονομικής μονάδας . Το αποτέλεσμα αυτό περιέχει και το οργανικό και το έκτακτο αποτέλεσμα.

Για τον προσδιορισμό του αποτελέσματος δηλαδή οργανικού και συνολικών αποτελεσμάτων χρήσεως, ακολουθείται μια διαδικασία λογιστικών εγγραφών, όπου βήμα βήμα προσδιορίζεται το αποτέλεσμα με τις υποκατηγορίες του και εμφανίζεται σε ανάλογους υπολογαριασμούς. Στη λογιστική διαδικασία προσδιορισμού του αποτελέσματος υπάρχει μια πολυπλοκότητα. Ειδικά για τη διαμόρφωση του λογαριασμού 80 και των υπολογαριασμών του, ο προσδιορισμός γίνεται με ανάποδη φορά, δηλαδή πρώτα προσδιορίζεται το καθαρό αποτέλεσμα και μετά το μικτό.

Ο λογαριασμός της γενικής εκμετάλλευσης παρακολουθεί το αποτέλεσμα της επιχείρησης, αναφορικά με το κύριο αντικείμενο δραστηριότητάς του, δηλαδή εξετάζει το αποτέλεσμα που προκύπτει μετά την αφαίρεση του οργανικού εξόδου από το οργανικό έσοδο.

Όσον αφορά το λογαριασμό 86 *ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΧΡΗΣΕΩΣ* όπως και ο 80, τηρείται μια φορά στο τέλος για τον προσδιορισμό των αποτελεσμάτων, όλης της δραστηριότητας του οργανισμού.

Ο λογαριασμός αυτός δίνει τη δυνατότητα :

A. Να συγκεντρώνονται σε ένα λογαριασμό π.χ. 86.00 τα μικτά αποτελέσματα αφενός και τα έξοδα διοίκησης, ερευνών και ανάπτυξης αφετέρου και να συγκρίνονται προσδιορίζοντας το οργανικό αποτέλεσμα της χρήσης.

B. Να συγκεντρώνονται τα χρηματοοικονομικά αποτελέσματα στον 86.01 *χρηματοοικονομικά αποτελέσματα*.

Γ. Επίσης, να προσδιορίζονται στον 86.02 τα έκτακτα και ανόργανα αποτελέσματα.

Δ. Να προκύψει το ολικό αποτέλεσμα της χρήσης.

1.5.1 Η Κατάσταση του Λογαριασμού Αποτελεσμάτων Χρήσεως

Είναι η δεύτερη, μετά τον ισολογισμό, υποχρεωτικά δημοσιευμένη οικονομική κατάσταση στο τέλος κάθε χρήσης.

Η δημοσίευση περιλαμβάνει στοιχεία του Γ.Λ.Σ. και επιτρέπεται η μεγαλύτερη ανάλυση κονδυλίων.

Η κατάσταση αποτελεσμάτων απαρτίζεται από δύο κύρια μέρη.

Το πρώτο αναλύει τα αποτελέσματα εκμετάλλευσης και το δεύτερο τα έκτακτα αποτελέσματα.

Πρόκειται λοιπόν για το πρώτο δημοσίευμα με επεξηγηματικές διαστάσεις για τα αποτελέσματα, αφού συνοψίζει όλες τις κινήσεις εσόδων και εξόδων όλης της λογιστικής χρήσης. Πιο αναλυτικά, τα κονδύλια της κατάστασης είναι τα ακόλουθα :

1. Κύκλος Εργασιών Πωλήσεις : Περιλαμβάνει τα ακαθάριστα έσοδα από τις πωλήσεις εμπορευμάτων, ετοιμών και ημιτελών προϊόντων, λοιπών αποθεμάτων και άχρηστου υλικού καθώς και από τις πωλήσεις των υπηρεσιών.
2. Κόστος Πωλήσεων : Στον προσδιορισμό του κονδυλίου αυτού υπεισέρχονται εκτιμήσεις, όπως κατά κανόνα συμβαίνει με τα αποθέματα. Αν πρόκειται π.χ. μόνο για εμπορεύματα το κόστος των πωλήσεων διαμορφώνεται με την ακόλουθη σχέση :
$$\text{ΚΟΣΤΟΣ ΠΩΛΗΣΕΩΝ} = \text{ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ ΑΡΧΗΣ} + \text{ΑΓΟΡΕΣ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ} - \text{ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ ΤΕΛΟΥΣ}.$$
3. Μικτά αποτελέσματα εκμετάλλευσης δηλαδή κέρδη ή ζημίες. Είναι η διαφορά των δύο προηγούμενων κονδυλίων.
4. Μερικά αποτελέσματα εκμετάλλευσης : Στα μερικά αποτελέσματα εκμετάλλευσης μεταβαίνουμε από τα μικτά αποτελέσματα, με την προσθήκη των ενδεχόμενων εσόδων εκμετάλλευσης, που δεν εντάχθηκαν στον κύκλο εργασιών και την αφαίρεση των εξόδων διοικητικής λειτουργίας, λειτουργίας διαθέσεως και λειτουργίας ερευνών ανάπτυξης.

5. Ολικά αποτελέσματα εκμετάλλευσης, δηλαδή κέρδη ή ζημίες : Προκύπτουν μετά την προσαύξηση των μερικών αποτελεσμάτων με τα χρηματικά έσοδα από μερίσματα συμμετοχών, από τόκους χρεογράφων, κέρδη από την πώληση τίτλων συμμετοχών και χρεογράφων και από πιστωτικούς τόκους ή άλλα συναφή έσοδα και μετά την αφαίρεση των χρηματιστικών εξόδων από διάφορες αποτιμήσεις συμμετοχών από συμμετοχές και χρεόγραφα καθώς και των χρεωστικών τόκων με τα άλλα συναφή έξοδα.

Στην περίπτωση που από τα Μικτά-Μερικά-Ολικά Αποτελέσματα προστεθούν ή αφαιρεθούν τα έκτακτα, προκύπτουν τα οργανικά και έκτακτα αποτελέσματα κέρδη ή ζημίες της χρήσεως.

Το τελευταίο βήμα γίνεται με την προσθήκη του ύψους των αποσβέσεων, που δεν ενσωματώθηκαν στο λειτουργικό κόστος και με αυτόν τον τρόπο ολοκληρώνεται η κατάσταση με την κατάληξη στα καθαρά αποτελέσματα χρήσεως προ φόρων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΟΙ ΔΑΠΑΝΕΣ ΣΤΗΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ

2.1 Οι Διακρίσεις των Δαπανών στην Επιχείρηση

Μερικές από τις διακρίσεις, με βάση διάφορα κριτήρια των δαπανών τα οποία βοηθούν πάρα πολύ στη λήψη σωστών αποφάσεων για τη διοίκηση της επιχείρησης είναι οι εξής :

- α. Ανάλογα με την ενσωμάτωσή τους ή μη στο λειτουργικό κόστος που πραγματοποιείται
Στις διάφορες λειτουργίες ή δραστηριότητες της επιχείρησης.

Οι δαπάνες διακρίνονται σε:

1. Κοστολογήσιμες. Είναι τα οργανικά έξοδα που ενσωματώνονται στο κόστος των διαφόρων φορέων κόστους, δηλαδή δραστηριοτήτων, λειτουργικών και τελικών φορέων κόστους όπως εμπορευμάτων, προϊόντων υπηρεσιών κ.λ.π. της επιχείρησης.

Οι κοστολογήσιμες δαπάνες διακρίνονται σε :

Άμεσες ή Ειδικές και Έμμεσες ή Γενικές. Άμεσες ή Ειδικές, είναι οι δαπάνες όταν βαρύνουν απ'ευθείας ένα φορέα κόστους όπως λειτουργία, εμπόρευμα, προϊόντων, υπηρεσιών κ.λ.π. Για παράδειγμα τα μεταφορικά βαμβακιού που αγοράστηκε βαρύνουν το βαμβάκι, τα εκτελωνιστικά μηχανήματος το μηχάνημα, ο μισθός του λογιστή τη διοίκηση κ.λ.π.

Έμμεσες ή Γενικές, ονομάζονται οι δαπάνες που βαρύνουν περισσότερους φορείς κόστους π.χ. η ύδρευση, οι αποσβέσεις των μηχανημάτων κ.λ.π. Οι συγκεκριμένες δαπάνες θα βαρύνουν τις λειτουργίες και τους τελικούς φορείς κόστους μετά από επιμερισμό τους που πρέπει να γίνεται με λεπτομερείς υπολογισμούς. Οι έμμεσες ωστόσο δαπάνες διακρίνονται σε:

- α) Φύσει έμμεσες, όταν δε συνδέονται άμεσα με κανένα φορέα κόστους, όπως π.χ. τηλεφωνικά και ύδρευση και

β) Θέσει έμμεσες, δηλαδή εκείνες που το κόστος παρακολουθήσεώς τους ως έμμεσες είναι ασύμφορο.

2. Μη Κοστολογήσιμες. Είναι οι δαπάνες που δεν ενσωματώνονται στο κόστος των λειτουργιών ή άλλων φορέων κόστους της επιχείρησης, επειδή κρίνεται ότι δε βρίσκονται σε ομαλή σχέση με το έργο που αντίστοιχα παράγεται. Οι δαπάνες αυτές λέγονται και ουδέτερα ή έκτακτα ή ανώμαλα έξοδα και διαμορφώνονται ως εξής :

ι. Πέρα από τα ομαλά οργανικά.

ιι. Σε περιπτώσεις υποαπασχόλησης της επιχείρησης.

ιιι. Όταν το επιβάλλει νομική διάταξη.

ιιιι. Όταν θεωρηθούν ως αρνητικό στοιχείο εσόδων.

ν. Όταν υπάρχουν τυχαία, απρόβλεπτα εξαιρετικά και ακανόνιστα έξοδα που πραγματοποιούνται ανεξάρτητα από την ομαλή λειτουργία της επιχείρησης. Τα έξοδα αυτά χαρακτηρίζονται ως έκτακτα ή έκτακτες ζημιές.

β. Ανάλογα με την περιοδικότητά τους σε τακτικές και μη τακτικές. Τακτικές, είναι οι δαπάνες που επαναλαμβάνονται και μπορούν να προβλεφθούν. Αυτές είναι κατά κανόνα οργανικές και ομαλές. Μη τακτικές είναι οι δαπάνες που δεν μπορούν να προβλεφθούν.

γ. Ανάλογα με τη μεταβλητότητά τους. Όταν μεταβάλλεται ο ρυθμός των δραστηριοτήτων παραγωγικής ή συναλλακτικής της επιχείρησης σε σταθερές και μεταβλητές. Σταθερές, ονομάζονται οι δαπάνες που δεν επηρεάζονται από τις διακυμάνσεις των δραστηριοτήτων της επιχείρησης. Οι μεταβλητές δαπάνες διακρίνονται σε :

Αναλογικές, όταν αυξάνονται ή μειώνονται ανάλογα με την αντίστοιχη ή μείωση της δραστηριότητας της επιχείρησης. Μη αναλογικές, όταν δε μεταβάλλονται ανάλογα με τη μεταβολή της δραστηριότητας της επιχείρησης. Οι μη αναλογικές δαπάνες μπορεί να αυξάνονται μέχρι ένα σημείο και στη συνέχεια να μειώνονται, να αυξάνονται κ.λ.π. με ταχύτερο ρυθμό από το ρυθμό μεταβολής της δραστηριότητας της επιχείρησης.

Ημιμεταβλητές ή ημισταθερές, που αποτελούνται από μεταβλητό και από σταθερό μέρος.

Η διάκριση των δαπανών ανάλογα με τη μεταβλητότητά τους, έχει μεγάλη σημασία για τον υπολογισμό του νεκρού ή ουδέτερου σημείου της επιχείρησης, δηλαδή του σημείου της δραστηριότητάς της στο οποίο δεν πραγματοποιεί ούτε κέρδος ούτε ζημιά, καθώς και του ελάχιστου, άριστου και μέγιστου σημείου της αποδοτικότητάς της και του κόστους της παραγωγής της. Για το νεκρό σημείο όμως θα γίνει αναφορά σε ξεχωριστό υποκεφάλαιο.

δ. Ανάλογα με τον τρόπο εκδηλώσεώς τους σε : Εμφανείς ,που οφείλονται σε λογιστικά γεγονότα και έχουν καταχωρηθεί στα λογιστικά βιβλία.

ε. Ανάλογα με τη λειτουργία της επιχείρησης την οποία αφορούν :

1. Στις επιχειρήσεις αγοράς αγαθών για μεταπώληση σε δαπάνες :

i. Εφοδιασμού ή Προμηθειών ή Αγορών.

ii. Διαθέσεως ή Εμπορικής ή Πωλήσεων.

iii. Διοικήσεως.

iv. Χρηματοοικονομικής.

2. Στις βιομηχανικές επιχειρήσεις και στις επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών, σε δαπάνες :

i. Εφοδιασμού ή Προμηθειών ή Αγορών.

ii. Παραγωγής ή τεχνικής ή βιομηχανικής.

iii. Διαθέσεως ή Εμπορικής ή Πωλήσεων.

iv. Διοικήσεως.

v. Χρηματοοικονομικής.

vi. Ερευνών αναπτύξεως.

στ. Ανάλογα με το χρονικό σημείο του υπολογισμού τους σε Πραγματοποιημένες και

Προκαθορισμένες. Πραγματοποιημένες είναι οι δαπάνες όπου από αυτές διαμορφώνεται το ιστορικό ή πραγματικό κόστος που σχηματίζεται από στοιχεία ομαλά και πραγματικά. Προκαθορισμένες είναι οι δαπάνες που υπολογίζονται ότι θα πραγματοποιηθούν. Από αυτές διαμορφώνεται το προϋπολογιστικό ή

εκτιμώμενο κόστος που καταρτίζεται πριν πραγματοποιηθεί ή το πρότυπο κόστος που βασίζεται σε εξειδικευμένους υπολογισμούς, που γίνονται έπειτα από ακριβείς μετρήσεις.

ζ. Ανάλογα με τις δυνατότητες της διοίκησης να τις επηρεάσει σε Ελέγξιμες και Μη Ελέγξιμες.

Ελέγξιμες είναι οι δαπάνες όπου η διακύμανσή τους εξαρτάται, κατά κάποιο τρόπο, από την ικανότητα και τους χειρισμούς της διοίκησης. Μη Ελέγξιμες, είναι οι δαπάνες όπου η πορεία τους δεν επηρεάζεται από τη διοίκηση.

Η. Ανάλογα με το αν αφορούν τη διαχειριστική χρήση σε Δουλευμένες και σε Μη Δουλευμένες.

Δουλευμένες, είναι τα έξοδα που έχουν γίνει για χάρη της διαχειριστικής χρήσης, άσχετα με το χρόνο που εμφανίστηκαν και αν έχουν εξοφληθεί ή όχι. Μη Δουλευμένες είναι τα έξοδα που δεν αφορούν τη διαχειριστική χρήση. Τα μη δουλευμένα έξοδα εμφανίζονται στον Ισολογισμό, σε μεταβατικούς λογαριασμούς ως αξίες ή απαιτήσεις.

2.2 Η Σημασία των Δαπανών για το Ουδέτερο ή Νεκρό Σημείο

Η αναζήτηση ενός σημείου στην παραγωγική διαδικασία, στο οποίο επιτυγχάνεται η εξίσωση των εξόδων με τα έσοδα, αποτελεί βασικό καθήκον των επιχειρήσεων. Το αναζητούμενο σημείο καλείται νεκρό σημείο *break even point, point mort* ή ουδέτερο σημείο ή κατώφλι αποδοτικότητας *seuil de rentabilite*. Βασική προϋπόθεση για τον εντοπισμό του αποτελεί η γνώση των σταθερών και των μεταβλητών δαπανών της επιχείρησης. Οι δαπάνες, όμως, καταχωρούνται στους λογαριασμούς κατ'είδος και συνεπώς απαιτείται μια ανισοκατανομή του στις δύο αναγκαίες κατηγορίες.

Επισημαίνεται ότι η διάκριση των δαπανών σε σταθερές και μεταβλητές γίνεται με βεβαιότητα για βραχυπρόθεσμο διάστημα, διότι σε μακροπρόθεσμη προοπτική εξελίσσεται η δομή της επιχείρησης.

Από τους τρεις όρους χαρακτηρισμού του σημείου, έχει επικρατήσει ο όρος του νεκρού σημείου.

Πιστεύεται ότι ο όρος του ουδέτερου σημείου είναι πλέον δόκιμος, διότι σ' αυτό το σημείο δε νεκρώνει η επιχειρηματική δραστηριότητα, αλλά απλώς εξουδετερώνονται τα έξοδα από τα έσοδα.

Το ουδέτερο σημείο προσδιορίζεται από τον κύκλο εργασιών όπου το σύνολο των δαπανών καλύπτεται από τα έσοδα, χωρίς να πραγματοποιείται το ελάχιστο κέρδος ή η ελάχιστη ζημιά. Για μεγαλύτερο κύκλο εργασιών η επιχείρηση γίνεται κερδοφόρος ενώ για μικρότερο κύκλο εργασιών παραμένει ζημιογόνος.

2.3 Οι Δαπάνες στις Ανώνυμες Εταιρίες

Κατά τη σύσταση μιας ανώνυμης εταιρίας μπορεί να προκύψουν ενίοτε κάποια ιδιαίτερα έξοδα, που θα πρέπει, φυσικά να εμφανισθούν στα λογιστικά βιβλία. Τα έξοδα αυτά εξετάζονται με συντομία στη συνέχεια :

α) Δαπάνες ιδρύσεως και οργανώσεως π.χ. έξοδα πρώτης εγκαταστάσεως. Πολλές φορές, κατά τη σύσταση μιας ανώνυμης εταιρίας, δημιουργούνται μεγάλα έξοδα⁴ ιδρύσεως και οργανώσεως αυτής. Τέτοια έξοδα είναι π.χ. η αποζημίωση που πληρώνει μια νεοϊδρυθείσα Α.Ε. στον αποχωρούντα μισθωτή κτιρίου αυτού για να χρησιμοποιηθεί ως έκθεση ή γραφεία κ.λ.π. Ο νόμος⁵ επιτρέπει όπως τα έξοδα πρώτης εγκατάστασης αποσβένονται είτε εφάπαξ κατά το έτος πραγματοποιήσεώς τους, είτε τμηματικά και ισόποσα μέσα σε μια πενταετία⁶.

Όταν, λοιπόν, δημιουργούνται οι δαπάνες πρώτης εγκατάστασης και γενικώς οι δαπάνες ιδρύσεως και οργανώσεως, διακρίνουμε δύο περιπτώσεις :

1. Εφόσον οι δαπάνες αυτές δεν είναι μεγάλες και κριθεί ότι μπορεί να βαρύνουν στο σύνολό τους την πρώτη χρήση, θα χρεωθεί κάποιος υπολογαριασμός του 64 *Διάφορα Έξοδα*. Τέτοιος λογαριασμός δεν αναφέρεται στο Γ.Λ.Σ. και συνεπώς ο λογιστής είναι ελεύθερος να ανοίξει έναν υπολογαριασμό

⁴ Το Γ.Λ.Σ. περιλαμβάνει σε αυτά και τα έξοδα κατάρτισης και δημοσίευσης της εταιρικής σύμβασης (καταστατικού), τα έξοδα δημόσιας προβολής της ίδρυσης, κάλυψης του εταιρικού κεφαλαίου, εκπόνησης οργανωτικών μελετών, καθώς και τα έξοδα διοίκησης που πραγματοποιούνται μέχρι την έναρξη της εκμετάλλευσης.

⁵ Σύμφωνα με το άρθρο 31 παρ.1 περίπτωση β Ν. 2238/94.

⁶ Ο Κ.Ν. 2190/20 ορίζει, επίσης ότι η απόσβεση των εξόδων αυτών γίνεται είτε εφάπαξ κατά το έτος της πραγματοποιήσεώς τους είτε τμηματικά και ισόποσα μέσα σε μια πενταετία (άρθρο 43 παρ. 3^α, όπως αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 34 του Π.Δ. 409/86.

με τον κατά τη γνώμη του, κατάλληλο τίτλο, π.χ. 64.90 *Εξόδα Ιδρύσεως και Οργανώσεως της Εταιρίας*. Ο λογαριασμός αυτός θα δέχεται στη χρέωσή του τα πραγματοποιούμενα σχετικά έξοδα με πίστωση του λογαριασμού 38 *ΧΡΗΜΑΤΙΚΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ* ή του λογαριασμού 53 *ΠΙΣΤΩΤΕΣ ΔΙΑΦΟΡΟΙ*, ανάλογα αν αυτά εξοφλούνται αμέσως ή όχι.

2. Εφόσον, όμως οι δαπάνες ίδρυσης και οργάνωσης ανέρχονται σε μεγάλα ποσά και κριθεί ότι πρέπει να βαρύνουν περισσότερες χρήσεις, τότε θα συγκεντρώνονται στη χρέωση του λογαριασμού 16 *ΑΣΩΜΑΤΕΣ ΑΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΞΟΔΑ ΠΟΛΥΕΤΟΥΣ ΑΠΟΣΒΕΣΕΩΣ*, με δευτεροβάθμιο τον 16.10 *Εξόδα Ιδρύσεως και Πρώτης Εγκαταστάσεως*. Η απόσβεση των εξόδων αυτών θα γίνει τμηματικά και ισόποσα σε πέντε χρήσεις. Έτσι στο τέλος κάθε χρήσης θα μεταφέρεται το 1/5 αυτών στο λογαριασμό 85 *ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ ΜΗ ΕΝΣΩΜΑΤΩΜΕΝΕΣ ΣΤΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ*, με δευτεροβάθμιο τον 85.05 *Αποσβέσεις Πολυετούς Αποσβέσεως* και τριτοβάθμιο τον 85.05.10 *Αποσβέσεις Εξόδων Ιδρύσεως και Πρώτης Εγκαταστάσεως*. Από εκεί στο λογαριασμό 86 *ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΧΡΗΣΕΩΣ* με δευτεροβάθμιο τον 86.03 *Μη Ενσωματωμένες στο Λειτουργικό Κόστος Αποσβέσεις Παγίων* και τριτοβάθμιο τον 86.03.05 *Ασώματες Ακινήτοποιήσεις και Έξοδα Πολυετούς Αποσβέσεως*.

β) Καταχώρηση πράξεων πριν τη δημοσίευση του καταστατικού της Α.Ε. στο Φ.Ε.Κ. προσωρινά βιβλία. Εδώ θα διευκρινίσουμε μόνο ότι στο προσωρινό βιβλίο εξόδων πρώτης εγκαταστάσεως καταχωρούνται όχι μόνο δαπάνες πραγματοποιούμενες από την υπογραφή του ιδρυτικού συμβολαίου της εταιρίας μέχρι τη δημοσίευση αυτού στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης αλλά και δαπάνες που έγιναν νωρίτερα. Πάντως όχι πριν τη θεώρηση του προσωρινού βιβλίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Ο ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΣ ΧΕΙΡΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ ΣΤΗΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ

3.1 Η Ανάλυση των Λογαριασμών της ομάδας έξι (6)

Όπως αναφέρθηκε και στο πρώτο κεφάλαιο, στην έκτη ομάδα του Γ.Λ.Σ. απεικονίζονται και παρακολουθούνται κατ' είδος τα έξοδα που αναφέρονται στην ομαλή εκμετάλλευση της χρήσεως ,οργανικά, καθώς επίσης και οι ετήσιες επιβαρύνσεις για τη διενέργεια αποσβέσεων και προβλέψεων που ενσωματώνονται στο λειτουργικό κόστος. Παρακάτω αναλύονται οι λογαριασμοί.

3.1.1 Λογαριασμός 60 ΑΜΟΙΒΕΣ ΚΑΙ ΎΞΟΔΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

Στο λογαριασμό 60 καταχωρούνται όλα τα έξοδα της οικονομικής μονάδας που προκύπτουν από την απασχόληση προσωπικού της, το οποίο συνδέεται με αυτή με σύμβαση μισθώσεως εργασίας.

Η ανάλυση των δευτεροβάθμιων λογαριασμών του λογαριασμού 60 είναι η εξής :

60.00 Αμοιβές έμμισθου προσωπικού.

60.01 Αμοιβές ημερομίσθιου προσωπικού.

60.02 Παρεπόμενες παροχές και έξοδα προσωπικού.

60.03 Εργοδοτικές εισφορές και επιβαρύνσεις και επιβαρύνσεις έμμισθου προσωπικού.

60.04 Εργοδοτικές εισφορές και επιβαρύνσεις ημερομίσθιου προσωπικού.

60.05 Αποζημιώσεις απολύσεως ή εξόδου από την υπηρεσία.

60.06 -----

.....

60.99 Προϋπολογισμένες – Προπληρωμένες αμοιβές, έξοδα και παροχές προσωπικού (Λ/ 58.60).

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ

1. Να γίνει η εγγραφή μισθοδοσίας σύμφωνα με τα παρακάτω δεδομένα :

Α. Ακαθάριστες αποδοχές 600 ευρώ.

Β. Κρατήσεις Ι.Κ.Α. ποσοστό 16% που αφορούν τον ασφαλισμένο.

Γ. Κρατήσεις Ι.Κ.Α ποσοστό 28,06% που βαρύνουν τον εργοδότη.

Κρατήσεις Φ.Μ.Υ. 50 ευρώ.

Η εγγραφή που θα γίνει θα είναι η εξής :

60 ΑΜΟΙΒΕΣ ΚΑΙ ΈΞΟΔΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ	768,36
60.00 Αμοιβές Έμμισθου Προσωπικού	
60.03 Εργοδοτικές Εισφορές και Επιβαρύνσεις Έμμισθου Προσωπικού	
53 ΠΙΣΤΩΤΕΣ ΔΙΑΦΟΡΟΙ	504
53.00 Αποδοχές Προσωπικού Πληρωτέες	
54 ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΦΟΡΟΥΣ – ΤΕΛΗ	50
54.03 Φόροι- Τέλη Αμοιβών Προσωπικού.	
55 ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ	264,36
55.00 Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Ι.Κ.Α)	

2. Σε επιχείρηση υπολογίστηκε ότι για το διάστημα 1/1-31/3 το δώρο Πάσχα των υπαλλήλων θα είναι ευρώ 5.500. Η εγγραφή που θα γίνει θα είναι η εξής :

60 ΑΜΟΙΒΕΣ ΚΑΙ ΈΞΟΔΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ	5.500
60.99 Προϋπολογισμένες – Προπληρωμένες αμοιβές, έξοδα και παροχές προσωπικού	
58 ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΠΕΡΙΟΔΙΚΗΣ ΚΑΤΑΝΟΜΗΣ	5.500
58.60 Προϋπολογισμένες – Προπληρωμένες αμοιβές, έξοδα και παροχές προσωπικού	

3.1.2 Λογαριασμός 61 ΑΜΟΙΒΕΣ ΚΑΙ ΈΞΟΔΑ ΤΡΙΤΩΝ

Στους υπολογαριασμούς του 61 καταχωρούνται οι αμοιβές που λογίζονται από την οικονομική μονάδα για εργασίες τρίτων, οι οποίοι δε συνδέονται με αυτή με σχέση εξαρτημένης εργασίας.

Η ανάλυση των δευτεροβάθμιων λογαριασμών του 61 είναι η εξής :

61.00 Αμοιβές και έξοδα ελευθέρων επαγγελματιών υποκείμενες σε παρακράτηση φόρου εισοδήματος.

61.01 Αμοιβές και έξοδα μη ελευθέρων επαγγελματιών υποκείμενες σε παρακράτηση φόρου εισοδήματος.

61.02 Λοιπές προμήθειες τρίτων.

61.03 Επεξεργασίες από τρίτους.

61.04 -----

.....

61.90 Αμοιβές τρίτων μη υποκείμενες σε παρακράτηση φόρου εισοδήματος.

61.91 Πνευματικά και καλλιτεχνικά δικαιώματα τρίτων επί πωλήσεων.

61.92 Εισφορές υπέρ τρίτων για ελεύθερους επαγγελματίες.

61.93 Αμοιβές υπερβολάβων εκτελέσεως εργασιών τεχνικών έργων.

61.94 Εισφορές υπέρ Ασφαλιστικών Οργανισμών για κατασκευαζόμενα Τεχνικά Έργα.

.....

61.98 Λοιπές αμοιβές τρίτων.

61.99 Προϋπολογισμένες –Προπληρωμένες αμοιβές και έξοδα τρίτων (Λ/25.61).

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ

Επιχείρηση πληρώνει⁷ το δικηγόρο της για κατάθεση αγωγής ευρώ 200. Οι εγγραφές που θα γίνουν είναι οι εξής :

α) _____
61 ΑΜΟΙΒΕΣ ΚΑΙ ΈΞΟΔΑ ΤΡΙΤΩΝ 200

61.00 Αμοιβές και Έξοδα Ελεύθερων Επαγγελματιών Υποκείμενες σε Παρακράτηση Φόρου Εισοδήματος.

50 ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΕΣ 160

50.00 Προμηθευτές Εσωτερικού

54 ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΦΟΡΟΥΣ- ΤΕΛΗ 40

54.04 Φόρος Αμοιβών Ελευθέρων Επαγγελματιών

β) _____
50 ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΕΣ 160

50.00 Προμηθευτές εσωτερικού

38 ΧΡΗΜΑΤΙΚΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ 160

38.00 Ταμείο

1. Η ίδια επιχείρηση στη συνέχεια απέδωσε τον παρακρατηθέντα φόρο στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. Η εγγραφή που θα γίνει είναι η εξής :

_____ 54 ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΦΟΡΟΥΣ- ΤΕΛΗ 40

54.04 Φόρος Αμοιβών Ελευθέρων Επαγγελματιών

38 ΧΡΗΜΑΤΙΚΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ 40

38.00 Ταμείο

⁷ Κατά την πληρωμή ελεύθερου επαγγελματία γίνεται παρακράτηση φόρου 20% από τον τελευταίο.

3.1.3 Λογαριασμός 62 ΠΑΡΟΧΕΣ ΤΡΙΤΩΝ

Στους υπολογαριασμούς του λογαριασμού 62 καταχωρούνται :

1. Τα αντίτιμα των παροχών κοινής ωφέλειας.
2. Τα αντίτιμα μισθώσεως πάγιων στοιχείων, εκτός από εκείνα που αφορούν στέγαση προσωπικού, τα οποία καταχωρούνται στο λογαριασμό 60.02.06 *Εξοδα στεγάσεως*.
3. Τα κάθε μορφής ασφάλιστρα εκτός από εκείνα που αφορούν ασφάλειες προσωπικού λογαριασμός 60.02.06 *Ασφάλιστρα προσωπικού* και εκείνα που αφορούν ασφάλειες μεταφοράς των αγοραζόμενων ειδών, τα οποία καταχωρούνται στο λογαριασμό 32 Παραγγελίες στο εξωτερικό ή στους λογαριασμούς των αποθεμάτων ή των πάγιων στοιχείων.
4. Τα κάθε είδους αποθήκευτρα.
5. Οι επισκευές και συντηρήσεις πάγιων και λοιπών στοιχείων του ενεργητικού που γίνονται από τρίτους.
6. Οι κάθε είδους παροχές τρίτων, που δεν υπάγονται σε άλλο υπολογαριασμό του Παροχές Τρίτων.
7. Τα ενοίκια της χρονομεριστικής μισθώσεως *Leasing* του Ν. 1652/1986.
Σημειώνεται ότι τα καταβαλλόμενα ενοίκια της χρονομεριστικής μισθώσεως καταχωρούνται στο λογαριασμό 62.04.10 εφόσον αφορούν τη χρήση και στο λογαριασμό 36.00.10 εφόσον αφορούν επόμενη ή επόμενες χρήσεις.

Η ανάλυση των δευτεροβάθμιων λογαριασμών του 62 είναι η εξής :

- 62.00 Ηλεκτρικό ρεύμα παραγωγής.
- 62.01 Φωταέριο παραγωγικής διαδικασίας.
- 62.02 Υδρευση παραγωγικής διαδικασίας.
- 62.03 Τηλεπικοινωνίες.

62.04 Ενοίκια.

62.05 Ασφάλιστρα.

62.06 Αποθήκευτρα.

62.07 Επισκευές και συντηρήσεις.

62.08 -----

.....

62.91 Έξοδα μεταφορικού έργου (Γνωμ. 129/1875/1993).

.....

62.98 Λοιπές παροχές τρίτων.

62.99 Προϋπολογισμένες – Προπληρωμένες παροχές τρίτων (Λ/58.62).

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ

1. Επιχείρηση εξοφλεί το λογαριασμό του τηλεφώνου της αξίας 340 ευρώ πλέον Φ.Π.Α 19% με μετρητά. Η εγγραφή που θα γίνει είναι η εξής :

62 ΠΑΡΟΧΕΣ ΤΡΙΤΩΝ	340
62.03 Τηλεπικοινωνίες	
54 ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΦΟΡΟΥΣ – ΤΕΛΗ	64,60
54.00 Φόρος Προστιθέμενης Αξίας	
38. ΧΡΗΜΑΤΙΚΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ	404,60
38.00 Ταμείο	

2. Η ίδια επιχείρηση στο τέλος της χρήσεως (31/12/200X),έκανε απογραφή. Κατά την απογραφή, διαπιστώθηκε ότι ο λογαριασμός 62.04.01 Ενοίκια κτιρίων – τεχνικών έργων έχει ευρώ 4.000 που αφορούν το χρονικό διάστημα από 1/7/0X- 31/3/Ψ 3.000 τη χρήση και 1.000 την επόμενη. Η εγγραφή που θα γίνει είναι η εξής :

36 ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	1.000
36.00 Έξοδα Επόμενων Χρήσεων	
62 ΠΑΡΟΧΕΣ ΤΡΙΤΩΝ	1.000
62.04 Ενοίκια	

3.1.4 Λογαριασμός 63 ΦΟΡΟΙ- ΤΕΛΗ

Στους υπολογαριασμούς του Φόροι- Τέλη καταχωρούνται όλοι οι φόροι και τα τέλη που βαρύνουν την οικονομική μονάδα.

Στο λογαριασμό 63 δεν περιλαμβάνονται οι εξής λογαριασμοί:

- α) Ο φόρος εισοδήματος, ο οποίος, σαν αφαιρετικό στοιχείο των ετήσιων κερδών, καταχωρείται στο λογαριασμό 88.08 Φόρος Εισοδήματος και Εισφορά Ο.Γ.Α., εκτός αν πρόκειται για ποσά παρακρατημένου και μη συμψηφιζόμενου φόρου εισοδήματος, τα οποία καταχωρούνται στο λογαριασμό 63.00 Φόρος Εισοδήματος μη Συμψηφιζόμενος.
- β) Οι Φόροι Προηγούμενων Χρήσεων (λογαριασμός 82.00).
- γ) Οι Φορολογικές Ποινές και τα Πρόστιμα (λογαριασμός 81.00.00).
- δ) Το Χαρτόσημο Μισθοδοσίας (λογαριασμός 60.03.04).
- ε) Το Χαρτόσημο Συμβάσεων, Δανείων και Χρηματοδοτήσεων (λογαριασμός 65.07).
- στ) Οι δασμοί και γενικά οι φόροι επί των αγορών αποθεμάτων και παγίων (λογαριασμοί ομάδων 1 και 2).

Η ανάλυση των δευτεροβάθμιων λογαριασμών του 63 είναι η εξής :

63.00 Φόρος εισοδήματος μη συμψηφιζόμενος.

63.01 Εισφορά ΟΓΑ.

63.02 Τέλη συναλλαγματικών δανείων και λοιπών πράξεων.

63.03 Φόροι- Τέλη κυκλοφορίας μεταφορικών μέσων.

63.04 Δημοτικοί φόροι-τέλη.

63.05 Φόροι-Τέλη προβλεπόμενοι από διεθνείς οργανισμούς.

63.06 Λοιποί φόροι-τέλη εξωτερικού.

63.07 -----

.....

63.90 Τέλη υπέρ τρίτων επί κατασκευαζόμενων τεχνικών έργων.

63.98 Διάφοροι φόροι- τέλη.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ

1. Επιχείρηση που έχει στην κατοχή της μεταφορικό μέσο πληρώνει τέλη κυκλοφορίας αξίας

1.000 ευρώ. Η εγγραφή θα είναι η εξής :

63 ΦΟΡΟΙ- ΤΕΛΗ	1.000
----------------	-------

63.03 Τέλη Κυκλοφορίας Μεταφορικών Μέσων

38 ΧΡΗΜΑΤΙΚΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ	1.000
------------------------	-------

38.00 Ταμείο	
--------------	--

2 Η ίδια επιχείρηση παραλαμβάνει τα ειδοποιητήρια πληρωμής και η καταβολή γίνεται μετά από κάποιο χρονικό διάστημα. Οι εγγραφές που θα γίνουν είναι οι εξής :

α)

63 ΦΟΡΟΙ- ΤΕΛΗ	1.000
----------------	-------

63.03 Τέλη Κυκλοφορίας Μεταφορικών Μέσων

54 ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΦΟΡΟΥΣ – ΤΕΛΗ	1.000
----------------------------------	-------

54.05 Φόροι- Τέλη Κυκλοφορίας Μεταφορικών Μέσων

β)

54 ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΦΟΡΟΥΣ – ΤΕΛΗ

54.05 Φόροι- Τέλη Κυκλοφορίας Μεταφορικών Μέσων

38 ΧΡΗΜΑΤΙΚΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ

38.00 Ταμείο

3.1.5 Λογαριασμός 64 ΔΙΑΦΟΡΑ ΈΞΟΔΑ

Στους υπολογαριασμούς του λογαριασμού 64 καταχωρούνται όλα τα κατ' είδος οργανικά έξοδα που δεν καταχωρούνται σε οποιοδήποτε άλλο οργανισμό της οικονομικής μονάδας.

Όλοι οι δευτεροβάθμιοι λογαριασμοί του 64 πρέπει να καταχωρούνται στον πίνακα της καταστάσεως της γενικής εκμεταλλεύσεως.

Η ανάλυση των δευτεροβάθμιων λογαριασμών του 64 είναι η εξής :

64.00 Έξοδα μεταφορών.

64.01 Έξοδα ταξιδίων.

64.02 Έξοδα προβολής και διαφημίσεως.

64.03 Έξοδα εκθέσεων- επιδείξεων.

64.04 Ειδικά έξοδα προωθήσεως εξαγωγών.

64.05 Συνδρομές – Εισφορές.

64.06 Δωρεές – Επιχορηγήσεις.

64.07 Έντυπα και γραφική ύλη.

64.08 Υλικά άμεσης αναλώσεως.

64.09 Έξοδα δημοσιεύσεων.

64.10 Έξοδα συμμετοχών και χρεογράφων.

64.11 Διάφορες αποτιμήσεις συμμετοχών και χρεογράφων.

64.12 Διάφορες (ζημίες) από πώληση μετοχών και χρεογράφων.

64.13 -----

64.91 Διάφορες (ζημίες) από πράξεις hedging (Γνωμ. 268/2272/1996).

.....

64.98 Διάφορα έξοδα.

64.99 Προϋπολογισμένα διάφορα έξοδα.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ

1. Επιχείρηση που ασχολείται με την εμπορία ηλεκτρονικών υπολογιστών πληρώνει σε μεταφορική εταιρία 250 ευρώ πλέον Φ.Π.Α. 19% με μετρητά. Η εγγραφή θα είναι η εξής :

64 ΔΙΑΦΟΡΑ ΈΞΟΔΑ	250	
64.00 Έξοδα μεταφορών		
54 ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΦΟΡΟΥΣ-ΤΕΛΗ	47,50	
54.00 Φόρος Προστιθέμενης Αξίας		
38 ΧΡΗΜΑΤΙΚΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ		297,50
38 Ταμείο		

2. Η ίδια επιχείρηση αγοράζει γραφική ύλη από την επιχείρηση Χ. αξίας 100 ευρώ πλέον Φ.Π.Α. 19% με μετρητά. Η εγγραφή θα είναι η εξής :

64 ΔΙΑΦΟΡΑ ΈΞΟΔΑ	100	
64.07 Έντυπα και Γραφική Ύλη		
54 ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΦΟΡΟΥΣ-ΤΕΛΗ	19	
54.00 Φόρος Προστιθέμενης Αξίας		

38.00 Ταμείο

3.1.6 Λογαριασμός 65 ΤΟΚΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΑΦΗ ΈΞΟΔΑ.

Στους υπολογαριασμούς του ΤΟΚΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΑΦΗ ΈΞΟΔΑ καταχωρούνται οι τόκοι και τα συναφή με αυτούς έξοδα, οι προμήθειες που συνυπολογίζονται με αυτούς καθώς και κάθε είδους παρεπόμενα με τους τόκους έξοδα *εισπρακτικά γραμματίων εισπρακτέων, χαρτόσημα τόκων κ.λ.π.*

Η ανάλυση των δευτεροβάθμιων λογαριασμών του 65 είναι η εξής :

65.00 Τόκοι και έξοδα ομολογιακών δανείων.

65.01 Τόκοι και έξοδα λοιπών μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων.

65.02 Προεξοφλητικοί τόκοι και έξοδα Τραπεζών.

65.03 Τόκοι και έξοδα χρηματοδοτήσεων Τραπεζών εγγυημένων με αξιόγραφα.

65.04 Τόκοι και έξοδα βραχυπρόθεσμων Τραπεζικών χορηγήσεων για εξαγωγές.

65.05 Τόκοι και έξοδα λοιπών βραχυπρόθεσμων Τραπεζικών χρηματοδοτήσεων.

65.06 Τόκοι και έξοδα λοιπών βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων.

65.07 Ειδικός φόρος τραπεζικών εργασιών και χαρτόσημο συμβάσεων δανείων και χρηματοδοτήσεων.

65.08 Έξοδα ασφαλειών (π.χ. εμπράγματων) δανείων και χρηματοδοτήσεων.

65.09 Παροχές σε ομολογιούχους επί πλέον τόκου.

65.10 Προμήθειες εγγυητικών επιστολών.

65.90 Τόκοι και έξοδα εισπράξεως απαιτήσεων με σύμβαση Factoring.

65.98 Λοιπά συναφή με τις χρηματοδοτήσεις έξοδα.

65.99 Προϋπολογισμένοι- Προπληρωμένοι τόκοι και συναφή έξοδα.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ

1. Συναλλαγματικές ονομαστικής αξίας 5.000 ευρώ προεξοφλούνται από την Τράπεζα αντί ευρώ 4.500 και η επιχείρηση εισπράττει το ποσό αυτό. Η εγγραφή θα είναι η εξής :

38 ΧΡΗΜΑΤΙΚΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ	4.500
38.00 Ταμείο	
65 ΤΟΚΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΑΦΗ ΈΞΟΔΑ	500
65.02 Προεξοφλητικοί Τόκοι και Έξοδα Τραπεζών	
31 ΓΡΑΜΜΑΤΙΑ ΕΙΣΠΡΑΚΤΕΑ	5.000
31.05 Γραμμάτια στο Χαρτοφυλάκιο	

2. Συναλλαγματική ευρώ 1.000 μεταβιβάζεται σε προμηθευτή για ευρώ 850. Η εγγραφή θα είναι η εξής :

50 ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΕΣ	850
50.00 Προμηθευτές Εσωτερικού	
65 ΤΟΚΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΑΦΗ ΈΞΟΔΑ	150
65.05 Τόκοι και Έξοδα Λοιπών Βραχυπρόθεσμων Υποχρεώσεων	
31 ΓΡΑΜΜΑΤΙΑ ΕΙΣΠΡΑΚΤΕΑ	1.000
31.04 Γραμμάτια Μεταβιβασμένα σε Τρίτους	

3.1.7 Λογαριασμός 66 ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ ΠΑΓΙΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

ΕΝΣΩΜΑΤΩΜΕΝΕΣ ΣΤΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ.

Στο λογαριασμό 66 καταχωρούνται οι αποσβέσεις στοιχείων του πάγιου ενεργητικού που ενσωματώνονται στο λειτουργικό κόστος της οικονομικής μονάδας, δηλαδή στο λογαριασμό αυτό καταχωρούνται οι τακτικές αποσβέσεις που προβλέπονται από τη νομοθεσία που ισχύει κάθε φορά και στο τέλος της χρήσεως μεταφέρονται στο λογαριασμό της Γενικής εκμεταλλεύσεως.

Αντίθετα οι πρόσθετες αποσβέσεις, δηλαδή αυτές που δεν ενσωματώνονται στο λειτουργικό κόστος που αποτελούν ανόργανα έξοδα, καταχωρούνται στους λογαριασμούς του 85

ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ ΠΑΓΙΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΜΗ ΕΝΣΩΜΑΤΩΜΕΝΕΣ ΣΤΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ και στο τέλος της χρήσεως μεταφέρονται στο λογαριασμό ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΧΡΗΣΕΩΣ.

Οι αποσβέσεις, τακτικές ή έκτακτες, χρεώνονται με πίστωση των αντίστοιχων λογαριασμών της ομάδας 1 (10.99, 11.99, 12.99, 13.99, 14.99 και 16.99).

Η ανάλυση των δευτεροβάθμιων λογαριασμών του 66 είναι η εξής :

66.00 Αποσβέσεις εδαφικών εκτάσεων.

66.01 Αποσβέσεις κτιρίων- εγκαταστάσεων κτιρίων-τεχνικών έργων.

66.02 Αποσβέσεις μηχανημάτων- τεχνικών εγκαταστάσεων- λοιπού μηχανολογικού εξοπλισμού.

66.03 Αποσβέσεις μεταφορικών μέσων.

66.04 Αποσβέσεις επίπλων και λοιπού εξοπλισμού.

66.05 Αποσβέσεις ασώματων ακινητοποιήσεων και εξόδων πολυετούς αποσβέσεως.

66.06 -----

.....

66.99 Προϋπολογισμένες αποσβέσεις εκμεταλλεύσεως (Λ/58.66).

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ

1. Υπολογίζονται τακτικές αποσβέσεις μηχανήματος ευρώ 9.000. Η εγγραφή θα είναι η εξής :

66 ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ ΠΑΓΙΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΕΝΣΩΜΑΤΩΜΕΝΕΣ ΣΤΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ	9.000
66.02 Αποσβέσεις Μηχανημάτων- Τεχνικών Εγκαταστάσεων- Λοιπού Μηχανολογικού Εξοπλισμού	
12 ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ- ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ - ΛΟΙΠΟΣ ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ	9.000
12.99 Αποσβεσμένα μηχανήματα- Τεχνικές Εγκαταστάσεις – Λοιπός Μηχανολογικός Εξοπλισμός	

2. Υπολογίζονται πρόσθετες αποσβέσεις γραφείου ευρώ 6.000. Η εγγραφή θα είναι η εξής :

85 ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ ΠΑΓΙΩΝ ΜΗ ΕΝΣΩΜΑΤΩΜΕΝΕΣ ΣΤΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ	6.000
85.04 Αποσβέσεις Επίπλων και Λοιπού Εξοπλισμού	
14. Έπιπλα και Λοιπός Εξοπλισμός	6.000
14.99 Αποσβεσμένα Έπιπλα	

3.1.8 Λογαριασμός 67 -----

Ο λογαριασμός 67 είναι κενός. Η συμπλήρωσή του είναι δυνατή μόνο μετά από απόφαση του κατά νόμο αρμόδιου οργάνου.

3.1.9 Λογαριασμός 68 ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΣ

Στους υπολογαριασμούς του 68 καταχωρούνται οι προβλέψεις που γίνονται από την οικονομική μονάδα για κινδύνους εκμεταλλεύσεως. Στις προβλέψεις αυτές δεν συμπεριλαμβάνονται εκείνες που αφορούν έκτακτους κινδύνους *έκτακτες ζημίες και έκτακτα έξοδα*.

Η ανάλυση των δευτεροβάθμιων λογαριασμών του 68 είναι η εξής :

68.00 Προβλέψεις για αποζημίωση προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία.

68.01 Προβλέψεις για υποτιμήσεις συμμετοχών και χρεογράφων.

.....

68.09 Λοιπές προβλέψεις εκμεταλλεύσεως.

68.99 Προϋπολογισμένες προβλέψεις εκμεταλλεύσεως.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ

1. Υπολογίζεται πρόβλεψη για αποζημίωση προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία ευρώ 7.000. Η εγγραφή θα είναι η εξής :

68 ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΣ	7.000
68.00 Προβλέψεις για Αποζημίωση Προσωπικού λόγω Εξόδου από την Υπηρεσία	
44 ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ	7.000
44.00 Προβλέψεις για Αποζημίωση Προσωπικού λόγω Εξόδου από την Υπηρεσία.	

2. Το ποσό της προβλέψεως, για τη χρήση 2005 ήταν ευρώ 40.000. Η εγγραφή θα είναι η εξής

68 ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΣ	40.000
68.00 Προβλέψεις για Αποζημίωση Προσωπικού λόγω Εξόδου από την Υπηρεσία	
44 ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ	40.000

**3.1.10 λογαριασμός 69 ΟΡΓΑΝΙΚΑ ΈΞΟΔΑ ΚΑΤ' ΕΙΔΟΣ
ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ Ή ΆΛΛΩΝ ΚΕΝΤΡΩΝ
(Όμιλος λογαριασμών προαιρετικής χρήσης)**

Η ανάλυση των λογαριασμών του 69 είναι η εξής :

690 ΑΜΟΙΒΕΣ ΚΑΙ ΈΞΟΔΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

Ανάπτυξη αντίστοιχη του λογαριασμού 60.

691 ΑΜΟΙΒΕΣ ΚΑΙ ΈΞΟΔΑ ΤΡΙΤΩΝ

Ανάπτυξη αντίστοιχη του λογαριασμού 61.

692 ΠΑΡΟΧΕΣ ΤΡΙΤΩΝ

Ανάπτυξη αντίστοιχη του λογαριασμού 62.

693 ΦΟΡΟΙ- ΤΕΛΗ

Ανάπτυξη αντίστοιχη του λογαριασμού 63.

694 ΔΙΑΦΟΡΑ ΈΞΟΔΑ

Ανάπτυξη αντίστοιχη του λογαριασμού 64.

695 ΤΟΚΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΑΦΗ ΈΞΟΔΑ

Αντίστοιχη ανάπτυξη του λογαριασμού 65.

696 ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ ΠΑΓΙΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΕΝΣΩΜΑΤΩΜΕΝΕΣ ΣΤΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ
ΚΟΣΤΟΣ

Αντίστοιχη ανάπτυξη του λογαριασμού 66.

697

698 ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΣ

Αντίστοιχη ανάπτυξη του λογαριασμού 68.

3.2 Ο Λογιστικός Προσδιορισμός του Καθαρού Εισοδήματος

1. Το καθαρό εισόδημα των επιχειρήσεων που τηρούν επαρκή και ακριβή βιβλία και στοιχεία δεύτερης και τρίτης κατηγορίας του Κ.Β.Σ. εξευρίσκεται λογιστικώς με έκπτωση από τα ακαθάριστα έσοδα, όπως αυτά ορίζονται στο προηγούμενο άρθρο των ακόλουθων εξόδων :

α) Των γενικών εξόδων διαχείρισης, στα οποία περιλαμβάνονται, με την επιφύλαξη της παραγράφου 18 του παρόντος άρθρου :

αα) Τα έξοδα μισθοδοσίας και αμοιβής του προσωπικού, εφόσον έχουν καταβληθεί ή βεβαιωθεί οι ασφαλιστικές εισφορές υπέρ του Ι.Κ.Α. ή άλλου ασφαλιστικού οργανισμού, εκτός αν από την κείμενη νομοθεσία προβλέπεται μερική ή ολική απαλλαγή από την υποχρέωση για την καταβολή των εισφορών. Επίσης, οι μισθοί και οι κάθε είδους απολαβές των εταίρων των εταιριών περιορισμένης ευθύνης, εφόσον τα πρόσωπα αυτά για τις υπηρεσίες που παρέχουν στις εταιρίες έχουν ασφαλιστεί σε οποιοδήποτε ασφαλιστικό οργανισμό ή ταμείο.

Από τα ακαθάριστα έσοδα των υπόχρεων της παραγράφου 4 του άρθρου 2 δεν εκπίπτουν οι μισθοί και οι κάθε είδους απολαβές των εταίρων ή μελών τους.

ββ) Το τεκμαρτό ενοίκιο των ακινήτων που ανήκουν στον επιχειρηματία και χρησιμοποιούνται από την επιχείρηση, εφόσον αυτό υπολογίστηκε στο εισόδημα από ακίνητα.

γγ) Τα ποσά που καταβάλλονται λόγω δωρεάς στο Δημόσιο, τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης, τα ημεδαπά ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα, τα κρατικά και δημόσια νοσηλευτικά ιδρύματα και τα νοσοκομεία που είναι νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου και επιχορηγούνται από τον Κρατικό Προϋπολογισμό, καθώς και το Ταμείο Αρχαιολογικών Πόρων. Οι διατάξεις των έξι τελευταίων εδαφίων της περίπτωσης δ της παραγράφου 1 του άρθρου 8 εφαρμόζονται αναλόγως.

Η αξία των ειδών διατροφής που δωρίζονται από επιχειρήσεις, οι οποίες παράγουν ή εμπορεύονται τέτοια αγαθά, προς το κοινωφελές ίδρυμα με την επωνυμία « ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΡΟΦΙΜΩΝ- ΙΔΡΥΜΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΗΣ ΠΕΙΝΑΣ» (ΦΕΚ 540 Β/ 1995).

Για την εφαρμογή του προηγούμενου εδαφίου, ως αξία των δωριζομένων ειδών διατροφής λαμβάνεται το κόστος απόκτησης ή παραγωγής τους, κατά περίπτωση και είναι απαραίτητη η έκδοση του οριζόμενου από τις διατάξεις του άρθρου 14 του Κ.Β.Σ. φορολογικού στοιχείου.

Η αξία των κινητών μνημείων, όπως αυτά ορίζονται από την κείμενη νομοθεσία, που μεταβιβάζονται λόγω δωρεάς στο Δημόσιο ή σε μουσεία αναγνωρισμένα από τον υπουργό πολιτισμού σύμφωνα με την ίδια νομοθεσία. Σε περίπτωση μεταβίβασης στο Δημόσιο ή αποδοχής της δωρεάς η αποδοχή της δωρεάς γίνεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Πολιτισμού, ύστερα από γνώμη του αρμόδιου γνωμοδοτικού Συμβουλίου του Υπουργείου Πολιτισμού και μετά από χρηματική αποτίμηση της αξίας των μνημείων από ειδική εκτιμητική επιτροπή και αποδοχή της αξίας από τον δωρητή. Η απόφαση αυτή περιλαμβάνει τα στοιχεία του δωρητή, την περιγραφή και την χρηματική αποτίμηση του μνημείου. Τα μνημεία κατατίθενται σε κρατικά μουσεία. Σε περίπτωση μεταβίβασης λόγω δωρεάς σε μουσεία που δεν ανήκουν στο Δημόσιο η αποδοχή της δωρεάς γίνεται μετά από χρηματική αποτίμηση των μνημείων από την ειδική εκτιμητική επιτροπή του έκτου εδαφίου του παρόντος. Το ποσό που αφαιρείται δεν μπορεί να υπερβεί ποσοστό 15% του συνολικού καθαρού εισοδήματος ή κερδών που προκύπτουν από τον ισολογισμό της διαχειριστικής περιόδου από τα ακαθάριστα έσοδα της οποίας εκπίπτει. Σε περίπτωση που η έκδοση της απόφασης της ειδικής εκτιμητικής επιτροπής γίνεται σε μεταγενέστερη χρήση από αυτή της δωρεάς, το ποσό του προηγούμενου εδαφίου εκπίπτει από τα ακαθάριστα έσοδα της διαχειριστικής περιόδου μέσα στην οποία εκδίδεται η απόφαση αυτή.

Η αξία των ιατρικών μηχανημάτων και των ασθενοφόρων αυτοκινήτων, που μεταβιβάζονται λόγω δωρεάς στα κρατικά και δημόσια νοσηλευτικά ιδρύματα και τα νοσοκομεία που

αποτελούν νομικά πρόσωπα ιδιωτικού τομέα και επιχορηγούνται από τον Κρατικό Προϋπολογισμό.

Τα χρηματικά ποσά που καταβάλλονται λόγω δωρεάς προς τα κοινωφελή ιδρύματα, τα σωματεία μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα που παρέχουν υπηρεσίες εκπαίδευσης και χορηγούν υποτροφίες, τους ιερούς ναούς, τις ιερές μονές του Αγίου Όρους, το Οικουμενικό Πατριαρχείο Κωνσταντινουπόλεως, τα Πατριαρχεία Αλεξανδρείας και Ιεροσολύμων, την Ιερά Μονή Σινά, την Ορθόδοξη Εκκλησία της Αλβανίας, τα ημεδαπά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, τα ημεδαπά νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου που νόμιμα έχουν συσταθεί ή συνιστώνται και τα οποία επιδιώκουν κοινωφελείς σκοπούς, τους ερευνητικούς και τεχνολογικούς φορείς που διέπονται από το ν. 1514/1985, τα ερευνητικά κέντρα που αποτελούν ημεδαπά νομικά πρόσωπα ιδιωτικού μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα και έχουν συσταθεί νόμιμα, καθώς και οποιοδήποτε αθλητικό σωματείο, που έχει συσταθεί νόμιμα και είναι αναγνωρισμένο από τη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού, εφόσον οι δωρεές αυτές προορίζονται για την καλλιέργεια και ανάπτυξη των ερασιτεχνικών τους τμημάτων.

Επίσης, τα χρηματικά ποσά που καταβάλλονται μέχρι το ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) του συνολικού καθαρού εισοδήματος ή των κερδών που προκύπτουν από ισολογισμούς, λόγω χορηγίας προς τα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα ημεδαπά νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου που νόμιμα υπάρχουν ή συνιστώνται, εφόσον επιδιώκουν σκοπούς πολιτιστικούς. Πολιτιστικοί σκοποί είναι ιδίως, η καλλιέργεια, η προαγωγή και διάδοση των γραμμάτων, της μουσικής, του χορού, του θεάτρου, του κινηματογράφου, της ζωγραφικής, της γλυπτικής και των τεχνών, γενικότερα, καθώς και η ίδρυση, επέκταση και συντήρηση των αναγνωρισμένων ιδιωτικών μουσείων, όπως τέχνης, φυσικής ιστορίας, εθνολογικών και λαογραφικών.

Με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Οικονομικών και Πολιτισμού καθορίζονται, μετά από έλεγχο του Υπουργείου Πολιτισμού, τα νομικά πρόσωπα που επιδιώκουν πολιτιστικούς σκοπούς για την εφαρμογή αυτών των διατάξεων.

Όταν τα ποσά των δωρεών και των χορηγιών αυτής της υποπερίπτωσης, με εξαίρεση τις δωρεές που καταβάλλονται στους δωρεοδόχους του πρώτου εδαφίου, υπερβαίνουν τα διακόσια ενενήντα (290) ευρώ ετησίως, λαμβάνονται υπόψη μόνο εφόσον έχουν κατατεθεί στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων ή σε λογαριασμό του νομικού προσώπου που τηρείται σε τράπεζα.

Ειδικώς, τα χρηματικά ποσά, που καταβάλλονται λόγω δωρεάς σε αθλητικά σωματεία, λαμβάνονται υπόψη μόνο εφόσον κατατίθενται σε λογαριασμό στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων ή σε Τράπεζα που νόμιμα λειτουργεί στην Ελλάδα.

Τα ποσά αυτών των δωρεών εκπίπτουν από τα ακαθάριστα έσοδα της επιχείρησης, εφόσον υφίστανται τα ακόλουθα δικαιολογητικά :

- ι) Το πρωτότυπο του παραστάτικού κατάθεσης του ποσού της δωρεάς.
- ιι) Αντίγραφο πρακτικού του διοικητικού συμβουλίου περί αποδοχής της δωρεάς, θεωρημένο από τον προϊστάμενο του γραφείου φυσικής αγωγής του νομού της έδρας του σωματείου.
- ιιι) Αντίγραφο της σελίδας του βιβλίου ταμείου του σωματείου, όπου έχει καταχωρηθεί το ποσό της δωρεάς, θεωρημένο από τον παραπάνω προϊστάμενο του γραφείου φυσικής αγωγής.

Τα χρηματικά ποσά αυτών των δωρεών και χορηγιών δεν πρέπει να έχουν εκτέσει με βάση άλλη διάταξη του παρόντος.

Το συνολικό ποσό των δωρεών που εκπίπτουν δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό των καθαρών κερδών που προκύπτουν πριν από την αφαίρεση αυτών των ποσών από τα ακαθάριστα έσοδα της οικείας διαχειριστικής περιόδου. Οι διατάξεις των εδαφίων δέκατου μέχρι και δέκατου τρίτου της περίπτωσης δ' της παραγράφου 1 του άρθρου 8 εφαρμόζονται ανάλογα.

δδ) Τα ασφάλιστρα που καταβάλλουν οι επιχειρήσεις για ομαδική ασφάλιση ζωής του εργατοϋπαλληλικού προσωπικού τους, στην έννοια της οποίας συμπεριλαμβάνεται και η χορήγηση εφάπαξ ποσού ή περιοδικά καταβαλλόμενης παροχής σε χρήμα μετά το χρόνο της πρόωρης ή κανονικής συνταξιοδότησης του ανωτέρω προσωπικού, καθώς και η κάλυψη

θανάτου ή κατά κινδύνων τυχαίων συμβεβηκότων. Το ποσό της έκπτωσης αυτής δεν μπορεί να υπερβεί για καθέναν από τους ασφαλιζόμενους ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) του αφορολόγητου ποσού του πρώτου κλιμακίου της κλίμακας (α) της παραγράφου 1 του άρθρου 9 που ισχύει για μισθωτό χωρίς τέκνα.

β) Των δαπανών για τη συντήρηση και επισκευή των επαγγελματικών γενικά εγκαταστάσεων, μηχανημάτων και αυτοκινήτων οχημάτων.

Ειδικά οι δαπάνες συντήρησης, λειτουργίας, επισκευής, κυκλοφορίας, αποσβέσεων και μισθωμάτων που καταβάλλονται σε εταιρείες χρηματοδοτικής μίσθωσης για επιβατικά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης με κυλινδρισμό κινητήρα μέχρι χίλια εξακόσια (1600) κυβικά εκατοστά, που έχουν στην κυριότητά τους οι επιχειρήσεις ή που έχουν μισθωμένα από τρίτους, εκπίπτουν μέχρι εξήντα τοις εκατό (60%) του συνολικού ύψους αυτών, εφόσον αυτά χρησιμοποιούνται για τις ανάγκες της επιχείρησης.

Για αυτοκίνητα μεγαλύτερου κυβισμού εκπίπτει, με τις ίδιες προϋποθέσεις, ποσοστό μέχρι είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) των πιο πάνω δαπανών.

Ο περιορισμός αυτός δεν εφαρμόζεται στις επιχειρήσεις που ασχολούνται με την εκμίσθωση επιβατικών αυτοκινήτων ιδιωτικής χρήσης, καθώς και στις επιχειρήσεις που χρησιμοποιούν τα αυτοκίνητά τους αποκλειστικά για την εκπαίδευση των υποψήφιων οδηγών.

γ) Ειδικά για τις επιχειρήσεις που τηρούν βιβλία και στοιχεία δεύτερης κατηγορίας του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων όταν δε διενεργούν απογραφή, ως απογραφή λήξης της διαχειριστικής περιόδου λαμβάνεται ποσοστό (10%) επί των αγορών της περιόδου αυτής και ως απογραφή έναρξης ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) επί των αγορών της προηγούμενης διαχειριστικής περιόδου. Αν προαιρετικά έχει διενεργηθεί απογραφή έναρξης και λήξης, για τον προσδιορισμό του καθαρού εισοδήματος λαμβάνονται υπόψη τα δεδομένα αυτών με την προϋπόθεση ότι θα συνεχισθεί η σύνταξη των απογραφών για μια τριετία από τη σύνταξη της πρώτης προαιρετικής

λήξης. Αν δεν τηρηθεί η υποχρέωση αυτή, επιβάλλονται οι προβλεπόμενες από τις διατάξεις του ν. 2523/1997 κυρώσεις για τη μη σύνταξη απογραφής.

Της αξίας των πρώτων και βοηθητικών υλών που χρησιμοποιήθηκαν, καθώς και των άλλων εμπορεύσιμων αγαθών, στην οποία περιλαμβάνονται και οι ειδικές δαπάνες επεξεργασίας, αποθήκευσης, μεταφοράς, ασφάλειας κ.λ.π. Ειδικά για τις επιχειρήσεις που τηρούν βιβλία και στοιχεία δεύτερης κατηγορίας του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων όταν δε διενεργούν απογραφή, ως απογραφή λήξης της διαχειριστικής περιόδου λαμβάνεται ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) επί των αγορών της περιόδου αυτής και ως απογραφή έναρξης ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) επί των αγορών της προηγούμενης διαχειριστικής περιόδου. Αν προαιρετικά έχει διενεργηθεί απογραφή έναρξης και λήξης, για τον προσδιορισμό του καθαρού εισοδήματος λαμβάνονται υπόψη τα δεδομένα αυτών, με την προϋπόθεση ότι θα συνεχισθεί η σύνταξη των απογραφών για μια τριετία από τη σύνταξη της πρώτης προαιρετικής απογραφής λήξης. Αν δεν τηρηθεί η υποχρέωση αυτή, επιβάλλονται οι προβλεπόμενες από τις διατάξεις του Ν. 2523/1997 κυρώσεις για τη μη σύνταξη απογραφής.

δ) Των δεδουλευμένων κάθε είδους τόκων, δανείων ή πιστώσεων, γενικά, της επιχείρησης. Εξαιρούνται οι τόκοι υπερημερίας λόγω οφειλής φόρων, τελών, εισφορών και προστίμων προς το Δημόσιο ή άλλα νομικά πρόσωπα δημόσιου δικαίου.

ε) Των ποσών των κάθε είδους φόρων, τελών και δικαιωμάτων, που βαρύνουν την επιχείρηση. Ως χρόνος έκπτωσης λογίζεται ο χρόνος της καταβολής αυτών υπέρ του Δημοσίου ή Τρίτων. Δεν εκπίπτουν οι τυχόν καταβαλλόμενοι από την επιχείρηση κάθε είδους φόροι που βαρύνουν τρίτους, με εξαίρεση τον ειδικό φόρο τραπεζικών εργασιών που επιβάλλεται επί των πάσης φύσεως ωφελειών από μετοχικούς τίτλους.

στ) Των ποσών των αποσβέσεων για την κάλυψη της φθοράς των κάθε είδους εγκαταστάσεων ή μηχανημάτων ή φθαρτών υλικών, συναφών με τη λειτουργία της επιχείρησης και γενικά κάθε

κινητής ή ακίνητης περιουσίας της επιχείρησης, εφόσον αυτές έγιναν με οριστικές εγγραφές, σύμφωνα με τους ειδικούς όρους που ορίζονται για κάθε επιχείρηση.

Η διενέργεια των τακτικών αποσβέσεων είναι υποχρεωτική για ισολογισμούς που κλείνουν οι επιχειρήσεις μετά τις 30 Δεκεμβρίου 1997. Πάγια στοιχεία των οποίων η αξία κτήσης του καθενός είναι μέχρι χίλια διακόσια (1200) ευρώ, μπορούν να αποσβεσθούν εξ ολοκλήρου μέσα στη χρήση κατά την οποία αυτά χρησιμοποιήθηκαν ή τέθηκαν σε λειτουργία. Οι αποσβέσεις διενεργούνται με τη σταθερή μέθοδο απόσβεσης επί της αξίας κτήσης των πάγιων περιουσιακών στοιχείων, προσαυξημένης με τις δαπάνες προσθηκών και βελτιώσεων με εξαίρεση τα καινούρια μηχανήματα και το λοιπό μηχανολογικό ή τεχνικό εξοπλισμό παραγωγής που αποκτώνται από 1.1.1998 και μετά, από βιομηχανικές, βιοτεχνικές, μεταλλευτικές, λατομικές και μικτές επιχειρήσεις αυτών, για τα οποία οι αποσβέσεις διενεργούνται είτε με τη σταθερή απόσβεσης, είτε με τη φθίνουσα μέθοδο απόσβεσης, με την προϋπόθεση ότι η μέθοδος θα επιλεγεί για τα πάγια αυτά περιουσιακά στοιχεία θα εφαρμόζεται κατά πάγιο τρόπο.

Για τον υπολογισμό των αποσβέσεων στα πάγια περιουσιακά στοιχεία που ανήκουν στην ίδια κατηγορία, οι επιχειρήσεις μπορούν να επιλέγουν και να χρησιμοποιούν είτε τον κατώτερο, είτε τον ανώτερο συντελεστή απόσβεσης, είτε οποιονδήποτε άλλο ενδιάμεσο συντελεστή μεταξύ κατώτερου και ανώτερου και με την προϋπόθεση ότι ο συντελεστής που επιλέγεται θα χρησιμοποιείται σταθερά μέχρι την πλήρη απόσβεση των πιο πάνω παγίων στοιχείων. Οι κατώτεροι και ανώτεροι συντελεστές αποσβέσεων και κάθε άλλο θέμα που αφορά την εφαρμογή των διατάξεων αυτών καθορίζονται με προεδρικό διάταγμα, όπως τούτο ισχύει κάθε φορά.

Ειδικά, οι αποσβέσεις των παγίων περιουσιακών στοιχείων τα οποία αγοράζονται από εξωχώρια εταιρία δεν αναγνωρίζονται προς έκπτωση από τα ακαθάριστα έσοδα. Για τους σκοπούς αυτούς εξωχώρια εταιρία εννοείται η εταιρία που έχει την έδρα της σε αλλοδαπή χώρα

και με βάση τη νομοθεσία της οποίας δραστηριοποιείται αποκλειστικά σε άλλες χώρες και απολαμβάνει ιδιαίτερα ευνοϊκής φορολογικής μεταχείρισης.

Ειδικότερα οι νέες επιχειρήσεις για τις τρεις (3) πρώτες διαχειριστικές χρήσεις που έπονται της χρήσης μέσα στην οποία άρχισε η παραγωγική λειτουργία τους δύνανται να προβούν σε απόσβεση όλων των πάγιων περιουσιακών στοιχείων τους είτε με συντελεστή μηδέν τοις εκατό (0%) είτε με συντελεστή πενήντα τοις εκατό (50%) του ισχύοντος ποσοστού, με την προϋπόθεση ότι ο συντελεστής απόσβεσης που θα επιλεγεί από την επιχείρηση δε θα μεταβάλλεται από διαχειριστική χρήση σε διαχειριστική χρήση.

Επιχειρήσεις που επιλέγουν τη φθίνουσα μέθοδο για απόσβεση των παγίων τους, δε δικαιούνται να διενεργούν επί των παγίων αυτών και αυξημένες αποσβέσεις που προβλέπονται από τις διατάξεις του άρθρου 15 του Ν. 1892/1990 (ΦΕΚ 101 Α').

Τα παραπάνω εφαρμόζονται αναλόγως και για τη δαπάνη που καταβάλλει η επιχείρηση, σύμφωνα με τα οριζόμενα από την παράγραφο 5 του άρθρου 2 του ν. 2244/1994 (ΦΕΚ 168 Α'), για την κατασκευή μη ιδιόκτητου δικτύου σύνδεσης του σταθμού αυτοπαραγωγής ή ανεξάρτητης παραγωγής μέχρι το δίκτυο της Δ.Ε.Η.

Ειδικά, οι αποσβέσεις των πάγιων περιουσιακών στοιχείων, τα οποία αγοράζονται από εξωχώρια εταιρία δεν αναγνωρίζονται προς έκπτωση από τα ακαθάριστα έσοδα. Για τους σκοπούς του Κώδικα αυτού εξωχώρια εταιρία εννοείται η εταιρία που έχει την έδρα της σε αλλοδαπή χώρα και με βάση τη νομοθεσία της οποίας δραστηριοποιείται αποκλειστικά σε άλλες χώρες και απολαμβάνει ιδιαίτερα ευνοϊκής φορολογικής μεταχείρισης.

ζ) Των μαθηματικών αποθεμάτων των ασφαλιστικών εταιριών, καθώς και των αποθεματικών για την αποκατάσταση του ενεργητικού που, με βάση σύμβαση, θα περιέλθει μετά την πάροδο ορισμένου χρόνου στο Δημόσιο ή σε τρίτους.

η) Της ζημίας που πραγματοποιήθηκε από φθορά, απώλεια ή υποτίμηση κεφαλαίου.

Προκειμένου για ακίνητα, για τον υπολογισμό της ζημίας αυτών, ως τιμή πώλησης δεν δύναται

να ληφθεί ποσό μικρότερο της αξίας, όπως αυτή προσδιορίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις περί φορολογίας μεταβιβάσεως ακινήτων. Ειδικά η αναπόσβεστη αξία κατεδαφισθέντων κτιρίων της επιχείρησης δεν εκπίπτει από τα ακαθάριστα έσοδα αυτής.

θ) Των αποσβέσεων των επισφαλών απαιτήσεων που έχουν γίνει με οριστικές εγγραφές. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών καθορίζονται τα δικαιολογητικά και κάθε άλλο θέμα για την έκπτωση των δαπανών αυτών.

ι) Των δικαιωμάτων ή αποζημιώσεων που καταβάλλονται σε επιχειρήσεις και οργανισμούς για τη χρησιμοποίηση τεχνικής βοήθειας, ευρεσιτεχνιών, σημάτων σχεδίων, μυστικών βιομηχανικών μεθόδων και τύπων, πνευματικής ιδιοκτησίας και άλλων συναφών δικαιωμάτων. Όταν οι πιο πάνω αποζημιώσεις ή δικαιώματα καταβάλλονται σε αλλοδαπούς οργανισμούς ή αλλοδαπές επιχειρήσεις, με εξαίρεση αυτές που αναφέρονται στην παράγραφο 14 του άρθρου αυτού, εκπίπτουν με τις ακόλουθες υποχρεώσεις :

αα) Η υποχρέωση καταβολής να προκύπτει από έγγραφη σύμβαση και από αντίστοιχο τιμολόγιο του αντισυμβαλλόμενου.

ββ) Να έχει αποδοθεί στο Δημόσιο ο φόρος, που ορίζεται από τις διατάξεις της παραγράφου 6 του άρθρου 13 ή της οικείας διμερούς σύμβασης περί αποφυγής της διπλής φορολογίας.

γγ) Σε περίπτωση μη καταβολής του ποσού εντός της οικείας διαχειριστικής περιόδου, αρκεί η πίστωση στο όνομα του αλλοδαπού δικαιούχου μέχρι τη λήξη της προθεσμίας κλεισίματος ισολογισμού της διαχειριστικής περιόδου στην οποία αναφέρονται οι αποζημιώσεις ή τα δικαιώματα.

δδ) Απαιτείται έγκριση από επιτροπή, η οποία συστήνεται για το σκοπό αυτό στο Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών, ως ακολούθως :

ι) Όταν τα υπόψη ποσά καταβάλλονται από εμπορικές επιχειρήσεις και αφορούν σήματα, μεθόδους εμπορίας ή διανομής και άλλα συναφή δικαιώματα ανεξάρτητα από το ύψος αυτών

και με την προϋπόθεση ότι δεν έχουν ενσωματωθεί στην τιμή πώλησης των αγαθών. Τα ανωτέρω εφαρμόζονται και για τον κλάδο εμπορίας των μικτών επιχειρήσεων.

ιι) Όταν τα υπόψη ποσά καταβάλλονται από επιχειρήσεις με διαφορετικό αντικείμενο εργασιών στη μητρική τους εταιρία, καθώς και σε αλλοδαπές επιχειρήσεις που ανήκουν στον ίδιο όμιλο, και εφόσον υπερβαίνουν στις ανωτέρω περιπτώσεις το τέσσερα τοις εκατό (4%) των ακαθαρίστων εσόδων που προκύπτουν από τη χρήση του συγκεκριμένου δικαιώματος και μέχρι πεντακόσιες χιλιάδες (500.000) ευρώ ετησίως.

Για τις αποφάσεις της επιτροπής εφαρμόζονται οι διατάξεις του ν. 271/1999 (ΦΕΚ 97 Α'). Η επιτροπή αυτή, συγκροτούμενη με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών, απαρτίζεται από ένα σύμβουλο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, ως Πρόεδρο και μέλη αυτής τους Γενικούς Διευθυντές Ελέγχων και Φορολογίας του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών, έναν ορκωτό ελεγκτή και έναν εκπρόσωπο του Συνδέσμου Ελληνικών Βιομηχανιών. Η επιτροπή, προκειμένου να μορφώσει και τεκμηριώσει γνώμη, μπορεί να ζητά αναλυτικά στοιχεία, δικαιολογητικά και οποιαδήποτε άλλη πληροφορία κρίνει κατά περίπτωση χρήσιμη.

Επίσης, με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών, καθορίζονται τα δικαιολογητικά και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων της περίπτωσης αυτής.

Για τα πνευματικά, συγγενικά και συναφή δικαιώματα που καταβάλλονται για λογαριασμό τρίτων, δεν απαιτείται προέγκριση, ανεξαρτήτως ποσού.

Τα αναγνωριζόμενα σε κάθε περίπτωση ποσοστά που καταβάλλονται δεν μπορεί να είναι ανώτερα από το μέσο όρο των ποσοστών που καταβάλλονται από επιχειρήσεις του ίδιου ομίλου άλλων χωρών προς εταιρία του αυτού ομίλου.

ια) Των δαπανών επιστημονικής και τεχνολογικής έρευνας κατά το χρόνο πραγματοποίησής τους, με εξαίρεση τις δαπάνες που αφορούν πάγιο εξοπλισμό, οι οποίες αποσβένονται ισόποσα

σε τρία (3) χρόνια. Τα κριτήρια χαρακτηρισμού των πιο πάνω δαπανών καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας.

Όταν οι δαπάνες που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο, υπερβαίνουν μέσα στη χρήση, το μέσο όρο των αντίστοιχων δαπανών που πραγματοποιήθηκαν τις δύο προηγούμενες χρήσεις, αφαιρείται από τα καθαρά κέρδη, όπως αυτά προσδιορίζονται σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου αυτού, επιπλέον ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%) των δαπανών αυτών που πραγματοποιήθηκαν στη χρήση. Στην περίπτωση αυτή, οι διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 4 του παρόντος για τη μεταφορά της ζημίας, έχουν εφαρμογή για το υπόλοιπο ζημιών που προκύπτει μετά την αφαίρεση του πιο πάνω ποσοστού. Προϋπόθεση εφαρμογής των δύο προηγούμενων εδαφίων είναι η πιστοποίηση της πραγματοποίησης των πιο πάνω δαπανών από το Υπουργείο Ανάπτυξης. Για το σκοπό αυτό, η αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου αυτού υποχρεούται να χορηγεί βεβαίωση στην οποία θα αναφέρεται το είδος των δαπανών και ο χρόνος πραγματοποίησής τους.

ιβ) Των ποσών των εξόδων πρώτης εγκατάστασης και κτήσης ακινήτων αποσβένονται, είτε εφάπαξ κατά το έτος πραγματοποίησής τους, είτε τμηματικά και ισόποσα μέσα σε μία πενταετία. Οι διατάξεις του προηγούμενου εδαφίου εφαρμόζονται και για τις δαπάνες μετάβασης στο ευρώ, οι οποίες θα πραγματοποιηθούν κατά τα οικονομικά έτη 2001, 2002 και 2003 (χρήσεις 2000, 2001 και 2002). Ειδικά τα έξοδα που πραγματοποιούν οι εταιρίες χρηματοδοτικής μίσθωσης του ν. 1665/1986 (ΦΕΚ 194 Α') για την αγορά ακινήτων, τα οποία θα αποτελέσουν αντικείμενο σύμβασης του ίδιου νόμου, μπορούν να αποσβένονται και ισόποσα, ανάλογα με τα έτη διάρκειας της σύμβασης. Οι εταιρίες που για πρώτη φορά εφαρμόζουν τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, μπορούν να εκπίπτουν τα έξοδα της περίπτωσης αυτής, καθώς και τα έξοδα της περίπτωσης ια', ή αντίστοιχων εξόδων πολυετούς απόσβεσης που αναγνωρίζονται ως τέτοια βάσει Νόμου, ανάλογα με τον υπολειπόμενο χρόνο από την αρχική καταχώρησή τους.

ιγ) Των δαπανών επισκευής και συντήρησης που πραγματοποιούνται σε μισθούμενα ακίνητα, κατά το χρόνο της πραγματοποίησής τους. Τα ποσά των δαπανών για βελτιώσεις και προσθήκες σε μισθούμενα ακίνητα εκπίπτουν ισόποσα από τα ακαθάριστα έσοδα των χρήσεων που διαρκεί η μίσθωση. Σε περίπτωση κατά την οποία ο ετήσιος συντελεστής απόσβεσης που προκύπτει με τον τρόπο αυτόν είναι μικρότερος από το συντελεστή που ορίζεται από το π.δ. 100/1998 (ΦΕΚ 96 Α΄) για τι ίδιο πάγιο στοιχείο, όταν αυτό είναι ιδιόκτητο, εφαρμόζονται τα οριζόμενα από το προεδρικό διάταγμα.

ιδ) Των ποσών των δαπανών των διαφημίσεων που βαρύνουν την επιχείρηση κατά το έτος της έκδοσης του προβλεπόμενου φορολογικού στοιχείου. Ειδικά τα ποσά των δαπανών, που υπόκεινται σε τέλος διαφημίσεων υπέρ δήμων και κοινοτήτων, δεν αναγνωρίζονται ως δαπάνη της διαφημιζόμενης επιχείρησης, αν δεν αποδεικνύεται η καταβολή του τέλους που αναλογεί με τριπλότυπο είσπραξης του οικείου δήμου ή κοινότητας.

ιε) Των ποσών των προβλέψεων για αποζημίωση προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία, που σχηματίζονται στο τέλος κάθε διαχειριστικής χρήσης και καλύπτουν τις αποζημιώσεις προσωπικού λόγω συνταξιοδότησής του κατά το επόμενο έτος.

ιστ) Των μισθωμάτων που καταβάλλει ο μισθωτής στις εταιρίες του ν. 1665/1986 (ΦΕΚ 194 Α΄) ή σε αλλοδαπές εταιρείες χρηματοδοτικής μίσθωσης, για την εκπλήρωση υποχρεώσεων του από συμβάσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης. Εξαιρούνται τα μισθώματα που καταβάλλονται για ακίνητα κατά το μέρος που αναλογούν στην αξία του οικοπέδου.

ιζ) Των ζημιών που προκύπτουν από συμβάσεις ή πράξεις επί παραγώγων χρηματοοικονομικών προϊόντων, οι οποίες πραγματοποιούνται για κάλυψη κινδύνων.

ιη) Των εξόδων για διοικητική υποστήριξη, οργάνωση, αναδιοργάνωση και για υπηρεσίες γενικά που παρέχονται στην επιχείρηση από επιχειρήσεις που ανήκουν στον ίδιο ημεδαπό ή αλλοδαπό όμιλο ή και από τρίτους για σκοπούς που σχετίζονται με τα γενικότερα συμφέροντα του ομίλου.

Τα έξοδα αυτά εκπίπτουν εφόσον και στο βαθμό που η πραγματοποίησή τους συμβάλλει στη δημιουργία εισοδήματος για την επιχείρηση. Όταν τα πιο πάνω ποσά καταβάλλονται σε αλλοδαπούς οργανισμούς ή αλλοδαπές επιχειρήσεις, με εξαίρεση αυτές που αναφέρονται στην παράγραφο 14 του άρθρου αυτού, και εφόσον τα ποσά αυτά υπερβαίνουν το πέντε τοις εκατό (5%) των αντίστοιχων δαπανών της επιχείρησης και μέχρι εκατό χιλιάδες (100.000) ευρώ, απαιτείται προέγκριση από την επιτροπή που προβλέπεται από τις διατάξεις της περίπτωσης ι'.

Οι διατάξεις του τελευταίου εδαφίου της περίπτωσης ι' εφαρμόζονται ανάλογα.

ιβ) Των ποσών για την αγορά ηλεκτρονικών υπολογιστών και του λογισμικού (software) που παρέχονται στους υπαλλήλους της επιχείρησης για τηλεργασία.

ιγ) Των ποσών που καταβάλλουν περιοδικά ή εφάπαξ οι επιχειρήσεις σε άγαμα τέκνα του προσωπικού τους και μέχρι τη συμπλήρωση του εικοστού πέμπτου έτους της ηλικίας τους, λόγω θανάτου του γονέα- εργαζόμενου με την προϋπόθεση ότι αυτός επήλθε λόγω σεισμού ή άλλου λόγου ανώτερης βίας, κατά τη διάρκεια εργασίας του θανόντος και εντός των εγκαταστάσεων της επιχείρησης. Το πιο πάνω εκπιπτόμενο ποσό δεν μπορεί να υπερβαίνει, ανά ημερολογιακό τεύχος, τα τρεις χιλιάδες (3.000) ευρώ, για κάθε δικαιούχο- τέκνο. Ειδικά, για τα ποσά που καταβάλλονται μέχρι και την 31^η Δεκεμβρίου 2001, ως ανώτατα όριο εκπιπτόμενης δαπάνης ορίζεται το ποσό του ενός εκατομμυρίων (1.000.000) δραχμών.

ιδ) Των παροχών σε είδος ή σε χρήμα που πραγματοποιούν οι επιχειρήσεις της παραγράφου 19 του άρθρου 2 του Ν. 2939/2001 (ΦΕΚ 179 Α') για τους σκοπούς του ίδιου νόμου, προς οργανισμούς τοπική αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) ή άλλους αρμόδιους φορείς διαχείρισης αποβλήτων που αναφέρονται στην 69728/824/1996 (ΦΕΚ 358 Β') υπουργική απόφαση ή άλλες σχετικές διατάξεις, καθώς και τις σχετικές με αυτές δαπανών που πραγματοποιούνται.

ιε) Των εξόδων διανυκτέρευσης σε ξενοδοχείο, αλλοδαπών πελατών, αντιπροσώπων και διευθυντικών στελεχών ημεδαπών ή αλλοδαπών επιχειρήσεων, καθώς και ειδικών επιστημόνων, που προκύπτει από τα εκδοθέντα φορολογικά στοιχεία. Τα ανωτέρω ισχύουν με την

προϋπόθεση ότι το ξενοδοχείο ευρίσκεται εντός του νομού, στη χωρική αρμοδιότητα του οποίου είναι εγκατεστημένη η έδρα ή υποκατάστημα της επιχείρησης που επιβαρύνεται με τα πιο πάνω έξοδα. Η αξία των δώρων που γίνεται προς τα ανωτέρω πρόσωπα και μέχρι είκοσι (20) ευρώ για κάθε δωρεοδόχο. Λοιπά έξοδα φιλοξενίας και διανυκτέρευσης δεν αναγνωρίζονται προς έκπτωση.

ν) Των ποσών που επιβάλλει η επιχείρηση για επιμόρφωση του προσωπικού της με την προϋπόθεση ότι η επιμόρφωση έχει σχέση με το αντικείμενο εργασιών της επιχείρησης ή το αντικείμενο εργασιών του προσωπικού μέσα στην επιχείρηση ή τέλος, με τη χρήση ηλεκτρονικών υπολογιστών ή των προγραμμάτων αυτών που χρησιμοποιούνται για τις ανάγκες της επιχείρησης.

ξ) Των ποσών που καταβάλλει η επιχείρηση για την κάλυψη του ενοικίου κατοικίας των εργαζομένων σε αυτήν, με τη προϋπόθεση, ότι τα ποσά αυτά υπόκεινται σε φορολογία σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 45.

ο) Των ποσών που καταβάλλει η επιχείρηση σε παιδικούς και βρεφονηπιακούς σταθμούς.

π) Των χρηματικών βραβείων που καταβάλλει η επιχείρηση σε εργαζόμενους της λόγω των εξαιρετικών επιδόσεων που έχουν επιτύχει αποδεδειγμένα στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα που σπουδάζουν και μέχρι τρεις χιλιάδες (3.000) ευρώ για κάθε εργαζόμενο.

ρ) Των ποσών που καταβάλλει η επιχείρηση για την αγορά ειδικής ενδυμασίας του προσωπικού η οποία επιβάλλεται για λόγους υγιεινής, ασφάλειας και ομοιόμορφης εμφάνισης, ως απαραίτητη για την εκτέλεση των καθηκόντων του.

σ) Των ποσών που καταβάλλει η επιχείρηση για δαπάνες ταξιδίων που πραγματοποιούν στην αλλοδαπή διευθυντικά και άλλα στελέχη της που εργάζονται σε αυτή, καθώς και αντιπρόσωποι ή ειδικοί επιστήμονες που εκπροσωπούν την επιχείρηση στην αλλοδαπή και αφορούν έξοδα ξενοδοχείων, εισιτήρια και έξοδα διατροφής. Τα έξοδα διατροφής αναγνωρίζονται μέχρι του ποσού που αντιστοιχεί στο κόστος διαμονής. Οι διατάξεις της περίπτωσης αυτής ισχύουν με την

προϋπόθεση ότι ο σκοπός του ταξιδιού συνδέεται με την ασκούμενη δραστηριότητα της επιχείρησης.

τ) Των ενοικίων που καταβάλλει η επιχείρηση για τη διανομή εργαζομένων της σε ξενοδοχεία, ενοικιαζόμενα δωμάτια ή οικίες που βρίσκονται σε διαφορετικό μέρος από τον τόπο της μόνιμης κατοικίας τους, λόγω εκτός έδρας εργασίας τους. Στην περίπτωση αυτή, η απόσταση του τόπου εργασίας και προσωρινής διαμονής πρέπει να απέχει από τη μόνιμη κατοικία του εργαζομένου εκατό (100) χιλιόμετρα και άνω και επιπλέον τα δικαιολογητικά να έχουν εκδοθεί στο όνομα της επιχείρησης.

υ) Του ανταποδοτικού τέλους που καταβάλλει επιχείρηση λόγω της συμμετοχής της σε συλλογικό σύστημα εναλλακτικής διαχείρισης σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2939/2001 (ΦΕΚ 179 Α') κατά το χρόνο καταβολής.

φ) Των δώρων της επιχείρησης προς πελάτες, επιχειρήσεις ή μη, εφόσον φέρουν την επωνυμία της και έχει καταβληθεί το αναλογούν δημοτικό τέλος για τη συνολική αξία των δώρων αυτών. Το ποσό της δαπάνης που εκπίπτει με βάση τις διατάξεις της περίπτωσης αυτής, δεν μπορεί να υπερβαίνει τα δεκαπέντε (15) ευρώ για κάθε δώρο χωριστά.

χ) Των παροχών σε χρήμα ή σε είδος της επιχείρησης προς εργαζομένους της για επιβράβευση της απόδοσής τους και με την προϋπόθεση ότι έχουν καταβληθεί οι αναλογούσες ασφαλιστικές εισφορές.

ψ) Των ποσών που καταβάλλει η επιχείρηση για έξοδα κινητής τηλεφωνίας για λογαριασμούς που ανήκουν στην επιχείρηση και με την προϋπόθεση ότι οι λογαριασμοί αυτοί δε θα υπερβαίνουν τον αριθμό των απασχολούμενων στην επιχείρηση υπαλλήλων αυτής. Από το συνολικό ποσό αυτής της δαπάνης ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%) αναγνωρίζεται προς έκπτωση από τα ακαθάριστα έσοδα.

ω) Των δαπανών οργάνωσης ενημερωτικών ημερίδων και συναντήσεων για τους εργαζόμενους ή πελάτες της, εφόσον οι εκδηλώσεις πραγματοποιούνται στο νομό που εδρεύει η επιχείρηση ή σε άλλο μέρος στο οποίο λειτουργεί υποκατάστημά της.

2. Στις επιχειρήσεις των πιο κάτω περιπτώσεων β', γ', δ', και στ' αναγνωρίζεται, από την 1^η Ιανουαρίου 1997 έως και την 31^η Δεκεμβρίου 2003, (50) έκπτωση χωρίς δικαιολογητικά, από τα ακαθάριστα έσοδα αυτών, για την αντιμετώπιση ειδικών δαπανών για τους οποίες, λόγω της φύσεώς τους, δεν είναι εφικτή η λήψη αποδεικτικών στοιχείων, υπολογιζόμενη στα αναφερόμενα πιο κάτω ακαθάριστα έσοδα με βάση την ακόλουθη κλίμακα :

Σε ακαθάριστα έσοδα μέχρι 8.804.109 ευρώ, (51) ποσοστό έκπτωσης ένα τοις εκατό (1%) και σε ακαθάριστα έσοδα πάνω από 8.804.109 ευρώ, ποσοστό έκπτωσης μισό τοις εκατό (0,5%).

Ως ακαθάριστα έσοδα, επί των οποίων υπολογίζεται η έκπτωση χωρίς δικαιολογητικά, λαμβάνονται τα εξής :

α) Για τις εξαγωγικές επιχειρήσεις, τα ακαθάριστα έσοδα αυτών που προέρχονται από εξαγωγές κάθε είδους προϊόντων.

β) Για τις επιχειρήσεις που παρέχουν υπηρεσίες και εργασίες στην αλλοδαπή, στα ακαθάριστα έσοδά τους από τις υπηρεσίες και εργασίες αυτές, από τις οποίες εισάγεται συνάλλαγμα.

γ) Για τις επιχειρήσεις έκδοσης ημερησίων, εβδομαδιαίων, δεκαπενθημέρων, μηνιαίων πολιτικών, αθλητικών και οικονομικών εφημερίδων και περιοδικών γενικά, τα ακαθάριστα έσοδα αυτών από την πώληση των εντύπων και από καταχωρήσεις γενικά σε αυτά.

δ) Για τις επιχειρήσεις ραδιοφωνίας - τηλεόρασης, τα προερχόμενα μόνο από διαφημίσεις ακαθάριστα έσοδα.

ε) Για τις ημεδαπές ξενοδοχειακές επιχειρήσεις και κατασκηνωτικά κέντρα, τα προερχόμενα από αλλοδαπούς πελάτες έσοδά τους, στα οποία, εκτός των εσόδων από διανυκτερεύσεις, περιλαμβάνονται και αυτά του κυλικείου και εστιατορίου από αλλοδαπούς πελάτες.

στ) Για τα γραφεία γενικού τουρισμού του ν. 393/1976 (ΦΕΚ 199 Α'), τα προερχόμενα από αλλοδαπούς πελάτες έσοδα.

Εξαιρετικά για τις επιχειρήσεις εξαγωγής πετρελαιοειδών προϊόντων και για τις μεταφορικές επιχειρήσεις διεθνών οδικών εμπορευματικών μεταφορών του Ν. 383/1976 (ΦΕΚ 182 Α') αναγνωρίζεται έκπτωση χωρίς δικαιολογητικά που υπολογίζεται σε ποσοστό μισό τοις εκατό (0,5%) στα έσοδά τους από εξαγωγές πετρελαιοειδών προϊόντων και σε ποσοστό ένα τοις εκατό (1%) στα έσοδά τους από τη διενέργεια διεθνών οδικών εμπορευματικών μεταφορών.

Ειδικά για τις επιχειρήσεις έκδοσης ημερήσιων και εβδομαδιαίων πολιτικών, αθλητικών και οικονομικών εφημερίδων και περιοδικών, αναγνωρίζεται έκπτωση χωρίς δικαιολογητικά που υπολογίζεται σε ποσοστό δύο τοις εκατό (2%) επί των ακαθάριστων εσόδων που ορίζονται από τις ίδιες διατάξεις και ανεξάρτητα από το ύψος τους.

3. Επί των μικτών επιχειρήσεων ή επιχειρήσεων με παρεπόμενα έσοδα, η ζημία που τυχόν προκύπτει μετά τη διενέργεια της έκπτωσης, που προβλέπει η προηγούμενη παράγραφος, δεν συμψηφίζεται με τα κέρδη άλλων κλάδων της επιχείρησης ή τα εισοδήματα αυτής από άλλες πηγές. Η ζημία αυτή μεταφέρεται για συμψηφισμό με τα κέρδη του ίδιου κλάδου στις επόμενες πέντε χρήσεις με την προϋπόθεση ότι και στις χρήσεις αυτές η επιχείρηση τηρεί επαρκή και ακριβή βιβλία του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων. Σε περίπτωση αδυναμίας λογιστικού διαχωρισμού των καθαρών κερδών που προκύπτουν από κάθε κλάδο, τα κέρδη αυτά υπολογίζονται με επιμερισμό του συνόλου των κερδών της επιχείρησης με βάση τα ακαθάριστα έσοδα κάθε κλάδου.

4. Σε εμπορικές επιχειρήσεις, οι οποίες σε συνεργασία με αλλοδαπούς οίκους εξάγουν βιομηχανικά, βιοτεχνικά, χειροτεχνικά, γεωργικά, κτηνοτροφικά, οπωροκηπευτικά, μεταλλευτικά και λατομικά προϊόντα, καθώς και προϊόντα αλιείας με ανταλλαγή αγαθών από το εξωτερικό μετά από έγκριση του Δημοσίου, όταν απαιτείται αυτή, αναγνωρίζεται χωρίς

δικαιολογητικά έκπτωση από τα ακαθάριστα έσοδα, που υπολογίζεται σε ποσοστό τρία τοις εκατό (3%) στο ποσό της προμήθειας που παίρνουν.

5. Στις βιομηχανικές και βιοτεχνικές επιχειρήσεις, οι οποίες ενεργούν για λογαριασμό των αλλοδαπών οίκων βιομηχανοποίηση ή επεξεργασία πρώτων υλών που εισάγονται από την αλλοδαπή και επανεξάγονται με τη μορφή έτοιμων ή ημιέτοιμων προϊόντων, αναγνωρίζεται δικαίωμα έκπτωσης, χωρίς δικαιολογητικά, ποσοστού τρία τοις εκατό (3%) στο ποσό των ακαθάριστων εσόδων τους, τα οποία προέρχονται από την αμοιβή που παίρνουν για τις υπηρεσίες αυτές.

6. Η ζημία των επιχειρήσεων, οι οποίες αναφέρονται στις παραγράφους 4 και 5, που τυχόν προκύπτει μετά τη διενέργεια των εκπτώσεων που ορίζονται στις παραγράφους 2, 3, 4 και 5, δεν συμψηφίζεται με τα κέρδη άλλων κλάδων της επιχείρησης ή με τα κέρδη από τη συμμετοχή της σε άλλες επιχειρήσεις ή με τα κέρδη των πιο πάνω κλάδων της επιχείρησης στις πέντε (5) επόμενες συνεχείς χρήσεις, με την προϋπόθεση ότι και σε αυτές τις χρήσεις η επιχείρηση τηρεί επαρκή και ακριβή βιβλία τρίτης κατηγορίας του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων. Στην περίπτωση των μικτών επιχειρήσεων, ο συμψηφισμός ενεργείται με τα κέρδη των κλάδων αυτών. Αν υπάρχει αδυναμία λογιστικού διαχωρισμού των κερδών από κάθε κλάδο, αυτά υπολογίζονται με επιμερισμό του συνόλου των κερδών της επιχείρησης με βάση τα ακαθάριστα έσοδα από κάθε κλάδο.

7. Για τον προσδιορισμό του κόστους των μενόντων προϊόντων στις βιομηχανικές και βιοτεχνικές επιχειρήσεις, συνυπολογίζεται στην αξία των υλικών που χρησιμοποιήθηκαν και ανάλογο ποσοστό εξόδων παραγωγής, στα οποία περιλαμβάνονται και οι τακτικές αποσβέσεις των πάγιων περιουσιακών στοιχείων.

8. Σε περίπτωση κατά την οποία στα ακαθάριστα έσοδα περιλαμβάνονται και έσοδα του φόρου εισοδήματος ή φορολογούνται κατά ειδικό τρόπο με εξάντληση της φορολογικής υποχρέωσης ή έσοδα από μερίσματα και κέρδη από συμμετοχή σε ημεδαπές εταιρίες, για τον υπολογισμό του

καθαρού κέρδους της επιχείρησης που υπόκειται σε φορολογία, το συνολικό ποσό των δαπανών που πρόκειται να εκπεσθεί μειώνεται κατά τα εξής ποσά των δαπανών, που βαρύνουν τα πιο πάνω ακαθάριστα έσοδα :

α) Ποσό των χρεωστικών τόκων που εξευρίσκεται με επιμερισμό των τόκων αυτών μεταξύ των υποκείμενων στη φορολογία ακαθάριστων εσόδων και αυτών που αναφέρονται πιο πάνω.

β) Ποσοστό πέντε τοις εκατό (5%) των εσόδων που απαλλάσσονται της φορολογίας η φορολογούνται κατά ειδικό τρόπο με εξάντληση της φορολογικής υποχρέωσης ή των εσόδων από μερίσματα και κέρδη από συμμετοχή σε άλλες ημεδαπές επιχειρήσεις, ως λοιπές δαπάνες. Το ποσό αυτό δεν μπορεί να υπερβαίνει το είκοσι τοις εκατό (20%) των πάσης φύσεως δαπανών της επιχείρησης.

Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής δεν εφαρμόζονται για τραπεζικές, ασφαλιστικές επιχειρήσεις, εταιρίες επενδύσεων χαρτοφυλακίου και αμοιβαία κεφάλαια.

9. Αποζημιώσεις, καθώς και πάσης φύσεως αμοιβές, που οφείλονται από επιχειρήσεις ή επιτηδευματίες σε οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, με βάση δικαστική ή διαιτητική απόφαση ή οποιαδήποτε αναγνώριση ή συμβιβασμό, δεν αναγνωρίζονται ως δαπάνη για τον προσδιορισμό των καθαρών κερδών, που υπάγονται στη φορολογία εισοδήματος του οφειλέτη, εάν πριν από την καταβολή ή πίστωση αυτών, δεν υποβληθεί στην αρμόδια δημόσια οικονομική υπηρεσία φορολογίας του δικαιούχου αντίγραφο της απόφασης ή του εγγράφου και θεωρηθεί από αυτή η απόφαση ή το έγγραφο, βάσει του οποίου θα καταβληθεί ή πιστωθεί η αποζημίωση ή αμοιβή στο δικαιούχο. Τα οριζόμενα στο προηγούμενο εδάφιο δεν ισχύουν προκειμένου για αποζημιώσεις που καταβάλλονται ή πιστώνονται από ασφαλιστικές εταιρίες.

10. Οι αποζημιώσεις που καταβάλλονται από ασφαλιστικές εταιρίες σε δικαιούχους ασφαλισμένων αυτοκινήτων, για ζημιές που προξενήθηκαν στα αυτοκίνητα αυτά, δεν αναγνωρίζονται για έκπτωση από τα ακαθάριστα έσοδα των ασφαλιστικών επιχειρήσεων, προκειμένου να υπολογιστούν τα καθαρά κέρδη για τη φορολογία του εισοδήματος, αν δεν

καλύπτονται από νόμιμα δικαιολογητικά που προβλέπονται από τις διατάξεις του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων. Τα πρόσωπα που παραβαίνουν τη διάταξη αυτής της παραγράφου ή δηλώνουν ανακριβή στοιχεία υπόκεινται για κάθε παράβαση σε πρόστιμο που ορίζεται στο άρθρο 87 αυτού του νόμου.

11. Στην περίπτωση που η επιχείρηση απασχολεί λογιστή και η δήλωση φόρου εισοδήματος δεν υπογράφεται από αυτόν, οι αποδοχές αυτού δεν αναγνωρίζονται για έκπτωση από τα ακαθάριστα έσοδα της επιχείρησης και επιβάλλεται πρόστιμο σε βάρος του λογιστή μέχρι το ένα τέταρτο (1/4) των ετήσιων αποδοχών του.

12. Η εταιρία χρηματοδοτικής μίσθωσης του Ν. 1665/1986 ενεργεί αποσβέσεις στα μίσθια σε ίσα μέρη ανάλογα με τα έτη διάρκειας της σύμβασης.

13. Για τον υπολογισμό των καθαρών κερδών των εταιριών του Ν.1665/1986 (ΦΕΚ 194 Α΄) επιτρέπεται να ενεργείται για την κάλυψη επισφαλών απαιτήσεών τους, έκπτωση έως και δύο τοις εκατό (2%) επί του συνολικού ύψους μισθωμάτων, τα οποία προκύπτουν από τις συμβάσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης, που έχουν συναφθεί μέσα στην οικεία διαχειριστική χρήση. Το ποσό αυτό της πρόβλεψης για κάθε διαχειριστική χρήση, συναθροιζόμενο με το ποσό της πρόβλεψης, η οποία διενεργήθηκε σε προγενέστερες διαχειριστικές χρήσεις και εμφανίζεται στα τηρούμενα βιβλία της επιχείρησης, δεν μπορεί να υπερβεί το είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου, όπως αυτό εμφανίζεται στην απογραφή τέλους χρήσης. Η έκπτωση αυτή εμφανίζεται στα τηρούμενα βιβλία σε ειδικό λογαριασμό « Προβλέψεις για απόσβεση επισφαλών απαιτήσεων». Πέραν της πρόβλεψης αυτής, κανένα άλλο ποσό δεν αναγνωρίζεται για έκπτωση από τα ακαθάριστα έσοδα των εταιριών χρηματοδοτικής μίσθωσης για απόσβεση επισφαλών απαιτήσεων.

14. Οι δαπάνες που πραγματοποιεί η επιχείρηση για αγορά αγαθών ή λήψη υπηρεσιών από εξωχώρια εταιρία, καθώς και τα δικαιώματα ή οι αποζημιώσεις που καταβάλλει αυτή σε εξωχώρια εταιρία για τη χρησιμοποίησή στην Ελλάδα τεχνικής βοήθειας, ευρεσιτεχνιών,

σημάτων, σχεδίων, μυστικών βιομηχανικών μεθόδων και τύπων, πνευματικής ιδιοκτησίας και άλλων συναφών δικαιωμάτων, δεν εκπίπτουν από τα ακαθάριστα έσοδά της.

Από την εφαρμογή της διάταξης αυτής εξαιρούνται οι δαπάνες που αφορούν αγορά ή μεταφορά στην Ελλάδα, αργού πετρελαίου, πετρελαιοειδών ή άλλων προϊόντων για τα οποία δημοσιεύονται δείκτες τιμών χονδρικής πώλησης και τα οποία αποτελούν αντικείμενο διαπραγμάτευσης σε οργανωμένη χρηματιστηριακή αγορά προϊόντων.

15. Οι δαπάνες και τα έξοδα προηγούμενων παραγράφων εκπίπτουν με την προϋπόθεση ότι τα ποσά αυτών έχουν καταχωρηθεί στα βιβλία της επιχείρησης και καλύπτονται με νόμιμα παραστατικά. Δαπάνες που δεν πραγματοποιούνται για τις ανάγκες της επιχείρησης, δεν αναγνωρίζονται προς έκπτωση από τα ακαθάριστα έσοδά της.

16. Οι εκπτώσεις των προηγούμενων παραγράφων ενεργούνται με την προϋπόθεση ότι τα ποσά αυτών έχουν αναγραφεί στα βιβλία της επιχείρησης.

17. Για επιχειρήσεις που τηρούν βιβλία και στοιχεία δεύτερης ή τρίτης κατηγορίας του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων, με παραβάσεις της φορολογικής νομοθεσίας που επηρεάζουν τον προσδιορισμό του καθαρού εισοδήματος, το καθαρό εισόδημα εξευρίσκεται λογιστικά με έκπτωση από τα ακαθάριστα έσοδα, όπως αυτά προσδιορίζονται κατά το άρθρο 30, των οριζόμενων κατά τις διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων του άρθρου αυτών εξόδων και δαπανών και με την προσθήκη διαφορών καθαρού εισοδήματος που προκύπτουν με την εφαρμογή Συντελεστή Διαφορών Καθαρού Εισοδήματος (Σ.Δ.Κ.Ε.) επί των εξόδων και δαπανών που εκπίπτουν σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου αυτού.

Κάθε ένας από τους πιο πάνω συντελεστές αντιστοιχεί σε συγκεκριμένο κλιμάκιο μορίων τα οποία υπολογίζονται με βάση τις φορολογικές παραβάσεις που επηρεάζουν τον προσδιορισμό του καθαρού εισοδήματος και βαρύνουν την οικεία διαχειριστική περίοδο. Οι διαφορές καθαρού εισοδήματος που προκύπτουν από την εφαρμογή των κατά περίπτωση Συντελεστών Διαφορών

Καθαρού Εισοδήματος δεν μπορεί να είναι μικρότερες από συγκεκριμένα, ανά κλιμάκιο μορίων, Ελάχιστα Ποσά Διαφορών Καθαρού Εισοδήματος.

18. Αμοιβές σε χρήμα ή σε είδος δεν αναγνωρίζονται προς έκπτωση από τα ακαθάριστα έσοδα, όταν η παροχή ή η λήψη αυτής συνιστά ποινικό αδίκημα ακόμα και αν η καταβολή αυτών πραγματοποιείται στο εξωτερικό.

19. Ο Υπουργός Οικονομίας και Οικονομικών εκδίδει ετήσια οδηγία προς τις ελεγκτικές υπηρεσίες για τον καθορισμό των δαπανών που αναγνωρίζονται προς έκπτωση, η οποία ιδίως περιλαμβάνει :

Τη μέχρι τότε νομολογία των δικαστηρίων και τις διοικητικές λύσεις.

Την αξιολόγηση των δαπανών με βάση τις ιδιαιτερότητες κατά κλάδο επιχειρηματικής δραστηριότητας.

Την αξιολόγηση των δαπανών κατά κατηγορία δαπάνης.

Την αξιολόγηση και αντιμετώπιση ειδικά των δαπανών για :

Αμοιβές της μητρικής εταιρείας για την παροχή τεχνογνωσίας σε θυγατρικές.

Διευθυντικά δικαιώματα.

Δαπάνες φιλοξενίας.

Τις οδηγίες των διεθνών οικονομικών οργανισμών.

Οι οδηγίες της παραγράφου αυτής είναι δεσμευτικές ως προς την αναγνώριση των δαπανών από τη φορολογούσα αρχή.

20. Το ποσό που απομένει μετά τις εκπτώσεις του παρόντος άρθρου αποτελεί το καθαρό εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις.

21. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών ρυθμίζονται θέματα καταχώρησης ορισμένων δαπανών του άρθρου αυτού στα βιβλία δεύτερης κατηγορίας του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων.

22. Δαπάνες που εμπíπτουν στις διατάξεις του παρόντος άρθρου, εκτός εκείνων που ρητά μνημονεύονται σε αυτό, για τις οποίες έχει γίνει δεκτό με διοικητικές λύσεις και με τη δικαστηριακή νομολογία ότι εκπίπτουν από τα ακαθάριστα έσοδα βάσει των διατάξεων του άρθρου αυτού, περιλαμβάνονται σε απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών. Η αναγνώριση των οριζόμενων στην απόφαση αυτή δαπανών είναι δεσμευτική για τις για τις ελεγκτικές υπηρεσίες. Για την υλοποίηση των ανωτέρω, εντός μηνός από την έναρξη ισχύος της παραγράφου αυτής εκδίδεται η οριζόμενη από το πρώτο εδάφιο απόφαση.

Για οποιαδήποτε προσθήκη ή αφαίρεση περίπτωσης από τον κατάλογο αυτό, η ενδιαφερόμενη επιχείρηση ή η επαγγελματική ένωση στην οποία ανήκει, ή η ελεγκτική υπηρεσία δικαιούται να υποβάλλει στην αρμόδια για τη φορολογία εισοδήματος υπηρεσία του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών αίτηση, εντός δύο (2) μηνών από την έναρξη ισχύος της παραγράφου αυτής, προκειμένου να εξετασθεί η συγκεκριμένη περίπτωση από ειδική γνωμοδοτική επιτροπή η οποία συνιστάται για το σκοπό αυτό στο πιο πάνω Υπουργείο. Μέχρι την 30^η Ιουνίου 2005 εκδίδεται νέα απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών με την οποία επιφέρονται οι μεταβολές για τις οποίες γνωμοδότησε, σύμφωνα με τα πιο πάνω, η επιτροπή, κατόπιν της άνω αίτησης ή εισήγησης της υπηρεσίας ή και αυτεπαγγέλτως. Η αναγνώριση των τυχόν επιπλέον αναγνωριζόμενων περιπτώσεων δαπανών είναι δεσμευτική και για προηγούμενες διαχειριστικές περιόδους, εφόσον είναι εκκρεμείς. Τυχόν αφαίρεση αναγνωριζόμενων περιπτώσεων δαπανών θα ισχύει από την επόμενη διαχειριστική χρήση. Με την ίδια διαδικασία θα ορίζονται κάθε χρόνο οι μεταβολές στις περιπτώσεις δαπανών που εκπίπτουν από τα ακαθάριστα έσοδα των επιχειρήσεων.

Η επιτροπή της παραγράφου αυτής αποτελείται από ένα σύμβουλο ή πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, τους προϊσταμένους των Διευθύνσεων Φορολογίας του Εισοδήματος και Ελέγχου, έναν (1) εκπρόσωπο της Ένωσης Επιμελητηρίων Ελλάδος, καθώς και έναν (1) καθηγητή Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος συναφούς αντικειμένου. Ο Πρόεδρος, τα μέλη

και ο γραμματέας αυτής ως και οι αναπληρωτές αυτών, ο τρόπος λειτουργίας και λήψης απόφαση, καθώς και λοιπές λεπτομέρειες ορίζονται με Απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών.

Επίσης και για τις δαπάνες οι οποίες δεν αναγνωρίζονται από τα αρμόδια ελεγκτικά όργανα προς έκπτωση από τα ακαθάριστα έσοδα των επιχειρήσεων αποφάινεται η επιτροπή της παραγράφου αυτής και περιλαμβάνονται σε ιδιαίτερη απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών, που εκδίδεται κάθε χρόνο, σύμφωνα με τη διαδικασία που ακολουθείται και για τις δαπάνες που αναγνωρίζονται προς έκπτωση από τα ακαθάριστα έσοδα των επιχειρήσεων.

3.3 Λογιστικός Προσδιορισμός των Αποτελεσμάτων

Για να προσδιοριστεί το εισόδημα των επιχειρήσεων λογιστικά με έκπτωση των δαπανών από τα ακαθάριστα έσοδα, πρέπει η επιχείρηση σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 31 του ν. 2238/1994 :

1. Να τηρεί επαρκή και ακριβή *ειλικρινή* βιβλία τρίτης κατηγορίας, ανεξαρτήτως νομικού τύπου ή αντικειμένου εργασιών. Εξαιρέση αποτελούν οι τεχνικές επιχειρήσεις σύμφωνα με το άρθρο 34 ν. 2238/1994.
2. Να τηρεί ειλικρινή βιβλία εσόδων- εξόδων, εφόσον παρέχει αποκλειστικά υπηρεσίες και στερείται αξιόλογων αποθεμάτων κατά τη λήξη της διαχειριστικής περιόδου. Στην κατηγορία αυτή μπορούν να ενταχθούν μεγάλες κατηγορίες επιτηδευματιών όπως είναι :
 - A. Ελεύθεροι επαγγελματίες⁸ σύμφωνα με το άρθρο 48 παρ. 1 2238/94.
 - B. Λοιποί επαγγελματίες.

Εάν η επιχείρηση δεν τηρεί βιβλία ή τα τηρούμενα κρίνονται ανεπαρκή ή ανακριβή, τότε το κέρδος υπολογίζεται εξωλογιστικά με τους οριζόμενους κατ' επάγγελμα συντελεστές.

⁸ Για τους μηχανικούς και αρχιτέκτονες το καθαρό εισόδημα εξευρίσκεται λογιστικά αλλά κατ' εξαίρεση με τη χρήση συντελεστών (άρθρο 49 παρ. 5 ν.2238/ 1994).

3.4 Δαπάνες που Αναγνωρίζονται προς Έκπτωση από τα Ακαθάριστα Έσοδα

Το άρθρο 31 του ν. 2238/ 1994 απαριθμεί τις δαπάνες που εκπίπτονται από τα ακαθάριστα έσοδα και τις προϋποθέσεις που απαιτούνται για την αναγνώριση αυτών.

Στο συγκεκριμένο υποκεφάλαιο παρατίθενται επιγραμματικά οι κατηγορίες αυτών των δαπανών.

1. Γενικά έξοδα διαχείρισης :

Ως έξοδα διαχείρισης, θεωρούνται γενιά όλες οι παραγωγικές δαπάνες που κρίνονται απαραίτητες από τη διοίκηση της επιχείρησης για την επίτευξη του επιχειρηματικού σκοπού, την ανάπτυξη των εργασιών, τη βελτίωση της θέσης της επιχείρησης στην αγορά στιγμιαία ή μακροπρόθεσμα, εν γένει δηλαδή όλες εκείνες οι δαπάνες, οι οποίες θα δημιουργήσουν συνθήκες κέρδους, όχι κατ' ανάγκη άμεσα.

2. Ειδικές δαπάνες χωρίς δικαιολογητικά.

3.5 Προϋποθέσεις Αναγνώρισης Επιχειρηματικής Δαπάνης

Σύμφωνα με τους φορολογικούς νόμους, οι προϋποθέσεις για την αναγνώριση μιας επιχειρηματικής δαπάνης, είναι οι παρακάτω που πρέπει να συντρέχουν αθροιστικά :

α) Η δαπάνη να είναι πραγματική και όχι εικονική ή πλασματική.

β) Η δαπάνη να είναι παραγωγική, δηλαδή να αφορά την επιχείρηση και όχι τον επιχειρηματία, να συμβάλλει στην απόκτηση φορολογούμενου εισοδήματος, χωρίς να εξετάζεται αν κατά τη χρήση που πραγματοποιήθηκε συνέβαλε ή όχι στην απόκτηση τέτοιου εισοδήματος.

γ) Η δαπάνη που προβλέπεται από τη διάταξη του νόμου. Οι διατάξεις του Ν. 2234/94 (άρθρο 31) και άλλων νομοθετημάτων κατονομάζουν τις κατηγορίες των δαπανών που αναγνωρίζονται και αφαιρούνται από τα ακαθάριστα έσοδα που υπόκεινται σε φορολογία.

δ) Η δαπάνη να είναι βέβαιη, δεδουλευμένη και εκκαθαρισμένη. Δηλαδή να μην είναι αμφισβητούμενη, να αναφέρεται στα χρονικά όρια της διαχειριστικής περιόδου και να μην είναι ποσοτικά καθορισμένη.

ε) Η δαπάνη να έχει σα σκοπό την απόκτηση εισοδήματος και όχι την απόκτηση κεφαλαίου.

στ) Η δαπάνη να συμβάλλει στην απόκτηση φορολογητέου εισοδήματος και όχι απαλλασσόμενου ή εισοδήματος που φορολογείται με ειδικό τρόπο.

ζ) Η πραγματοποίηση της δαπάνης να προκύπτει από έγγραφα δικαιολογητικά.

η) Η δαπάνη να έχει καταχωρηθεί στα βιβλία με βάση τα αποδεικτικά στοιχεία ή υπολογιστικά.

3.6 Αυτοτέλεια των Χρήσεων. Μη αναγνώριση Δαπάνης που Αναφέρεται σε Άλλη Χρήση

Στη φορολογία εισοδήματος ισχύει η βασική αρχή της αυτοτέλειας των χρήσεων, γι' αυτό δεν αναγνωρίζονται δαπάνες που αφορούν προηγούμενες ή επόμενες διαχειριστικές χρήσεις, έστω και αν καλύπτονται από δικαιολογητικά.

Οι δαπάνες αυτές κατά κανόνα αναγνωρίζονται στη χρήση στην οποία καθίστανται δεδουλευμένες και εκκαθαρισμένες, ανεξάρτητα αν έχουν εξοφληθεί ή οφείλονται.

Εξαίρεση αποτελούν και εκπίπτουν στο χρόνο καταβολής οι δαπάνες :

- 1) Ασφάλιστρα ομαδικής ασφάλισης ζωής προσωπικού, σύμφωνα με το άρθρο 31 παρ. 1^α περ. δδ'.
- 2) Φόροι, τέλη και δικαιώματα που βαρύνουν την επιχείρηση, σύμφωνα με το άρθρο 31 παρ. ιε'.
- 3) Δικαιώματα ή αποζημιώσεις για χρησιμοποίηση τεχνικής βοήθειας, σημάτων, σχεδίων κ.λ.π., σύμφωνα με το άρθρο 31 παρ. ιι'.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΔΑΠΑΝΩΝ ΣΤΗΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ

4.1 Εκπιπόμενες Δαπάνες από τα Ακαθάριστα έσοδα των Επιχειρήσεων

4.1.1 Γενικά Έξοδα

Αμοιβές – Αποζημιώσεις

1. Αμοιβές αλλοδαπών θεματοφυλάκων τις οποίες καταβάλλουν ανώνυμες εταιρίες με μετοχές εισηγμένες σε αλλοδαπά χρηματιστήρια, εκπίπτουν από τα ακαθάριστα έσοδα, εφόσον ο ορισμός των πιο πάνω θεματοφυλάκων προβλέπεται από τη νομοθεσία από την οποία διέπονται τα υπόψη χρηματιστήρια.
2. Αμοιβές χρηματοοικονομικών συμβούλων για την αξιολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας εταιριών.
3. Αμοιβές που καταβάλλουν επιχειρήσεις για τη φύλαξη των εγκαταστάσεών τους.
4. Η αποζημίωση που καταβάλλει επιχείρηση σε υπάλληλο ή εργάτη που συνδέεται με αυτή με εξαρτημένη εργασία λόγω μετεγκατάστασης σε άλλη πόλη ή χώρα, καθώς και τα έξοδα μεταφοράς της οικοσυσσκευής του ίδιου ή της οικογένειάς του, κατά περίπτωση, εκπίπτουν από τα ακαθάριστα έσοδα, εφόσον η καταβολή τους αποδεικνύεται από παραστατικά που προβλέπονται από τις διατάξεις του Κ.Β.Σ.
5. Αμοιβές που καταβάλλουν επιχειρήσεις σε μεσιτικά γραφεία, πρακτορεία κ.λ.π. για την εξεύρεση κατοικίας των αλλοδαπών στελεχών τους.
6. Αμοιβές συμβούλων για την εξαγορά αλλοδαπών εταιριών από ημεδαπή εταιρία εκπίπτουν από τα ακαθάριστα έσοδά της, ανεξάρτητα από την επίτευξη της εξαγοράς.

7. Αμοιβές που καταβάλλουν επιχειρήσεις σε αναλογιστές για τη σύνταξη αναλογιστικών μελετών.
8. Αμοιβές που καταβάλλουν επιχειρήσεις σε τρίτους για την καλύτερη οργάνωση της παραγωγής και την πιστοποίηση της ποιότητας των προϊόντων και της παραγωγικής διαδικασίας, καθώς και οι αμοιβές που καταβάλλουν σε οργανισμούς που κάνουν την εν λόγω πιστοποίηση⁹.
9. Αμοιβές που καταβάλλουν επιχειρήσεις σε ανεξάρτητα χημικά εργαστήρια ημεδαπής ή αλλοδαπής για την πιστοποίηση της ποιότητας των παραγόμενων προϊόντων τους.
10. Οι αμοιβές που καταβάλλει επιχείρηση σε τρίτους για τη διενέργεια εσωτερικού ελέγχου εκπίπτουν από τα ακαθάριστα έσοδά της, με την προϋπόθεση ότι ο έλεγχος δεν ενεργείται για λογαριασμό της ημεδαπής ή αλλοδαπής μητρικής εταιρίας.
11. Αμοιβές που καταβάλλουν επιχειρήσεις σε εταιρίες παροχής ασφάλειας *security* για χρηματοποστολές σε τράπεζες.
12. Αμοιβές που καταβάλλουν επιχειρήσεις σε οργανωμένα γραφεία για την εξεύρεση στελεχών.
13. Αμοιβές που καταβάλλουν επιχειρήσεις σε εταιρίες αποκομιδής απορριμμάτων.
14. Αμοιβές που καταβάλλουν επιχειρήσεις σε εκτιμητές για την αξία των ακινήτων τους.
15. Η αμοιβή που καταβάλλει ημεδαπή επιχείρηση σε άλλη ημεδαπή επιχείρηση που ανήκει στον ίδιο όμιλο, για αποδεδειγμένες υπηρεσίες που της παρέχει η δεύτερη.

Ασφάλιστρα

1. Τα ασφάλιστρα που καταβάλλουν οι επιχειρήσεις σε ασφαλιστικές εταιρίες για την ασφάλιση των εσόδων που θα απωλέσουν σε περίπτωση διακοπής της παραγωγικής διαδικασίας για λόγους ανωτέρας βίας *πυρκαγιά, σεισμό, πλημμύρα κ.λ.π.* ή μηχανικής βλάβης.

⁹ Σύμφωνα με το ISO 9002.

2. Τα ασφάλιστρα που καταβάλλουν οι επιχειρήσεις σε ασφαλιστικές εταιρίες για την ασφάλιση του προσωπικού τους έναντι των κινδύνων τραυματισμού, θανάτου καθώς και απώλειας προσωπικών αντικειμένων του όταν ταξιδεύει για τις ανάγκες της επιχείρησης.
3. Τα ασφάλιστρα που καταβάλλουν οι επιχειρήσεις σε ασφαλιστικές εταιρίες για την είσπραξη αποζημίωσης σε περίπτωση μη εξόφλησης απαιτήσεων από χρεώστες της επιχείρησης.
4. Τα ασφάλιστρα που καταβάλλουν οι επιχειρήσεις σε ασφαλιστικές εταιρίες για την κάλυψη της ζημίας που προκύπτει λόγω της χορηγούμενης στους πελάτες τους εγγύησης, σχετικά με την ποιότητα ή ομαλή λειτουργία εμπορευμάτων ή προϊόντων τους.
5. Τα ασφάλιστρα που καταβάλλουν οι επιχειρήσεις σε ασφαλιστικές εταιρίες λόγω ασφάλισης του προσωπικού τους σε περίπτωση εργατικού ατυχήματος.
6. Τα ασφάλιστρα που καταβάλλουν οι επιχειρήσεις λόγω σύναψης ασφαλίσεων αστικής ή επαγγελματικής ευθύνης, με τις οποίες καλύπτονται σωματικές βλάβες τρίτων ή η ζωή τους ή οι υλικές ζημιές σε περιουσιακά στοιχεία τους, οι οποίες ενδέχεται να προξενηθούν από τη δραστηριότητα της επιχείρησης.
7. Τα ασφάλιστρα που καταβάλλουν οι επιχειρήσεις για την ασφάλιση των περιουσιακών στοιχείων τους από τρομοκρατικές ενέργειες.
8. Τα ασφάλιστρα που καταβάλλει η επιχείρηση σε ασφαλιστική εταιρία για την καταβολή αποζημίωσης σε πελάτες, λόγω ενδεχόμενης βλάβης τους, οποιασδήποτε μορφής, από τη χρήση προϊόντων της επιχείρησης.

Μισθώματα

Ενοίκια κτιρίων εργοστασίου, γραφείων, αποθηκών, γηπέδων, λατομείων κ.λ.π.

Διάφορες Περιπτώσεις Δαπανών

1. Τα έξοδα δημοσίευσης, παρουσίασης και αποστολής οικονομικών καταστάσεων στα χρηματιστήρια εξωτερικού, εκπίπτουν από τα ακαθάριστα έσοδα των επιχειρήσεων, εφόσον η πραγματοποίηση των υπόψη δαπανών επιβάλλεται από τη νομοθεσία που ισχύει για τα αλλοδαπά χρηματιστήρια στα οποία είναι εισηγμένες οι μετοχές των εταιριών αυτών.
2. Το κόστος της τροφής *ελαφρύ γεύμα, δείπνο* που χορηγείται κατά τη διάρκεια του ωραρίου εργασίας στους εργαζομένους και κατά ανώτατο όριο τα έξι (6) ευρώ ανά εργαζόμενο, ημερησίως, εκπίπτει από τα ακαθάριστα έσοδα των επιχειρήσεων, χωρίς να αποτελεί για τους δικαιούχους εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες.
3. Οι δαπάνες προσωρινής διανομής αλλοδαπών στελεχών, ημεδαπών ή αλλοδαπών επιχειρήσεων εγκατεστημένων στη χώρα μας, εκπίπτουν από τα ακαθάριστα έσοδα μέχρι την εξεύρεση μόνιμης κατοικίας από τα παραπάνω πρόσωπα και με την προϋπόθεση ότι οι δαπάνες αυτές υπόκεινται σε φορολογία στο όνομα των δικαιούχων ως εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες.
4. Συνδρομές σε ιστοσελίδες για την άντληση πληροφοριών που έχουν σχέση με το αντικείμενο της επιχείρησης.
5. Η προμήθεια και τα προεξοφλητικά έξοδα τόκοι που χρεώνουν οι τράπεζες σε βάρος των επιχειρήσεων σε περίπτωση προεξόφλησης των δόσεων που προκύπτουν από πιστωτικές κάρτες πελατών, εκπίπτουν από τα ακαθάριστα έσοδα της χρήσης εντός της οποίας πραγματοποιείται η προεξόφληση.
6. Οι δαπάνες που πραγματοποιούν οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις για την εκπαίδευση των προσώπων που ασχολούνται με τη σύναψη ασφαλιστικών συμβάσεων.
7. Οι δαπάνες που πραγματοποιεί επιχείρηση για την εισαγωγή των μετοχών της σε χρηματιστήριο του εσωτερικού ή εξωτερικού εκπίπτουν από τα ακαθάριστα έσοδα, ανεξάρτητα από την πραγματοποίηση ή μη της εισαγωγής.

8. Η δαπάνη εκτύπωσης και διανομής εικονογραφημένου τιμοκαταλόγου τον οποίο διαθέτει επιχείρηση σε εμπόρους- πελάτες της για την ενημέρωσή τους, σχετικά με τις ισχύουσες τιμές των προϊόντων της.
9. Η ζημία που προκύπτει μεταξύ της αποζημίωσης που καταβάλλουν οι επιχειρήσεις σε πελάτες τους λόγω πωλήσεως ελαττωματικών προϊόντων και της αποζημίωσης που εισπράττουν από τους προμηθευτές τους εκπίπτει από τα ακαθάριστα έσοδα.
10. Οι δαπάνες διακόσμησης και εξοπλισμού που πραγματοποιεί εταιρία σε καταστήματα αντιπροσώπων της, από τα οποία διατίθενται μόνο δικά της είδη, εκπίπτουν από τα ακαθάριστα έσοδά της εντός της χρήση που πραγματοποιούνται οι δαπάνες αυτές.
11. Η δαπάνη δημιουργίας και συντήρησης ιστοσελίδας στο διαδίκτυο.
12. Τα ποσά που καταβάλλουν οι επιχειρήσεις για την ψυχαγωγία του προσωπικού τους, κατά την κοπή της πρωτοχρονιάτικης πίτας.
13. Η συμμετοχή επιχείρησης στις δαπάνες ανακαίνισης καταστήματος πελάτη της, η οποία γίνεται είτε με την τιμολόγηση μέρους του κόστους από πελάτη, είτε με την τιμολόγηση μέρους του κόστους απ' ευθείας από τον κατασκευαστή, βάσει ιδιωτικού συμφωνητικού, εκπίπτει από τα ακαθάριστα έσοδα, εφαρμοζομένων των διατάξεων της περ. ιγ' της παρ.1 του άρθρου 31 του ΚΦΕ
14. Το κόστος προσθηκών *stands* που διαθέτει επιχείρηση σε πελάτη της π.χ. φαρμακεία, σουπερμάρκετ κ.λ.π. για την τοποθέτηση δικών της ειδών, εκπίπτουν από τα ακαθάριστα έσοδα της χρήσης εντός της οποίας πραγματοποιείται η δαπάνη, με την προϋπόθεση ότι η αξία καθενός από αυτά δεν υπερβαίνει το ποσό των 1.200 ευρώ.
15. Οι δαπάνες περιβάλλοντος χώρου δεντροφύτευση και συντήρηση αυτής ξενοδοχειακών επιχειρήσεων εκπίπτουν από τα ακαθάριστα έσοδα της χρήσης εντός της οποίας πραγματοποιούνται.

16. Οι διατακτικές μέχρι έξι (6) ευρώ ανά εργαζόμενο, που προβλέπεται από την αριθ. 1017618/10261/Β0012/ΠΟΛ.1028/17.2.2006 (ΦΕΚ-Β 252) Απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών και αφορούν στη χορήγηση τροφής κατά τη διάρκεια του ωραρίου εργασίας, μπορούν να καλύπτονται και με την αγορά άλλων συναφών προϊόντων π.χ. γάλα, νερό, αναψυκτικά.
17. Δαπάνες με τις οποίες επιβαρύνεται εταιρία πώλησης χημικών προϊόντων για την αγορά χημικών προϊόντων αναλώσιμων αντιδραστήριων, δοκιμαστικών σωλήνων κ.λ.π., που τα χρησιμοποιεί για τον έλεγχο της σωστής λειτουργίας των πωλούμενων προϊόντων ή εμπορευμάτων της.
18. Οι δαπάνες που χρησιμοποιούν οι επιχειρήσεις σε Εμπορικά Επιμελητήρια για την έκδοση πιστοποιητικών προέλευσης εισαγωγών, προορισμού εξαγωγών, θεώρησης ξενόγλωσσων τιμολογίων εισαγωγών ή εξαγωγών και επίσημης μετάφρασής τους.
19. Οι δαπάνες που καταβάλλουν οι επιχειρήσεις Ραδιοτηλεοπτικών Μέσων για μετρήσεις ακροαματικότητας και δημοσκοπήσεις των προγραμμάτων που προβάλλουν ή εκπέμπουν.
20. Οι δαπάνες διοργάνωσης εκθέσεων για την προβολή προϊόντων επιχείρησης εκπίπτουν από τα ακαθάριστα έσοδά τους, ανεξάρτητα από την περιοχή που πραγματοποιούνται αυτές.
21. Οι δαπάνες διοργάνωσης συνεδρίων, ανεξάρτητα από την περιοχή που πραγματοποιούνται αναγνωρίζονται προς έκπτωση από τα ακαθάριστα έσοδα των επιχειρήσεων.
22. Οι δαπάνες μελετών και ερευνών, για την εγκατάσταση αιολικών πάρκων σε περίπτωση απορρίψεως της αιτήσεως για τη χορήγηση των τελικών αδειών από τις αρμόδιες αρχές.
23. Οι δαπάνες και τα συναφή έξοδα των επιχειρήσεων για την απόκτηση άδειας σχετικής με την εκπομπή αερίων θερμοκηπίου, έτσι ώστε αυτές να λειτουργούν σύμφωνα με τους ισχύοντες περιορισμούς εκπομπής αερίων του θερμοκηπίου στο πλαίσιο της 2003/87/ΕΚ οδηγίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης που ενσωματώθηκε στην ελληνική νομοθεσία με την Η.Π.54409/2632 (ΦΕΚ 193/27.12.2004) κοινή Υπουργική Απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και

Αποκέντρωσης, Οικονομίας και Οικονομικών, Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων.

24. Η δαπάνη διακόσμησης προσθήκης καταστήματος, ανεξάρτητα από το χρόνο διάρκειας της διακόσμησης, εφόσον πρόκειται για λειτουργούσα επιχείρηση. Η δαπάνη αυτή εκπίπτει από τα έσοδα της διαχειριστικής περιόδου που πραγματοποιείται.

4.1.2 Αποσβέσεις Παγίων

Αποσβέσεις κτιρίων, η αναπόσβεστη αξία των οποίων αναπροσαρμόζεται με τις διατάξεις του Ν. 3229/2004.

Η διενέργεια αποσβέσεων επί της υπεραξίας που προκύπτει από την αναπροσαρμογή της αναπόσβεστης αξίας των κτιρίων με το Ν.3229/2004 αρχίζει από την επόμενη διαχειριστική περίοδο εντός της οποίας πραγματοποιείται η αναπροσαρμογή¹⁰ της αναπόσβεστης αξίας.

Μηχανημάτων

Το κόστος αγοράς μηχανημάτων, που η επιχείρηση στη συνέχεια χρησιμεύει σε επιχειρήσεις – πελάτες της με σκοπό να χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για τον εφοδιασμό τους με προϊόντα αυτής, υπόκειται σε απόσβεση σύμφωνα με τις διατάξεις της περ. στ' της παραγράφου 1 του άρθρου 31 του ν. 2238/1994. Στην περίπτωση αυτή δεν εμπίπτουν τα μηχανήματα και ο εξοπλισμός γενικά που χρησιμεύουν οι επιχειρήσεις σε άλλες επιχειρήσεις εκμετάλλευσης διαγνωστικών κέντρων, κλινικών ή θεραπευτηρίων.

Οχημάτων

¹⁰ Σύμφωνα με την Υπουργική Απόφαση 1019923/10158/Β0012/14-2-2005

Οι δαπάνες σε ιδιόκτητα οχήματα που πραγματοποιούνται για την προσαρμογή τους προς τις λειτουργικές ανάγκες της επιχείρησης αποσβένονται ισόποσα σε πέντε συνεχείς χρήσεις, αρχής γενομένης από τη χρήση εντός της οποίας έγινε η προσαρμογή π.χ. αυτοκίνητα επιχειρήσεων παροχής ασφάλειας, πυρασφάλειας κ.λ.π.

Λοιπές Περιπτώσεις

Το κόστος κατασκευής μαρίνας εκπίπτει τμηματικά και ισόποσα, σύμφωνα με τα χρόνια που απομένουν από το χρόνο έναρξης εκμετάλλευσής της μέχρι τη λήξη της μίσθωσης του αιγιαλού.

4.1.3 Ασφάλιστρα

Τα ασφάλιστρα που καταβάλλουν επιχειρήσεις για ομαδική ασφάλιση του εργατοϋπαλληλικού προσωπικού τους, στην έννοια της οποίας συμπεριλαμβάνεται και η κάλυψη ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, εκπίπτουν από τα ακαθάριστα έσοδα με τις προϋποθέσεις που προβλέπονται από τις διατάξεις της υποπερ. δδ' της περ. α', της παρ. 1 του άρθρου 31 του ΚΦΕ.

4.1.4 Δαπάνες Συντήρησης και Επισκευής των Επαγγελματικών Γενικά Εγκαταστάσεων, κ.λ.π.

Οι δαπάνες συντήρησης, λειτουργίας, επισκευής, κυκλοφορίας, αποσβέσεων, καθώς και τα μισθώματα που καταβάλλει επιχείρηση για τη χρησιμοποίηση αεροπορικών μεταφορικών μέσων, εκπίπτουν από τα ακαθάριστα έσοδα, εφόσον χρησιμοποιούνται για τη μεταφορά προσώπων ή αγαθών για τις ανάγκες της επιχείρησης. Απαραίτητη προϋπόθεση για την

αναγνώριση των πιο πάνω δαπανών αποτελεί η προσκόμιση των δικαιολογητικών κίνησης από την αρμόδια υπηρεσία.

Οι δαπάνες κίνησης, επισκευής, συντήρησης και λοιπές δαπάνες των μισθούμενων φορτηγών αυτοκινήτων δημόσιας χρήσης, εφόσον βαρύνουν τη μισθώτρια επιχείρηση.

4.1.5 Δαπάνες Προσθηκών- Βελτιώσεων-Επισκευής- Συντήρησης

Δαπάνες Βελτιώσεων και Προσθηκών

Οι δαπάνες προσθηκών και βελτιώσεων που πραγματοποιούν οι επιχειρήσεις σε μισθωμένα ακίνητα και οι οποίες καλύπτονται εν μέρει από τους εκμισθωτές, εκκρίνουν από τα ακαθάριστα έσοδα κατά το μέρος που τελικά επιβαρύνονται οι ίδιες, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα από τις διατάξεις της περ. ιγ' της παρ. 1 του άρθρου 31 του ΚΦΕ¹¹.

4.1.6 Δαπάνες Αγοράς Αγαθών, Λήψης Υπηρεσιών, κ.λ.π. από Εξωχώρια Εταιρία

Οι δαπάνες που πραγματοποιούν ημεδαπές επιχειρήσεις για την αγορά scrap σιδήρου από εξωχώριες εταιρίες εκκρίνουν από τα ακαθάριστα έσοδά τους, με την προϋπόθεση ότι η αγορά αυτή γίνεται βάσει του δημοσιευμένου σε εξειδικευμένο περιοδικό δείκτη¹² τιμών πώλησης,

4.1.7 Διαφήμιση

Δαπάνες Διαφήμισης Γενικά

¹¹ Σύμφωνα με την Υπουργική Απόφαση 1044117/10653/Β0012/19-5-2005.

¹² Σύμφωνα με την Υπουργική Απόφαση 1086728/11232/Β0012/14-12-2004.

1. Η Δαπάνη παραγωγής εντύπων ταξιδιωτικών προγραμμάτων εκπίπτει από τα ακαθάριστα έσοδα των ταξιδιωτικών γραφείων, με την προϋπόθεση ότι έχει καταβληθεί το δημοτικό τέλος, εκτός αν προσκομίζεται σχετική βεβαίωση περί μη οφειλής δημοτικού τέλους.
2. Το κόστος ταξιδιωτικών σακιδίων ή χαρτοφυλάκων που χορηγούν ταξιδιωτικά γραφεία στους πελάτες τους εκπίπτει από τα ακαθάριστα έσοδα, με την προϋπόθεση ότι έχει καταβληθεί το δημοτικό τέλος, εκτός αν προσκομίζεται σχετική βεβαίωση περί μη οφειλής αυτού.
3. Οι δαπάνες παραγωγής και διανομής ενημερωτικών εντύπων που αποστέλλουν οι επιχειρήσεις σε συγκεκριμένους πελάτες τους και όχι στο ευρύτερο κοινό, με σκοπό την ενημέρωσή τους για τα χαρακτηριστικά των προϊόντων αυτών, χωρίς να υφίσταται η υποχρέωση της καταβολής τέλους διαφήμισης.
4. Οι δαπάνες διαφήμισης προβολής νέου προϊόντος, που δεν πραγματοποιήθηκαν κατά το προπαρασκευαστικό στάδιο σύστασης της επιχείρησης, δεν μπορούν να θεωρηθούν ως έξοδα πρώτης εγκατάστασης και εκπίπτουν εξ ολοκλήρου κατά το έτος της έκδοσης του προβλεπόμενου φορολογικού στοιχείου πραγματοποίησής τους, σύμφωνα με τις διατάξεις της περ. ιδ' της παρ.1 του άρθρου 31 του ν. 2238/1994.

4.1.8 Έξοδα Α' Εγκατάστασης

Διάφορα Έξοδα

1. Οι δαπάνες μισθοδοσίας και διαφήμισης που πραγματοποιεί εταιρία για τη σύνταξη μελέτης, σχετικά με την κυκλοφορία ενός νέου προϊόντος, αποτελούν έξοδα πρώτης

εγκατάστασης και αποσβένονται είτε εφάπαξ κατά το έτος πραγματοποίησής τους είτε τμηματικά και ισόποσα μέσα σε μία πενταετία.

2. Η δαπάνη επιχείρησης για την κατάρτιση τεχνικοοικονομικών μελετών που θα αποτελέσουν πηγή πληροφοριών για το μέλλον και για την αξιοποίηση κτιρίων και οικοπέδων ιδιοκτησίας της, αποτελούν έξοδα πρώτης εγκατάστασης και υπόκεινται είτε σε εφάπαξ απόσβεση, είτε σε μία πενταετία.
3. Τα έξοδα στα οποία προβαίνει επιχείρηση για το λανσάρισμα νέου περιοδικού και τα οποία αφορούν μελέτη για την κυκλοφορία αυτού, εκπίπτουν, ως έξοδα πρώτης εγκατάστασης από τα ακαθάριστα έσοδά της, είτε εφάπαξ κατά το έτος πραγματοποίησής τους, είτε τμηματικά και ισόποσα μέσα σε μία πενταετία.

4.1.9 Μισθοί

Μισθοί Γενικά

1. Τα ποσά που καταβάλλουν οι επιχειρήσεις για τη φοίτηση των τέκνων αλλοδαπών στελεχών τους εκπίπτουν από τα ακαθάριστα έσοδα, με την προϋπόθεση ότι τα ποσά αυτά υπόκεινται σε φορολογία στο όνομα των στελεχών αυτών.
2. Οι αμοιβές που καταβάλλονται σε υπαλλήλους ταξιδιωτικών γραφείων για υπηρεσίες που προσφέρουν εκτός ωραρίου και εκτός των συνήθων καθηκόντων τους εκπίπτουν από τα ακαθάριστα έσοδα, εφόσον έχουν καταβληθεί οι αντίστοιχες ασφαλιστικές εισφορές.
3. Τα ενοίκια που καταβάλλουν επιχειρήσεις για τη στέγαση ημεδαπών ή αλλοδαπών στελεχών τους εκπίπτουν από τα ακαθάριστα έσοδα, με την προϋπόθεση ότι τα ως άνω ποσά αποτελούν προσαύξηση μισθού για τα στελέχη αυτά.

4. Οι δαπάνες ηλεκτρικού, ύδρευσης, τηλεφώνου κ.λ.π. που καταβάλλουν επιχειρήσεις και οι οποίες αφορούν κατοικίες των αλλοδαπών στελεχών τους, εκπίπτουν από τα ακαθάριστα έσοδα, εφόσον τα ποσά αυτά αποτελούν προσαύξηση μισθού για τα στελέχη αυτά.
5. Τα έξοδα περιθάλψεως που καταβάλλει οικειοθελώς η επιχείρηση χάριν του προσωπικού της εκπίπτουν από τα ακαθάριστα έσοδα, εφόσον δηλώνονται ως εισόδημα για το δικαιούχο.
6. Τα ποσά που καταβάλλει οικειοθελώς επιχείρηση χάριν του προσωπικού της για τη συμμετοχή ανήλικων τέκνων του προσωπικού σε κατασκηνώσεις εκπίπτουν από τα ακαθάριστα έσοδα, εφόσον δηλώνονται ως εισόδημα από το γονέα.
7. Η δαπάνη εκμάθησης ξένων γλωσσών από ημεδαπά στελέχη ή της ελληνικής γλώσσας από αλλοδαπά στελέχη ελληνικής επιχείρησης, εκπίπτουν από τα ακαθάριστα έσοδα αυτής, εφόσον τα ποσά αυτά υπόκεινται σε φορολογία στο όνομα του δικαιούχου.

4.1.10 Δαπάνες Επιστημονικής και Τεχνολογικής Έρευνας

Για την έκπτωση των δαπανών επιστημονικής και τεχνολογικής έρευνας από τα ακαθάριστα έσοδα των επιχειρήσεων δεν απαιτείται η πιστοποίησή τους από το Υπουργείο Ανάπτυξης, ενώ για την έκπτωση από τα καθαρά κέρδη, σύμφωνα με τις διατάξεις του τρίτου εδαφίου και επόμενα της περ. ια' της παρ. 1 του άρθρου 31 του ν.2238/1994, απαραίτητη προϋπόθεση είναι η πιστοποίηση της πραγματοποίησής τους από τη Γ ενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας, μετά από αίτηση που υποβάλλουν οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις απευθείας στο Υπουργείο Ανάπτυξης.

4.1.11 Δαπάνες Χωρίς Δικαιολογητικά

Επιχειρήσεις έκδοσης εφημερίδων και περιοδικών

Η δαπάνη που εκπίπτει χωρίς δικαιολογητικά, των επιχειρήσεων έκδοσης εφημερίδων και περιοδικών, με βάση την εφαρμογή της διάταξης της υποπερ. γ' της παραγρ.2 του άρθρου 31 του Κ.Φ.Ε υπολογίζεται στα ακαθάριστα έσοδα από καταχωρήσεις και από πωλήσεις εντύπων όπως αυτές προκύπτουν από τις αναγραφόμενες τιμές πώλησης, ανεξάρτητα αν διατίθενται ή όχι μαζί με τα ένθετα *περιοδικά, CD κ.λ.π.*

4.1.12 Εκπτώσεις

Οφειλές του Ελληνικού Δημοσίου προς Φαρμακευτικές Επιχειρήσεις

Οι φαρμακευτικές επιχειρήσεις που εμπίπτουν στη ρύθμιση των οφειλών του Ελληνικού Δημοσίου με βάση το άρθρο 17 του ν. 3301/2004, έχουν τη δυνατότητα να εκπέσουν από τα ακαθάριστα έσοδά τους τις διενεργηθείσες κρατήσεις υπέρ του Δημοσίου (Μ.Τ.Π.Υ.), κατά την εξόφληση των πιο πάνω ρυθμιζόμενων οφειλών, είτε εφάπαξ είτε ισόποσα σε τρεις συνεχείς χρήσεις, αρχής γενομένης από τη χρήση που αφορά ισολογισμούς που κλείνουν με 31 Δεκεμβρίου 2005 και μετά.

4.1.13 Φόροι- Τέλη- Δικαιώματα

Τέλη

Το τέλος που ορίζεται στις παρ. 1 και 3 του άρθρου 6 του ν. 2773/1999 (ΦΕΚ –Α 286) και καταβάλλει επιχείρηση στη Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας. Η έκπτωση γίνεται κατά τη διαχειριστική περίοδο εντός της οποίας κατεβλήθη το τέλος αυτό.

Κρατήσεις Υπέρ Τρίτων

Οι προβλεπόμενες από διατάξεις νόμου κρατήσεις υπέρ τρίτων, που βαρύνουν την επιχείρηση.

Δικαιώματα

Τα συγγραφικά δικαιώματα που καταβάλλουν εκδοτικές επιχειρήσεις στην ημεδαπή εκπίπτουν από τα ακαθάριστα έσοδα της χρήσης εντός της οποίας οι δαπάνες καθίστανται βέβαιες και εκκαθαρισμένες, ανεξάρτητα από το χρόνο καταβολής.

4.1.14 Μισθώματα σε Εταιρίες Leasing

Μισθώματα αυτοκινήτων

Τα μισθώματα που καταβάλλουν οι επιχειρήσεις σε εταιρίες ενοικίασεως αυτοκινήτων εκτός leasing, ανεξάρτητα αν οι εταιρίες αυτές έχουν αγοράσει τα ενοικιαζόμενα αυτοκίνητα ή τα έχουν μισθώσει από εταιρίες χρηματοδοτικής μίσθωσης, εκπίπτουν από τα ακαθάριστα έσοδα στο σύνολό τους.

4.1.15 Συναλλαγματικές Διαφορές

Απόσβεση χρεωστικών συναλλαγματικών διαφορών¹³, που προέκυψαν στη χρήση 2004, από την αποτίμηση των απαιτήσεων σε Δολάρια Η.Π.Α.

Οι χρεωστικές συναλλαγματικές διαφορές οι οποίες προέκυψαν σε βάρος εξαγωγικών επιχειρήσεων, είτε κατά την είσπραξη απαιτήσεων σε δολάρια Η.Π.Α. στο διάστημα 1/1/2004-31/12/2004, είτε κατά την αποτίμηση τέλους χρήσης για απαιτήσεις οι οποίες προήλθαν από πράξεις που έλαβαν χώρα μέχρι την 31/12/2004, μπορούν να αποσβεστούν είτε εφάπαξ, είτε ισόποσα σε τρεις συνεχόμενες χρήσεις, αρχής γενομένης από τη χρήση που αφορά ισολογισμούς που κλείνουν με 31 Δεκεμβρίου 2004 και μετά.

4.2 Μη Εκπιπτόμενες Δαπάνες από τα Ακαθάριστα Έσοδα των Επιχειρήσεων

4.2.1 Γενικά Έξοδα

1. Οι δαπάνες των ασφαλιστικών επιχειρήσεων με τις οποίες καλύπτεται ολικά ή μερικά συνταξιοδοτικό πρόγραμμα παραγωγών ασφαλειών με τους οποίους συνεργάζονται.
2. Τα έξοδα ταξιδίων που προσφέρονται σε πελάτες ως μέσο προώθησης των πωλήσεων της επιχείρησης.
3. Οι δαπάνες για την ψυχαγωγία πελατών και επισκεπτών, ανεξάρτητα του σκοπού για τον οποίο αυτές πραγματοποιούνται.
4. Η δαπάνη δεξίωσης προς τιμή στελεχών της επιχείρησης, λόγω αποχώρησης ή ανάληψης καθηκόντων σε αυτή.

¹³ Σύμφωνα με την Υπουργική Απόφαση 1024360/10327/Β0012/ ΠΟΛ.1042/8.3.2005).

5. Τα έξοδα με τα οποία επιβαρύνεται η επιχείρηση για την κάλυψη ιατρικής και νοσοκομειακής περίθαλψης συνταξιούχων, πρώην εργαζομένων της, και τα ποσά που καταβάλλει σε αυτούς για τη συμπλήρωση της σύνταξής τους.
6. Χρηματικά ποσά ή είδη που χορηγούνται δωρεάν από επιχείρηση σε συνεργάτες, το προσωπικό ή σε τρίτα πρόσωπα, εφόσον τα δώρα αυτά δεν εμπίπτουν στην περίπτωση μ' της παρ.1 του άρθρου 31 του Κ.Φ.Ε..
7. Η δαπάνη, που πραγματοποιεί οικειοθελώς επιχείρηση για την εξαγορά προϋπηρεσίας ασφαλιστικών ταμείων των υπαλλήλων της, ενόψει συνταξιοδότησής τους.

4.2.2 Ζημίες

Η ζημία που προκύπτει από την πώληση και αποτίμηση μεριδίων αμοιβαίων κεφαλαίων δεν αναγνωρίζεται για έκπτωση από τα ακαθάριστα έσοδα των επιχειρήσεων.

4.2.3 Φόροι- Τέλη- Δικαιώματα

Αγγελιόσημο

Το αγγελιόσημο δεν αποτελεί εκπεστέα δαπάνη για τις εκδοτικές επιχειρήσεις, καθόσον βαρύνει τους πελάτες τους και οι υπόψη επιχειρήσεις απλώς μεσολαβούν για την είσπραξη και την απόδοση του αγγελιόσημου στην Ενιαίο Οργανισμό Επικουρικής Ασφάλισης και Περίθαλψης.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Πίνακας 1

ΠΙΝΑΚΑΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΚΑΘΑΡΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ

Κλίμακα Μορίων	Συντελεστές Διαφορών Καθαρού Εισοδήματος επί τοις εκατό (%)	Ελάχιστα Ποσά Διαφορών Καθαρού Εισοδήματος
1-200	0.5	1.000
201-500	1	2.000
501-1.000	1,5	4.000
1.001-2.000	2	6.000
2.001-4.000	3	8.000
4.001-7.000	5	10.000
7.001-10.000	7	15.000
10.001-25.000	10	20.000
25.001-50.000	13	25.000
50.001-100.000	16	30.000
100.001-άνω	20	40.000

Πηγή : Άρθρο 18 Ν.3220/2004. Λογιστικός Προσδιορισμός του Καθαρού Εισοδήματος

Πίνακας 2

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΑΡΑΒΑΣΕΩΝ ΚΑΙ ΜΟΡΙΩΝ ΠΑΡΑΒΑΣΕΩΝ ΠΟΥ ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ ΤΟ ΚΑΘΑΡΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ

ΚΩΔΙΚΟΣ ΠΑΡΑΒΑΣΗΣ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΑΡΑΒΑΣΗΣ	ΜΟΡΙΑ ΠΑΡΑΒΑΣΗΣ
100	Μη τήρηση βιβλίων	-----
100102	Βιβλίων απογραφών -ισολογισμών	1350
1001003	Αποθήκης- παραγωγής κοστολογίου - τεχνικών προδιαγραφών	1350
100105	Αναλυτικών καθολικών	750

102	Ανακριβής τήρηση βιβλίων ως προς τις δαπάνες	-----
102101	Βασικών βιβλίων στα οποία διενεργούνται πρωτογενείς εγγραφές	300
102103	Βιβλίου απογραφών - ισολογισμών	300
102104	Αποθήκης – παραγωγής κοστολογίου – τεχνικών προδιαγραφών	300
102105	Ισοζυγίου γενικού – αναλυτικών καθολικών – μηνιαίων καταστάσεων Α' – Β' κατηγορίας βιβλίων Κ.Β.Σ.	1300
102106	Αναλυτικών καθολικών	200
103	Μη διαφύλαξη βιβλίων ή μη επίδειξη βιβλίων μετά από πρόσκληση τακτικού ελέγχου	-----
103102	Βιβλίου απογραφών - ισολογισμών	1350
103103	Αποθήκης – παραγωγής κοστολογίου – τεχνικών προδιαγραφών	1350
103105	Αναλυτικών καθολικών	750
104	Μη εξειδίκευση του είδους	
104100	Μη εξειδίκευση του είδους στα βιβλία	400
150	Τήρηση βιβλίων κατώτερης της προβλεπόμενης από τον Κ.Β.Σ. κατηγορίας	-----
150100	Β' κατηγορίας αντί Γ' κατηγορίας	200
200	Μη έκδοση στοιχείων	-----
200111	Δελτίου εσωτερικής διακίνησης	100
200113	Απόδειξης δαπανών	200
201	Ανακριβής έκδοση στοιχείων	-----
201111	Δελτίου εσωτερικής διακίνησης	100
201113	Απόδειξη δαπάνης	200
202	Μη διαφύλαξη εκδοθέντων στοιχείων	-----
202111	Δελτίου εσωτερικής διακίνησης	80
202113	Απόδειξη δαπάνης	200
203	Μη διαφύλαξη εκδοθέντων στοιχείων	-----
203111	Δελτίου εσωτερικής διακίνησης	100
200113	Απόδειξη δαπάνης	200
204	Έκδοση εικονικού – πλαστού- νόθευση φορολογικού στοιχείου	-----
204111	Δελτίου εσωτερικής διακίνησης	200
204113	Απόδειξη δαπάνης	200
205	Λήψη εικονικού στοιχείου η καταχώρηση στα βιβλία ανύπαρκτων αγορών ή εξόδων	-----
205100	Απόδειξη λιανικής πώλησης – απόδειξης παροχής υπηρεσιών	400
205101	Τιμολογίου – εκκαθάρισης ή άλλου στοιχείου που επέχει θέση τιμολογίου	400
205102	Μεταφοράς του άρθρου 16 του Κ.Β.Σ.	400
205103	Ειδικών στοιχείων του άρθρου 13 ^α του Κ.Β.Σ.	400
205108	Πιστωτικού τιμολογίου – απόδειξης	300

	επιστροφής	
205109	Λήψη εικονικού στοιχείου υπαρκτής συναλλαγής (εικονικότητα ως προς το πρόσωπο)	200
205110	Καταχώρηση στα βιβλία ανύπαρκτων αγορών ή εξόδων	400
205199	Λήψη εικονικού στοιχείου ανύπαρκτης συναλλαγής από κωδικό 205100 έως και 205108 άνω των 880 ευρώ (εικονικότητα ως προς τη συναλλαγή) ή καταχώρηση στα βιβλία ανύπαρκτων αγορών ή εξόδων ποσού άνω των 880 €.	1.200
207	Εξόφληση στοιχείου άνω των 15.000 ευρώ κατά την παράβαση των διατάξεων του δεύτερου εδαφίου της παραγράφου 2 του άρθρου 18 του Κ.Β.Σ.	-----
207100	Στοιχείου αγοράς ή λήψης υπηρεσιών	60
230	Μη εξειδίκευση του είδους	-----
230100	Μη εξειδίκευση του είδους στα στοιχεία	400
240	Μη διαφύλαξη ληφθέντων στοιχείων	-----
240101	Δαπανών	300

Πηγή : Άρθρο 18 Ν. 3220/2004. Λογιστικός Προσδιορισμός του Καθαρού Εισοδήματος

ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΝΤΜΗΣΕΩΝ

Α.Ε.	Ανώνυμη Εταιρία
Γ.Λ.Σ	Γενικό Λογιστικό Σχέδιο
Γνωμ.	Γνωμάτευση
Δ.Ο.Υ.	Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία
Η.Π.	Ημερήσια Παλαβή/Παράδοση
Ι.Κ.Α	Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων
Κ.Β.Σ.	Κώδικας Βιβλίων και Στοιχείων
Κ.Φ.Ε.	Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος
Μ.Τ.Π.Υ	Μετοχικό Ταμείο Πολιτικών Υπαλλήλων
Λ.	Λογαριασμός
Ν/ν.	Νόμος / νόμος
Ν.Π.	Νομικό Πρόσωπο
Ο.Γ.Α	Οργανισμός Γεωργικών Ασφαλίσεων
Ο.Τ.Α.	Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης
Παρ.	Παράγραφος
Περ.	Περίπτωση
Π.Δ. / π.δ.	Προεδρικό Διάταγμα / προεδρικό διάταγμα
ΠΟΔ.	Πολυγραφημένη διαταγή της διοίκησης
Φ.Ε.Κ.	Φύλλο Εφημερίδας της Κυβέρνησης
Φ.Μ.Υ.	Φόρος Μισθωτών Υπηρεσιών
Φ.Π.Α	Φόρος Προστιθέμενης Αξίας

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΌΡΩΝ ΚΑΙ ΟΝΟΜΑΤΩΝ

Αποτέλεσμα χρήσης = Αποτέλεσμα χρήσης είναι το συνολικό αποτέλεσμα της ετήσιας δραστηριότητας της οικονομικής μονάδας. Το αποτέλεσμα αυτό περιλαμβάνει το οργανικό και το έκτακτο αποτέλεσμα.

Δαπάνη = Δαπάνη είναι η διαδικασία ή η ενέργεια πραγματοποίησης του κόστους ή του εξόδου καθώς και η χρηματική του έκφραση.

Δαπάνες Αφανείς = Αφανείς ή Τεκμαρτές ή Υπολογιστικές, είναι οι δαπάνες που υπολογίζονται χωρίς να έχουν καταχωρηθεί στα λογιστικά βιβλία.

Δαπάνες Δεδουλευμένες = Είναι τα έξοδα που έχουν γίνει για χάρη της διαχειριστικής χρήσης, άσχετα με το χρόνο που εμφανίστηκαν και αν έχουν εξοφληθεί ή όχι.

Δαπάνες Ελέγξιμες = Είναι οι δαπάνες που η διακύμανσή τους εξαρτάται, κατά κάποιο τρόπο, από την ικανότητα και τους χειρισμούς της διοίκησης.

Δαπάνες Εμφανείς = Είναι οι δαπάνες που οφείλονται σε λογιστικά γεγονότα και έχουν καταχωρηθεί στα λογιστικά βιβλία.

Δαπάνες Κοστολογήσιμες = Είναι τα οργανικά έξοδα που ενσωματώνονται στο κόστος των διαφόρων φορέων κόστους, δηλαδή δραστηριοτήτων, λειτουργικών και τελικών φορέων κόστους, όπως εμπορευμάτων, προϊόντων, υπηρεσιών κ.λ.π. της επιχείρησης.

Δαπάνες Κοστολογήσιμες Άμεσες ή Ειδικές = Άμεσες ή ειδικές, είναι οι δαπάνες όταν βαρύνουν απ' ευθείας ένα φορέα κόστους όπως λειτουργία, εμπόρευμα, προϊόν, υπηρεσία κ.λ.π.

Δαπάνες Κοστολογήσιμες Έμμεσες ή Γενικές = Έμμεσες ή Γενικές, ονομάζονται οι δαπάνες που βαρύνουν περισσότερους φορείς κόστους. Π.χ. η ύδρευση, οι αποσβέσεις των μηχανημάτων κ.λ.π. Οι συγκεκριμένες δαπάνες θα βαρύνουν τις λειτουργίες και τους τελικούς φορείς κόστους μετά από επιμερισμό τους που πρέπει να γίνεται με λεπτομερείς υπολογισμούς.

Δαπάνες Μεταβλητές Αναλογικές = Ονομάζονται οι δαπάνες, όταν αυξάνονται ή μειώνονται ανάλογα με την αντίστοιχη αύξηση ή μείωση της δραστηριότητας της επιχείρησης.

Δαπάνες Μεταβλητές Μη Αναλογικές = Είναι οι δαπάνες, όταν δε μεταβάλλονται ανάλογα με τη μεταβολή της δραστηριότητας της επιχείρησης. Οι μη αναλογικές δαπάνες μπορεί να αυξάνονται, μειώνονται ή να αυξάνονται μέχρι ένα σημείο και στη συνέχεια να μειώνονται, να ξανααυξάνονται κ.λ.π., με ταχύτερο ρυθμό από το ρυθμό μεταβολής της δραστηριότητας της επιχείρησης.

Δαπάνες Μη Δεδουλευμένες = Είναι τα έξοδα που δεν αφορούν τη διαχειριστική χρήση. Τα μη δουλευμένα έξοδα εμφανίζονται στον ισολογισμό, σε μεταβατικούς λογαριασμούς ως αξίες ή απαιτήσεις.

Δαπάνες Μη Ελέγξιμες = Είναι οι δαπάνες που η πορεία τους δεν επηρεάζεται από τη διοίκηση.

Δαπάνες Μη Κοστολογήσιμες = Είναι οι δαπάνες που δεν ενσωματώνονται στο κόστος των λειτουργιών ή άλλων φορέων κόστους της επιχείρησης, επειδή κρίνεται ότι δε βρίσκονται σε ομαλή σχέση με το έργο που αντίστοιχα παράγεται. Οι δαπάνες αυτές λέγονται και ουδέτερα ή έκτακτα ή ανώμαλα έξοδα.

Δαπάνες Μη Τακτικές = Μη τακτικές, είναι οι δαπάνες που δεν μπορούν να προβλεφθούν.

Δαπάνες Πραγματοποιημένες = Είναι οι δαπάνες, όπου από αυτές διαμορφώνεται το ιστορικό ή πραγματικό κόστος που σχηματίζεται από στοιχεία ομαλά και πραγματικά.

Δαπάνες Προκαθορισμένες = Είναι οι δαπάνες, που υπολογίζονται ότι θα πραγματοποιηθούν. Από αυτές διαμορφώνεται το προϋπολογιστικό ή εκτιμώμενο κόστος που καταρτίζεται πριν πραγματοποιηθεί ή το πρότυπο κόστος που βασίζεται σε εξειδικευμένους υπολογισμούς, που γίνονται έπειτα από ακριβείς μετρήσεις.

Δαπάνες Σταθερές = Σταθερές, ονομάζονται οι δαπάνες που δεν επηρεάζονται από τις διακυμάνσεις των δραστηριοτήτων της επιχείρησης.

Δαπάνες Τακτικές = Τακτικές, είναι οι δαπάνες που επαναλαμβάνονται και μπορούν να προβλεφθούν. Αυτές είναι κατά κανόνα οργανικές και ομαλές.

Έκτακτο Κέρδος = Με την έννοια του έκτακτου κέρδους, εννοείται η αύξηση της καθαρής περιουσίας της επιχείρησης.

Έξοδο = Έξοδο αποτελούν, το κόστος των αγαθών που πωλούνται, οι αμοιβές του διοικητικού προσωπικού, οι δαπάνες πωλήσεων κ.λ.π.

Έξοδα Ανόργανα = Ως ανόργανα αναφέρονται τα έξοδα, τα οποία έχουν έκτακτο χαρακτήρα.

Έξοδα Ανώμαλα = Ανώμαλα έξοδα, είναι εκείνα που πραγματοποιούνται κάτω από έκτακτες συνθήκες λειτουργίας της οικονομικής μονάδας.

Έξοδα Οργανικά = Ως οργανικά αναφέρονται εκείνα τα έξοδα που πραγματοποιούνται με σκοπό την παραγωγή εσόδων ή κοινωνικού έργου.

Έξοδα Ομαλά = Ομαλά είναι εκείνα τα έξοδα, που πραγματοποιούνται κατά την ομαλή ροή των εργασιών της οικονομικής μονάδας.

Έσοδο = Έσοδο είναι η χρηματική έκφραση της αγοραστικής δύναμης που αποκτάται, άμεσα ή έμμεσα, από τις δραστηριότητες της επιχείρησης και ειδικότερα από την πώληση ή εκμετάλλευση αγαθών, υπηρεσιών και δικαιωμάτων.

Έσοδα Αφανή = Αφανή ή Τεκμαρτά είναι τα έσοδα που υπολογίζονται χωρίς να οφείλονται σε λογιστικά γεγονότα, αλλά λαμβάνονται υπ' όψη για την ορθολογική διοίκηση της επιχείρησης.

Έσοδα Ανώμαλα = Ανώμαλα είναι τα έσοδα που οφείλονται απότομες μεταβολές της οικονομικής συγκυρίας ή σε έκτακτα γεγονότα και περιστατικά. Η χρονική διάρκειά τους είναι συνήθως περιορισμένη.

Έσοδα Δουλεμένα = Δουλεμένα είναι τα έσοδα που έχουν πραγματοποιηθεί για χάρη της χρήσεως, άσχετα πότε χρονικά πραγματοποιήθηκαν και αν εισπράχθηκαν ή όχι.

Έσοδα Εμφανή = Εμφανή ονομάζονται τα έσοδα, που οφείλονται σε λογιστικά γεγονότα και έχουν καταχωρηθεί στα λογιστικά βιβλία της επιχείρησης.

Έσοδα Μη Δουλεμένα = Μη δουλεμένα είναι τα έσοδα που εμφανίζονται σε μεταβατικούς λογαριασμούς.

Έσοδα Ομαλά = Ομαλά είναι τα έσοδα που πηγάζουν από την κανονική, ομαλή κατά κανόνα προγραμματισμένη πορεία της δραστηριότητας της επιχείρησης.

Κόστος = Είναι η διάθεση αγοραστικής δύναμης, για την απόκτηση αγαθών *υλικών ή άυλων* ή υπηρεσιών, με σκοπό τη χρησιμοποίησή του για να πραγματοποιηθούν έσοδα από πωλήσεις.

Κύκλος Εργασιών = Κύκλος Εργασιών ή Τζίρος της επιχείρησης είναι τα έσοδα που πραγματοποίησε ή επιχείρηση από τις δραστηριότητές της.

Μικτός Κύκλος Εργασιών = Είναι τα έσοδα που πραγματοποίησε η επιχείρηση από τις δραστηριότητές της προτού αφαιρεθούν τα σχετικά αφαιρετικά έσοδα.

Πρόσοδος = Πρόσοδος είναι το έσοδο που προέρχεται από εκμετάλλευση σχετικά σταθερής πηγής και επαναλαμβάνεται σε ορισμένα διαστήματα, όπως π.χ. Πρόσοδοι τόκων από τον τοκισμό χρηματικού κεφαλαίου, ενοίκια ακινήτων, καρποί από αγρό κ.λ.π.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Δασκάλου, Γ. Χ. (1999) *Χρηματοδότηση Επιχειρήσεων. Χρηματιστική διαχείριση επιχειρήσεων*. (Β' έκδ.). Αθήνα : Σύγχρονη εκδοτική. ISBN: 960- 7344- 83- 9.

Καραβοκύρης, Α. & Σταματόπουλος, Δ. (1997). *Δαπάνες επιχειρήσεων (λογιστικές διαφορές) & Κύρος βιβλίων*. Αθήνα : Σακκουλά. ISBN: 960- 232-621-2.

Καραγιάννης, Σ. (2006). *Η οικονομική διαχείριση των Ν.Π.Δ.Δ. Εφαρμογή της διπλογραφικής λογιστικής μεθόδου*. (Π.Δ. 205/98-Π.Δ. 146/03). Αθήνα : Γ. Μ. Καραναστάση.

Κοντάκος, Α. Γ. (2001). *Γενική λογιστική σε ευρώ*. Αθήνα : Έλλην. ISBN: 960-286-626-8.

Ν.2238/94. Άρθρο 31. *Λογιστικός προσδιορισμός του καθαρού εισοδήματος*. (2007). Αντλήθηκε στις 14/9/2007 από την ιστοσελίδα [http:// www.gus.gr](http://www.gus.gr).

Ν. 3091/02. Άρθρο 5. *Φορολογία επιχειρήσεων, έκπτωση δαπανών από τα ακαθάριστα έσοδα*. (2007). Αντλήθηκε στις 14/9/2007 από την ιστοσελίδα [http:// www.gus.gr](http://www.gus.gr).

Ν. 3220/04. Άρθρο 18. *Λογιστικός προσδιορισμός του καθαρού εισοδήματος*. (2007). Αντλήθηκε στις 14/9/2007 από την ιστοσελίδα [http:// www.gus.gr](http://www.gus.gr).

Λεοντάρης, Μ. Κ. (2006). *Ανώνυμες Εταιρίες*. Αθήνα : Πάμισος.

Παπαδέας, Π. Β. (2004). *Κώδικας βιβλίων και στοιχείων με Φ.Π.Α. και Ε.Γ.Λ.Σ.* (8^η έκδ.). Αθήνα: Κώδικας Βιβλίων και Στοιχείων. ISBN: 960- 220- 293- 9.

Σακέλλης, Ε. Ι. (2000). *Εγχειρίδιο ελληνικού γενικού λογιστικού σχεδίου*. Αθήνα : Ε. Σακέλλη.

Τενέδιος, Α. (2000). *Γενικό λογιστικό σχέδιο*. (4^η έκδ.). Αθήνα : Φορολογιστική.

Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών- Γενική Διεύθυνση Φορολογικών Ελέγχων. *ΠΟΛ. 1028/06*. (2007). Αντλήθηκε στις 14/9/2007 από την ιστοσελίδα [http:// www.de9.gr/de9-gr/pol_06_1028.htm](http://www.de9.gr/de9-gr/pol_06_1028.htm).

Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών- Γενική Διεύθυνση Φορολογικών Ελέγχων. *ΠΟΛ. 1056/07*. (2007). Αντλήθηκε στις 28/9//2007 από την ιστοσελίδα [http:// www.de9.gr/de9-gr/pol_07_1056.htm](http://www.de9.gr/de9-gr/pol_07_1056.htm).

Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών- Γενική Διεύθυνση Φορολογικών Ελέγχων. *ΠΟΛ.1057/07*. (2007). Αντλήθηκε στις 28/9/2007 από την ιστοσελίδα [http:// www.de9-gr/de9-gr/pol_07_1057/07.htm](http://www.de9-gr/de9-gr/pol_07_1057/07.htm).